

การสร้างสื่อภาพประกอบคำศัพท์
สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

สารนิพนธ์

ของ

รุ่งอรุณ ไรจน์รัตนาคาร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
พฤษภาคม 2552

การสร้างสื่อภาพประกอบคำศัพท์
สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

บทคัดย่อ

ของ

รุ่งอรุณ ไรจน์รัตนดำรง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
พฤษภาคม 2552

รุ่งอรุณ โรจนรัตนดำรง. (2552). การสร้างสื่อภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยใน
ฐานะภาษาต่างประเทศ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธเมตะ.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยใน
ฐานะภาษาต่างประเทศ ระดับต้น และหาประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียน
ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้น year 5 โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่
(New Sathorn International School) กรุงเทพฯที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552
จำนวน 6 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการ
ทดลองครั้งนี้ คือ สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
แผนการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย พบว่า สื่อภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศนี้มีเกณฑ์ประสิทธิภาพและมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพ
87.77/94.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

DESIGNING A PICTURE BOOK WITH BILINGUAL VOCABULARY
AS TEACHING MATERIALS FOR LEARNERS STUDYING THAI
AS A FOREIGN LANGUAGE

AN ABSTRACT

BY

RUNGARUN ROJRUTTANADUMRONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Teaching Thai as a Foreign Language
at Srinakharinwirot University

MAY 2009

Rungarun Rojruttanadumrong. (2009). *Designing a Picture Book with Bilingual Vocabulary as Teaching Materials for Learners Studying Thai as a Foreign Language*. Master's Project. M.A. (Teaching Thai as a Foreign Language). Bangkok: Graduate School. Srinakarinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Jintana Putameta.

The objectives of this research were to construct a picture book with bilingual vocabulary for learners who study Thai as a foreign language in beginner level and to find the efficiency of this picture book.

The samples of the research were six year-five-students who were studying in the first semester of academic year 2009, at New Sathorn International School. The sample group was obtained by purposive sampling method. The instruments of this study were the picture book with bilingual vocabulary (Thai-English), vocabulary word meaning tests, and course syllabuses. The statistical methods applied to this research were percentage and mean score.

The findings indicated that the picture book for learners studying Thai as a foreign language was efficient as it had the criteria of 87.77/94.17 which reached the required standard. The quality of the book was in a very good level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การสร้างสื่อภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ ของ รุ่งอรุณ โรจน์รัตนดำรง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทฺธเมตะ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทฺธเมตะ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทฺธเมตะ)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์พัชนี โชติกลีภัย)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(รองศาสตราจารย์เจลิยวศรี พิบูลชล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จินตนา พุทธิเมตะ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์พัชนี โชติกลีภัย และรองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ท่านกรุณาชี้แนะ ให้ความรู้ คำปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องจนแล้วเสร็จ สมบูรณ์เป็นสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาพประกอบในสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เตือนใจ เฉลิมกิจ ผู้ชี้แนะแนวทาง ให้ คำแนะนำในด้านภาษาอังกฤษ รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง ผู้ให้คำปรึกษาด้านสถิติและการวัดผล รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน ศาสตราภรณ์ ผู้ให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา ผู้ให้แนวคิดในการปรับปรุงการ สร้างสมุดภาพให้เกิดความสมบูรณ์อันประโยชน์ต่อทางวิชาการยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ ที่กรุณา ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการทดลองทดลองการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณธันยนันท์ จัฟพวรรณรังสี ผู้วาดภาพประกอบตัวละครและแต่งแต้ม จินตนาการได้อย่างงดงาม

ขอขอบคุณ คุณเอนก ไชยศรี ผู้ออกแบบศิลป์สมุดภาพประกอบคำศัพท์ และความช่วยเหลือ ตลอดการวิจัย

ขอขอบคุณ บรรพจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ เอกการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศทุกคนที่คอยให้ คำปรึกษา และกำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญูตเวทีตาคุณแต่คุณพ่อ คุณแม่ ที่รักยิ่ง ที่ได้ให้โอกาส ทางการศึกษา ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต ให้กำลังใจและสนับสนุนในทางที่ชอบที่ควร และ ขอขอบคุณ พี่และน้องที่แสนดี คอยให้กำลังใจอีกทั้งสนับสนุนทุก ๆ ด้านด้วยดีเสมอมาจนสารนิพนธ์ สำเร็จลุล่วง คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ย่อมเป็นผลมาจากความกรุณาของท่าน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

รุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดำรง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	36
การดำเนินการทดลอง	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
4 ผลการวิจัย	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สังเขปความมุ่งหมายและวิธีดำเนินการวิจัย	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	55
 บรรณานุกรม	 57
 ภาคผนวก	 64
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 176

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	39
2 ผลการประเมินสมรรถภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศของผู้เชี่ยวชาญ	47
3 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 1 ร่างกาย	140
4 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 2 ครอบครัวยุคใหม่	141
5 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 3 ห่วงครัว	141
6 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 4 พืชผัก	142
7 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 5 ผลไม้	143
8 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 6 สี	143
9 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 7 โรงเรียน	144
10 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 8 กิริยาอาการ	145
11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 9 สัตว์	145
12 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 10 อาหาร	146
13 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 11 ยานพาหนะ	147
14 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เรื่องที่ 12 เทศกาลลอยกระทง	147

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารอีกทั้งยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสร้างสม และมีการถ่ายทอดสู่ชนรุ่นหลังอย่างต่อเนื่อง สังคมโลกปัจจุบันใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการสื่อสารทำให้การติดต่อสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเมื่อมีการใช้ ภาษาที่แตกต่างกันย่อมเกิดความจำเป็นและเป็นแรงผลักดันให้เกิดความต้องการในการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศที่นอกเหนือจากภาษาแม่ของตนมากยิ่งขึ้น ดังเช่นการเรียนภาษาไทยในฐานะ ภาษาต่างประเทศปัจจุบันได้รับความนิยมในหลายประเทศ

การสำรวจงานวิจัยของกระทรวงการต่างประเทศ (ศรีวิไล พลมณี . 2548: 15) พบว่ามี สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วโลกเปิดสอนหลักสูตรภาษาไทยและไทยศึกษาทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีการขยายตัวไปเรื่อย ๆ แม้แต่ในประเทศไทยเอง ชาวต่างประเทศที่มาอาศัยต่างให้ความสำคัญกับภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศซึ่งมี สถานศึกษานานาชาติมากมายที่เปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อชาวต่างประเทศ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึง อุดมศึกษา

การเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศนั้นผู้เรียนควรจะมุ่งเรียนรู้ทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้สัมพันธ์กันซึ่งถือเป็นกระบวนการทางธรรมชาติในการสอน ภาษา การฟังและการพูดถือเป็นทักษะพื้นฐานอันเป็นการเริ่มต้นในการเรียนรู้ภาษา ส่วนการอ่านและ การเขียนเป็นเครื่องมือที่ผู้เรียนใช้สำหรับเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจที่จะช่วย พัฒนาทักษะทางภาษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด นำไปสู่การใช้ภาษาได้ดี (กระทรวงศึกษาธิการ . 2519 : 27)

นักภาษาศาสตร์ แฮมปป์สันและมอริส (ซัซวดี ศรลัมพ์. 2545: 19; อ้างอิงจาก Hampson; & Morris. 1996) กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาในมุมมองของแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชานว่า ถ้าเราไม่มีการรับรู้ก็ไม่มีข้อมูลใหม่เข้ามาสู่ความจำ ไม่มีทางที่เราจะตีความสรรพสิ่งและจำแนกประเภทต่าง ๆ ได้ ภาษามีส่วนช่วยให้ความจำเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น แต่หากไร้ซึ่งความจำและการรับรู้ก็ไม่มี ความสามารถที่จะเรียนรู้ภาษาได้

การเรียนรู้ภาษาทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนมีความสำคัญต่อการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ทางภาษาหากขาดทักษะใดทักษะหนึ่งอาจทำให้การสื่อสารบกพร่อง การเรียนภาษา เบื้องต้นอาศัยหลักพื้นฐาน 3 ประการ คือ การจำคำ การเข้าใจความหมายของคำ และความสามารถ

ในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งต่อการรับรู้ อันเป็นกระบวนการหนึ่งที่อยู่กึ่งกลางระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของสิ่งเร้า ได้แก่ ตัวอักษร ผู้อ่านต้องเข้าใจคำที่อ่านจนถึงขั้นการเข้าใจความหมายของคำ การจดจำตัวอักษรและคำได้ มีคลังคำที่จะสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้มากขึ้น เพิ่มพูนสมรรถภาพในการสื่อความหมาย อย่างไรก็ตามการรับรู้เป็นความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล (ประเทิน มหาพันธ์ .2530: 18)

การรับรู้ของเด็กจะเกิดประโยชน์ต้องอาศัยเครื่องมือเป็นสำคัญในการแสวงหาความรู้ ส่งเสริมความคิด และความฉลาดรอบรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้เครื่องมือพื้นฐานมาเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ โดยเฉพาะเด็กมีความต้องการสื่อวัสดุหลากหลาย อาทิ รูปภาพ แผนภูมิ ภาพต่าง ๆ ที่ประกอบบทอ่าน โดยจัดสื่อที่เด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย เพื่อฝึกทักษะในการอ่านให้คล่องแคล่ว จำเพาะตำราแบบเรียนไทยคงไม่สนองต่อความต้องการของผู้อ่านได้เพียงพอ สื่อจึงถือเป็นสิ่งที่ใช้ในการอธิบายความหรือเรื่องราว ปัจจุบันมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากมาย อาทิ วิทย์ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น และสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ จุลสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ การ์ด ฯลฯ สื่อสิ่งพิมพ์จัดว่าเป็นสื่อที่มีคุณค่า ใช้ได้นาน สามารถกลับมาอ่านซ้ำได้สะดวกทุกเมื่อ หากเปรียบเทียบกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์จึงถูกนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนระดับสูงและยังคงได้รับความนิยมเรื่อยมา

การผลิตหนังสือให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้อ่านโดยเฉพาะเด็กจำเป็นต้องเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้พัฒนาการของเด็กเพื่อสร้างหนังสือที่มีคุณค่าสมดังความมุ่งหมายและผลประโยชน์ที่เด็กจะได้รับจากการอ่านหนังสือ

ปัจจุบัน วงการผลิตหนังสือสำหรับเด็กสากล จึงแบ่งช่วงอายุของเด็กสำหรับการผลิตหนังสือเพื่อสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม คือ 1. เด็กอ่อน (Tinytot) อายุ 0-4 สัปดาห์ 2. เด็กเล็ก (Fantasy Agers) อายุ 5-8 ขวบ 3. เด็กโต (Golden Agers) อายุ 9-11 ขวบ 4. วัยรุ่น (Teen Agers) อายุ 12-16 ปี (สนั่น มีขันหมาก. 2537: 77)

นอกจากนี้ อิริคสัน (หทัย ต้นหยง. 2525: 72-73) นักจิตวิทยาวิเคราะห์ และ เพียเจท์ (หทัย ต้นหยง. 2529: 42) นักจิตวิทยาเด็กที่มีอิทธิพลต่อวงการศึกษาค้นคว้าตลอดมาจนถึงพัฒนาการทางความคิดของเด็กวัย 6 -12 ขวบว่า เป็นวัยแสวงหาความสำเร็จในความต้องการของตนเอง โดยแสดงออกในทางความเชื่อมั่น พิสูจน์ความจริง ได้แย้งความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับตน ปฏิบัติตนทางความคิดในเชิงรูปธรรม (Concrete Operational Stage) คือมีการรับรู้ เรียนรู้ รู้จักการคิดหาเหตุผล สันทนาโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงบอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นว่าช่วงอายุดังกล่าวเป็นวัยของการแสวงหาความรู้ พยายามที่จะค้นหาสิ่งใหม่ ๆ อยากรู้ อยากเห็น คิดหาเหตุผล จนกลายเป็นการปลูกฝังให้มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยันหมั่นเพียร รวมทั้งมี

ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นในตนเอง วัยนี้จึงเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษาและความคิดอย่างต่อเนื่อง มีความใคร่รู้ที่ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น อยากรู้เรื่องที่ตนสนใจ การสอนภาษาวัยนี้จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

ในการเรียนภาษาระยะเริ่มต้นเด็กอาจต้องฝึกอ่านจากสื่อพจนานุกรมภาพ พจนานุกรมเสียง เพื่อให้คุ้นเคยกับการออกเสียงคำที่ถูกต้อง ตามระยะพัฒนาการทางภาษา อาทิ วัย 5-6 ขวบเด็กควรเรียนรู้คำศัพท์ วัย 6-8 ขวบเด็กจะเรียนรู้คำศัพท์ต่อเนื่องอย่างรวดเร็ว ปรับปรุงทักษะการสนทนา และ วัย 9- 11 ขวบเด็กสามารถให้ความหมายของคำได้ เป็นต้น (วินัย คำสุวรรณ. 2548: 53)

ความสามารถในการจดจำคำหรือถ้อยคำ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็กควรทราบเพื่อผลิตหนังสือที่เหมาะสม ซึ่ง กำธร สถิรกุล (2515: 5) กล่าวถึงคนในวัยต่าง ๆ มีขีดความสามารถในการจดจำคำในปริมาณที่ต่างกัน กล่าวคือ เด็กอายุ 2 ขวบ จดจำได้ประมาณ 300 คำ เด็กอายุ 4 ขวบ ประมาณ 2,000 – 5,000 คำ เด็กอายุ 6 ขวบ ประมาณ 5,000 – 14,000 คำ เด็กอายุ 8 ขวบ ประมาณ 26,000 คำ เด็กโตและผู้ใหญ่ ประมาณ 35,000 – 70,000 คำ ในขณะที่ ไรท์ (สุไร พงษ์ทองเจริญ. 2547: 25-34) กล่าวถึงการใช้พจนานุกรมไว้ว่า การใช้พจนานุกรมในปัจจุบันมีหลากหลายประเภท หากพิจารณาว่าควรใช้พจนานุกรมเล่มใดควรเลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องทั้งระดับภาษาและความเหมาะสมสำหรับวัยของผู้เรียนด้วย อาทิ พจนานุกรมสำหรับเด็ก พจนานุกรมสำหรับผู้เรียนระดับต้น ระดับกลาง หรือระดับสูง ความแตกต่างสำคัญจึงอยู่ที่จำนวนคำศัพท์ซึ่งอาจมีตั้งแต่ 2,000-3,000 คำเหมาะสำหรับผู้เรียนระดับต้นไปจนถึง 80,000-100,000 คำสำหรับผู้เรียนระดับสูง รวมไปถึงสำนวนภาษา นิยามและการอธิบายคำศัพท์ควรเลือกสรรให้เหมาะสม พจนานุกรมที่ดีควรใช้คำจำกัดความที่แคบ (defining vocabulary) เพื่อว่าเมื่อผู้เรียนค้นหาคำศัพท์จะพบคำอธิบายที่ง่ายและชัดเจน พจนานุกรมระดับต้นมักใช้ภาพประกอบและให้ข้อมูลทางไวยากรณ์อย่างง่าย ๆ รวมถึงกิจกรรมในการใช้พจนานุกรมเพื่อการสอนภาษา ควรมีวิธีการฝึกที่หลากหลาย และฝึกใช้เป็นประจำจะช่วยกระตุ้นความสนใจและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนว่าสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับเด็กนิยมนำภาพประกอบเข้ามาสอดแทรกในเนื้อหาเพื่อให้ได้ความที่ชัดเจนและสมบูรณ์ ดังที่ พดุง พรหมมูล (2547 : 39) กล่าวไว้ว่า “ภาพหนึ่งภาพสามารถแทนคำพูดได้นับหมื่นคำ เพราะภาพสื่ออารมณ์ได้ทั้งเรื่องราวและความรู้สึก”

การใช้พจนานุกรมสำหรับเด็ก เป็นการสอนอ่านคำประกอบภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การอ่านเอาเรื่อง. ใช้เป็นเครื่องล่อใจเด็กให้สนใจและเป็นการท้าทายให้เกิดทัศนคติที่ดี เพื่อให้เห็นว่าการอ่านนั้นเข้าใจง่าย ดังนั้นการสอนอ่านที่จะเกิดผลควรอาศัยเครื่องช่วยอ่านนั่นคือภาพประกอบ เพราะภาพประกอบเป็นเครื่องกำหนดในการฝึกอ่านและให้ความหมายของคำที่อ่านได้ดี (บันลือ พุกกะวัน. 2532: 3-4)

ครูจึงจำเป็นต้องมีสื่อที่ดีที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ดูภาพแล้วเข้าใจความหมาย ทายภาพ อ่านคำ อ่านประโยคก็จะช่วยให้การอ่านมีความหมาย

กำธร สติรกุล (2515: 155-156) และบันลือ พุกษะวัน (2532: 71-72) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการนำภาพมาประกอบหนังสือสอดคล้องกันว่าเป็นการเสริมแต่งหนังสือให้เป็นที่น่าสนใจ เพื่อแปลความหมาย อธิบายเรื่องราว สร้างความเข้าใจ เพื่อขยายประสบการณ์ผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้นนอกจากนี้ รัญจวน อินทรกำแหง (2517: 87) และวิริยะ สิริสิงห (2524: 14) กล่าวว่าสิ่งที่ทำให้น่าสนใจและทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้คือ ภาพประกอบ ภาพเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก เนื่องจากเด็กชอบความเพลิตเพลิน ความสนุก ชอบอ่านหนังสือด้วยภาพมากกว่าตัวหนังสือ ภาพที่มีชีวิตจะเชิญชวนให้เด็กสนใจหยิบหนังสือขึ้นมาดูและอ่าน ฉะนั้นหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก ไม่ควรขาดภาพประกอบเลยเป็นอันขาด เด็กชอบดูภาพมากกว่าอ่านเรื่อง เมื่อหยิบหนังสือ ภาพจะเป็นสิ่งแรกที่เด็กดู และดูทุกอย่างในภาพอย่างละเอียดลออ เพราะเด็กอ่านเรื่องจากภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น การเรียนภาษาต่างประเทศ จึงควรฝึกฝนทักษะทั้ง 4 ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเรียนประสบความสำเร็จ ผู้เรียนได้สั่งสมความรู้มีคลังคำใช้ในการสื่อสารได้ โดยเฉพาะการสอนคำศัพท์สำหรับเด็กจำต้องมีเครื่องช่วยอ่านคือ ภาพ ผลักดันให้เกิดแรงบันดาลใจอยากอ่านหนังสือและเกิดการเรียนรู้โดยมีภาพเป็นสื่อ แต่ในปัจจุบันกลับมีสื่อวัสดุไม่เพียงพอ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนภาษา ให้ผู้เรียนคุ้นชินกับการสังเกตการออกเสียงพยัญชนะจนสามารถฝึกอ่านเป็นคำได้ ประกอบกับ ผู้วิจัยได้สำรวจหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ ร้านหนังสือเอเชีย บุ๊คส์ , ซี-เอ็ด บุ๊คส์ เซ็นเตอร์ , ศูนย์หนังสือจุฬา, Thailand Book Tower (TBT) ,KINOKUNIYA BOOKS STORE รวมถึงงานมหกรรมหนังสือระดับชาติ ครั้งที่ 13 (BOOK EXPO THAILAND 2008) ระหว่างวันที่ 11-23 ตุลาคม 2551 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ยังไม่พบว่ามีสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศอันแสดงเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมไทยโดยถ่ายทอดไว้ในภาพประกอบของคำศัพท์หมวดต่าง ๆ ทั้งสิ้น 12 หมวด โดยเฉพาะหมวดลอยกระทงเป็นประเพณีที่สำคัญของไทยมาจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ขึ้นโดยที่ภาพประกอบมีความสอดคล้องสัมพันธ์ต่อการอธิบายคำศัพท์ให้มีความชัดเจน และเป็นแรงจูงใจดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้จุดประกายความคิดสร้างสรรค์ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทย พร้อมซึมซับวิถีไทยจากการอ่าน การรวบรวมคำศัพท์ในสมุดภาพนี้เป็นคำศัพท์สามัญพื้นฐาน จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว พบเห็นได้ง่ายและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน อีกทั้งคำศัพท์เหมาะสมกับนักเรียนวัย 7-11 ขวบ โดยแสดงคำศัพท์ 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการเทียบเสียงภาษาไทยด้วยอักษรโรมัน ชุดสัทอักษรสากล (International Phonetic

Alphabet หรือ IPA) เพื่อให้นักเรียนสามารถพินิจความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับการให้เสียงสระและพยัญชนะช่วยให้นักเรียนอ่านออกเสียงได้ อันเป็นแนวทางในการเรียนรู้จดจำคำศัพท์และขยายประสบการณ์ทางภาษาในการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

การสร้างสื่อภาพประกอบโดยใช้สมุดภาพประกอบคำศัพท์จึงเป็นการมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์พอกพูนประสบการณ์ทางภาษาจากการอ่าน โดยผู้วิจัยได้นำไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนระดับต้น
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ความสำคัญของการวิจัย

สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ จดจำและขยายประสบการณ์ทางภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารระดับต้น นอกจากนี้ได้เรียนรู้คำศัพท์แล้วยังซึมซับวัฒนธรรมความเป็นวิถีไทย อันเป็นแนวทางในการพัฒนาสมุดภาพประกอบคำศัพท์และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ อายุระหว่าง 7-11 ขวบ ในโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาจากประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้น grade 5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ (New Sathorn International School) จำนวน 6 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

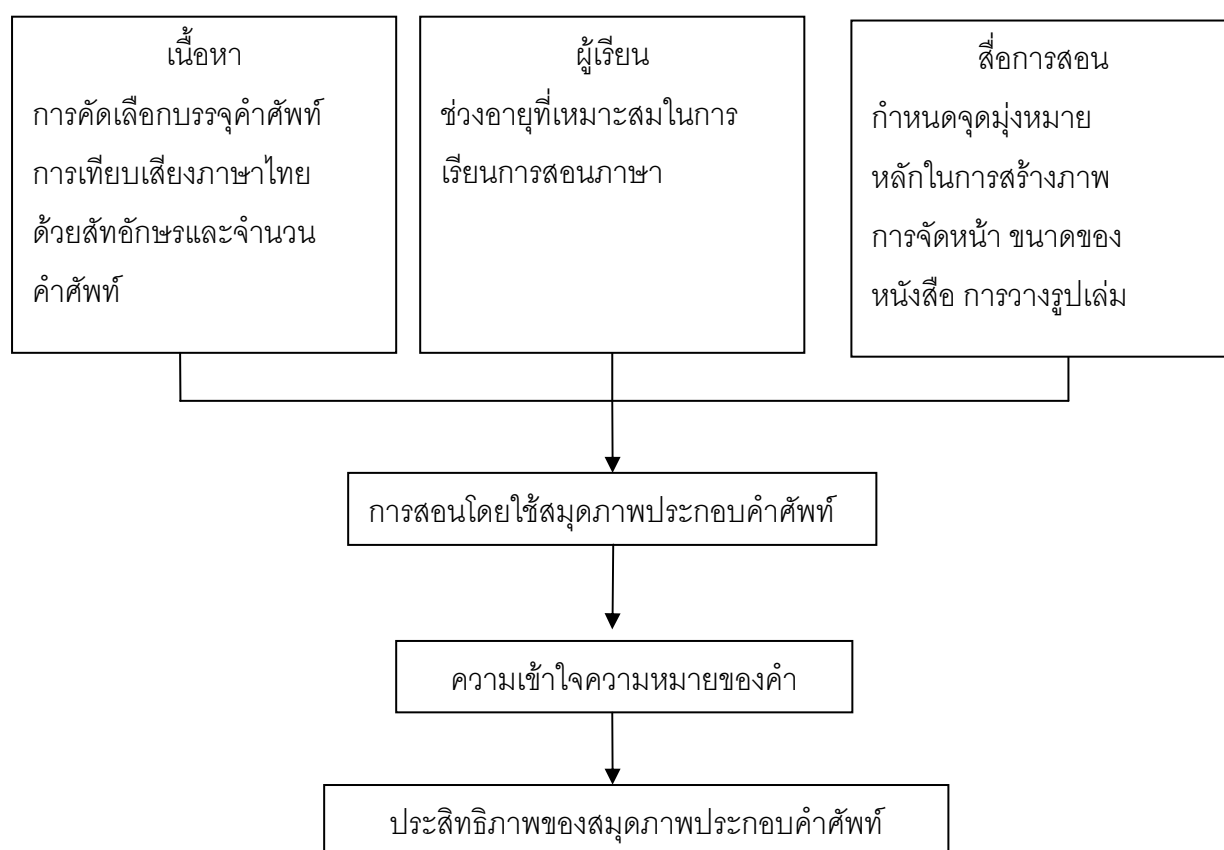
ประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้สัทอักษรของ กาญจนา นาคสกุล (2541) เพื่อถอดเสียงคำในสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
2. ผู้วิจัยใช้คำศัพท์ภาษาไทยเป็นหลักและใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อช่วยเสริมให้นักเรียนเข้าใจความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

สื่อภาพประกอบคำศัพท์ หมายถึง สมุดที่มีคำศัพท์พร้อมภาพประกอบ โดยแสดงคำศัพท์ 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งรวบรวมคำศัพท์สามัญพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยแยกออกเป็นหมวดหมู่ จำนวน 12 หมวด ดังนี้

1. ร่างกาย
2. ครอบครัว
3. ห้องครัว
4. พี่ชาย
5. ผลไม้
6. สีส
7. โรงเรียน
8. กิริยาอาการ
9. สัตว์
10. อาหาร
11. ยานพาหนะ
12. เทศกาลลอยกระทง

ประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา หมายถึง คุณภาพของหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ คือ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 มีความหมายดังนี้

- 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบของนักเรียนเมื่อศึกษาสมุดภาพประกอบคำศัพท์แต่ละหน่วยมีค่าคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด
- 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเมื่อศึกษาสมุดภาพประกอบคำศัพท์ครบทุกหน่วยมีค่าคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ให้ความรู้พื้นฐานในการค้นคว้าเกี่ยวกับคำศัพท์ภาพประกอบ และการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา

วิธีการดำเนินการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา สำหรับเด็กอายุ 7-11 ขวบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 2.1 สํารวจสมุดภาพประกอบคำศัพท์
  - 2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ดังนี้
    - 2.2.1 นักเรียนรู้จักคำศัพท์และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง
    - 2.2.2 นักเรียนเรียนรู้เอกลักษณ์อันดีงามและมรดกทางวัฒนธรรมตามชนบะประเพณีของไทย
  - 2.3 สํารวจและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.4 ศึกษาเครื่องมือและวิธีการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์
  - 2.5 สร้างหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแผนจัดการเรียนรู้
  - 2.6 นำสมุดภาพประกอบคำศัพท์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแผนจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
  - 2.7 ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ
  - 2.8 ปรับปรุงสมุดภาพประกอบคำศัพท์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแผนจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
  - 2.9 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง
  - 2.10 นำแผนการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำสมุดภาพประกอบคำศัพท์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.11 วิเคราะห์ข้อมูล
  - 2.12 เรียบเรียงผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ
3. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบรายงานการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์
    - 1.1.1 ความหมายของคำศัพท์
    - 1.1.2 ความสำคัญของคำศัพท์
    - 1.1.3 จุดมุ่งหมายของคำศัพท์
    - 1.1.4 หลักในการคัดเลือกคำศัพท์
    - 1.1.5 การเรียนการสอนคำศัพท์ในฐานะภาษาต่างประเทศ
  - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ
  - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ
    - 2.1.1 ความหมายของภาพประกอบ
    - 2.1.2 ความสำคัญของภาพประกอบ
    - 2.1.3 ลักษณะภาพประกอบที่ดี
    - 2.1.4 รูปแบบของภาพประกอบ
  - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์
  - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมุดภาพประกอบคำศัพท์
    - 3.1.1 ความหมายของภาพประกอบคำศัพท์
    - 3.1.2 หลักการจัดภาพประกอบคำศัพท์
    - 3.1.4 การใช้ภาพประกอบคำศัพท์ในการเรียนการสอน
  - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์

1.1.1 ความหมายของคำศัพท์

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2519: 21) ได้แบ่งความหมายของคำไว้ 3 อย่าง คือ

1. ความหมายที่แทนรูป เป็นความหมายของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น คน สัตว์ วัตถุสิ่งของ ฯลฯ เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้
2. ความหมายที่แทนนามธรรม เป็นความหมายที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด ซึ่งไม่เกี่ยวกับรูปธรรม
3. ความหมายของคำที่มีบริบท หรือตำแหน่งเป็นตัวบังคับ คำประเภื่อนี้อยู่คำเดียวโดดจะบอกความหมายไม่ได้ จนกว่าจะนำเข้าประโยคจึงจะทราบความหมายที่แท้จริง

ศิริ แสงธนู และ คิต พงษ์ทัต (2521: 35-41) ให้ความหมายของคำศัพท์ว่า คำศัพท์เป็นส่วนหนึ่งของภาษา หมายถึง กลุ่มเสียงกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความหมายให้รู้ว่าเป็นคน สิ่งของ อาการหรือลักษณะอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วน วรณพร ศิลาขาว (2538: 12) กล่าวว่าคำศัพท์ คือ กลุ่มเสียงที่มีความหมาย แบ่งออกเป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น แบ่งตามรูปคำ หรือแบ่งตามลักษณะการนำไปใช้ เป็นต้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 248) ให้ความหมายของคำศัพท์ไว้ว่า คำศัพท์ หมายถึง เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด โดยปรกติถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดซึ่งมีความหมายในตัว

สรุปได้ว่า คำศัพท์ คือ กลุ่มเสียงที่มีความหมายอันเป็นส่วนหนึ่งของภาษาที่กำหนดขึ้นเพื่อแสดงความหมายทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม นอกจากนี้คำศัพท์มีระดับความยากง่ายของคำขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.1.2 ความสำคัญของคำศัพท์

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการทั้งทางด้านผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในด้านภาษาซึ่งประกอบด้วยเสียง คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่ผู้อื่นพูดหรือส่งสารมาหาตน และหน่วยพื้นฐานที่จะจำเป็นมากในการเรียนรู้ภาษา คือ คำศัพท์ เมื่อผู้เรียนมีคลังคำในภาษามากย่อมสามารถนำคำมาใช้ในการสื่อสารได้มาก มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของคำศัพท์ ดังนี้

วรณพร ศิลาขาว (2538: 15) ให้ความเห็นว่า คำศัพท์เป็นพื้นฐานของภาษา ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนรู้คำศัพท์เป็นอันดับแรก เพราะเป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

บลูมฟิลด์ (วรรณพร ศิลาขาว 2538: 15; อ้างอิงจาก Boomfield. 1965: 327) ให้ความสำคัญของคำศัพท์ในการเรียนรู้ภาษาไว้ว่า ในบรรดาองค์ประกอบทั้งหลายของภาษา “คำ” เป็นสิ่งที่เรารู้จัก (recognize) มากที่สุด และนักวิชาการหลายท่านมีความเห็นว่าภาษาคือการนำคำมารวมกัน (A language is a collection of word) นอกจากนี้ ไชยอค (วรรณพร ศิลาขาว 2538: 16; อ้างอิงจาก Syoc . 1963 : 89) กล่าวสอดคล้องกันว่า คำศัพท์มีประโยชน์ที่สุดในการเรียนภาษาต่างประเทศและมีความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องรู้คำศัพท์ให้ได้จำนวนมาก และคำศัพท์เป็นสิ่งสำคัญที่สุดอันดับแรกที่คุณครูจะสอน ซึ่งใกล้เคียงกับกาเดสซี (ทศลักษณ์ เข้มทอง. 2549: 26-27; อ้างอิงจาก Ghadessy. 1979: 24) ให้ความเห็นว่า การสอนคำศัพท์มีความสำคัญยิ่งกว่าการสอนโครงสร้างทางไวยากรณ์ เพราะคำศัพท์เป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา หากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ก็สามารถจะนำคำศัพท์มาสร้างเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น เช่น วลี ประโยค เรียงความ หากไม่เข้าใจคำศัพท์ ก็จะไม่สามารถเข้าใจหน่วยทางภาษาที่ใหญ่กว่าได้เลย และสตีวีก (ทศลักษณ์ เข้มทอง. 2549: 27; อ้างอิงจาก Stewick. 1972 : 2)กล่าวว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศก็ต่อเมื่อ

1. ได้เรียนรู้ระบบเสียง คือ สามารถพูดได้ดีและสามารถเข้าใจได้
2. ได้เรียนรู้และสามารถใช้ไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ ได้
3. ได้เรียนรู้คำศัพท์จำนวนมากพอสมควร และสามารถนำมาใช้ได้

จากความเห็นต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า คำศัพท์เป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรจะเรียนรู้อันดับแรกโดยจำเป็นต้องรู้คำศัพท์และความหมายที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำคำที่เพิ่มขึ้นมาสร้างเป็นกลุ่มคำ ข้อความหรือประโยค โดยการเรียนรู้จากหน่วยเล็กไปหาหน่วยใหญ่ พร้อม ๆ กับการเรียนรู้ระบบในการออกเสียงที่ถูกต้องและศึกษาระบบไวยากรณ์เพื่อใช้ในการลำดับคำในประโยค ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการจดจำ เรียนรู้ รวบรวมและเชื่อมโยงคำศัพท์ เห็นได้ว่าคำศัพท์มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนภาษาอันจะนำไปสู่การขยายประสบการณ์ทางภาษาในการสื่อสารได้

1.1.3 จุดมุ่งหมายของคำศัพท์

ศิริร แสงธนูและคิด พงศทัต (2521: 39-40) กล่าวถึงการสอนคำศัพท์ครูควรวางจุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ ไว้ 3 ประการคือ

1. ให้นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้อง
2. ให้นักเรียนรู้ความหมายและคำนี้ถึงวัฒนธรรมความแตกต่างของภาษาด้วย ซึ่งในวิธีการสอนความหมายมีหลายประการ เช่น

2.1 ใช้ของจริงหรือจำลองแสดงความหมาย

2.2 ใช้รูปภาพกรณีที่หาของจริงไม่ได้

2.3 ใช้ท่าทางประกอบ โดยครูใช้ท่าทางประกอบคำพูด เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจ

ความหมาย

2.4 การใช้ข้อความเข้าช่วยในการแสดงความหมาย โดยครูต้องแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจถูกต้องตามที่ต้องการ

2.5 การให้คำจำกัดความต้องใช้คำง่าย ๆ อธิบายไม่ให้เสียเวลามาก

2.6 การให้ความหมายโดยใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันหรือตรงข้าม โดยเลือกใช้คำที่เรียนมาแล้ว

2.7 ใช้วิธีบอกคำที่มีความหมายสัมพันธ์กันหรือรากคำ

3. ต้องให้นักเรียนได้ใช้คำศัพท์นั้น ๆ ในโครงสร้างนั้น ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน มีความถูกต้องทั้งทางด้านไวยากรณ์ สถานการณ์ วัฒนธรรมและความนิยมของเจ้าของภาษา

1.1.4 หลักในการคัดเลือกคำศัพท์

การคัดเลือกคำศัพท์เพื่อใช้ในการสอนแก่นักเรียนที่เรียนภาษาที่สองจำเป็นต้องมีหลักในการคัดเลือกให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียนและสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

กฎหมาย นิติประภา (2534: 51) กล่าวว่าลักษณะของคำในการคัดเลือกลำนำมาใช้ในการสอนภาษา มีดังนี้

1. ใช้คำง่ายและสั้น ให้เข้าใจได้ง่ายโดยไม่ต้องแปลความหมายอีกครั้งหนึ่ง
2. ใช้คำที่คุ้นเคย ไม่ควรใช้คำศัพท์ที่ผู้เรียนคิดขึ้นมาใหม่ เพราะจะต้องอธิบายทำให้ยาวเยิ่นเย้อไม่เหมาะกับเด็ก
3. ใช้คำพูดให้ตรงกับความต้องการบอกแก่ผู้อ่าน ไม่ใช่คำพูดอ้อมค้อม
4. ใช้คำที่เป็นมาตรฐานในการเขียน
5. รู้จักใช้คำต่าง ๆ ไม่ควรใช้คำซ้ำหรือคำหนึ่งคำไปบ่อย ๆ
6. ใช้คำสุภาพไม่หยาบคาย

สอดคล้องกับ แมคกี (วรรณพร ศิลาขาว. 2538: 13-15; อ้างอิงจาก Mackey. 1976: 176-190) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคำศัพท์มาใช้ในการสอน ดังนี้

1. คำศัพท์ที่ปรากฏบ่อย (Frequency) หมายถึง คำศัพท์ที่ปรากฏบ่อยในหนังสือเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนต้องรู้และใช้ได้อย่างถูกต้อง
2. อัตราความถี่ของคำ (Range) หมายถึง จำนวนหนังสือที่นำมาใช้ในการนับความถี่ ยิ่งใช้

จำนวนมากเท่าใด บัญชีความถี่ยิ่งมีค่ามากเท่านั้นเพราะคำที่จะหาได้จากแหล่งย่อมมีความสำคัญมากกว่าคำที่จะพบเฉพาะในหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งอย่างเดียว แม้ว่าความถี่ของคำศัพท์ที่พบในหนังสือเล่มนั้น ๆ จะมีมากก็ตาม

3. สถานการณ์หรือสภาวะในขณะนั้น (Availability) คำศัพท์ที่นำมาใช้ต้องคำนึงสถานการณ์ด้วย

4. คำที่ครอบคลุมคำได้หลายอย่าง (Coverage) หมายถึง คำที่สามารถครอบคลุมหรือสามารถใช้แทนคำอื่นได้ เป็นต้น

5. คำที่เรียนรู้ได้ง่าย (Learn ability) หมายถึง คำที่สามารถเรียนรู้ได้ง่าย เช่น คำที่คล้ายกับภาษาเดิม มีความหมายชัดเจน สั้น จำง่าย เป็นต้น

อีกทั้ง ลาโด (เล่มเดิม. 2538: 13-15; อ้างอิงจาก Lado. 1964: 119-120) ยังแสดงความเห็นไว้ดังนี้

1. ควรเป็นคำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน
2. ควรมีปริมาณของตัวอักษรในคำศัพท์เหมาะสมกับอายุ และสติปัญญาของผู้เรียน เช่น ในระดับเด็กประถมต้นควรนำคำศัพท์สั้น ๆ มาสอน
3. ไม่ควรมีคำศัพท์มากเกินไปหรือน้อยเกินไปในบทเรียนหนึ่ง ๆ แต่ให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียน
4. ควรเป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนมีโอกาสนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น นำไปพูดสนทนาหรือพบเห็นคำศัพท์นั้นตามป้ายโฆษณา เป็นต้น

นอกจากนี้ ประเทิน มหาพันธ์ (2530: 169) กล่าวถึงการเรียนรู้คำศัพท์ว่ามีความแตกต่างกันตามระดับความยากง่ายของคำ คำที่ง่ายแก่การเข้าใจย่อมเรียนรู้ได้ง่ายกว่าคำที่เขียนยากทั้งในด้านการเขียน ตลอดจนการเข้าใจความหมาย ซึ่งคำที่เด็กเรียนรู้ได้ง่ายนั้นเป็นคำที่เด็กคุ้นเคย ใช้สนทนาอยู่ทั่ว ๆ ไป จะช่วยให้เด็กมีความพร้อมในการอ่านมากขึ้น คำศัพท์ที่เด็กได้ยินอยู่เสมอจากการสนทนาของสมาชิกในบ้าน เพื่อนบ้าน ตลอดจนสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น (ประเทิน มหาพันธ์. 2530: 117) ครูควรจัดให้มีการเรียนรู้อย่างแท้จริงโดยการอธิบายความหมายของคำนั้น ๆ เปิดโอกาสให้เด็กใช้คำนั้น ๆ ด้วยตนเอง กิจกรรมในการเรียนรู้คำศัพท์ได้แก่ การสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของเด็ก การอธิบายของครู การแสดงละคร การแสดงตามบทบาท การเชิดหุ่น การใช้ทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ดังนั้น คำศัพท์ที่เด็กคุ้นเคยและจำเป็นต้องใช้อยู่เสมอ ได้แก่ คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ในการรับประทานอาหาร การเล่นเกม การพักผ่อนหย่อนใจ การพบปะกับผู้อื่น เป็นต้น

สรุปได้ว่าการคัดเลือกคำศัพท์นั้นควรจะคัดเลือกคำศัพท์ที่พบเห็นบ่อย ผู้เรียนจำเป็นในการ

นำมาใช้ในการสนทนาหรือในชีวิตประจำวันได้ หรือคัดเลือกคำศัพท์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยความยากง่ายของคำศัพท์ต้องเหมาะสมกับอายุและสติปัญญาของผู้เรียนเพื่อมิให้เกิดความรู้สึกง่ายหรือยากเกินไปจนรู้สึกต่อการเรียน เห็นได้ว่าการนำคำศัพท์มาสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลควรจำเป็นต้องศึกษาทั้งตัวผู้เรียนและพิจารณาถึงคำศัพท์ให้ลึกซึ้ง

1.1.5 การเรียนการสอนคำศัพท์ในฐานะภาษาต่างประเทศ

ครูควรมีลำดับขั้นตอนและวิธีการสอนคำเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดชุมทรัพย์ในสมองทวิคูณไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้สิ่งที่ควรร่วมกันคือการออกเสียงคำ โดยครูผู้สอนควรฝึกผู้เรียนให้ออกเสียงได้ถูกต้องจนเกิดความคุ้นชินในการสื่อสาร จากการศึกษาพบว่าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในด้านการสอนคำศัพท์นั้นมีจำนวนน้อยผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการสอนภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศในระดับพื้นฐาน ดังนี้

บันลือ พฤษะวัน (2522: 126-127) กล่าวว่า การจำรูปคำศัพท์มีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากปกติผู้อ่านจะใช้การกวาดสายตาและระลึกคำอ่านออกเสียง โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาการจำคำได้ดีจึงช่วยให้อ่านได้เร็ว นอกจากนี้ยังกล่าวถึงแหล่งที่ช่วยพัฒนาคำศัพท์ของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. การฟัง ได้แก่ คำศัพท์ที่เด็กฟังแล้วทำความเข้าใจ
2. การพูด ได้แก่ การที่เด็กสามารถใช้และพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การเล่น การเรียน การพูด หรือการทำงานร่วมกัน
3. การอ่าน ได้แก่ การฝึกอ่านแล้วได้คำศัพท์และรูปแบบประโยคจากวัสดุการอ่านทั้งหลาย
4. การเขียน ได้แก่ คำและการใช้คำ เด็กใช้ในการเขียนเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของคนเป็นคำ ประโยค ข้อความ

ส่วน ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน (2520: 95) กล่าวถึง การสอนคำศัพท์ให้แก่เด็กในแต่ละครั้งนั้น ครูไม่ควรสอนจำนวนคำศัพท์ให้มากจนเกินความสามารถของเด็กที่จะเรียนได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การพยายามให้เด็กท่องจำคำศัพท์ครั้งละมาก ๆ และครูเน้นการสอนคำศัพท์มากเกินไป ในระยะต้นของการสอนพบว่าเป็นการสอนที่ผิดพลาดแม้ว่าคำศัพท์จะเป็นคำที่เด็กเรียนรู้ได้มาก แต่ถ้าไม่สามารถที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาในลักษณะของการพูดได้ก็ไม่เกิดประโยชน์ จุดมุ่งหมายสำคัญของการเรียนรู้ทางภาษาก็คือ การให้เด็กสามารถใช้ภาษานั้นได้อย่างถูกต้อง สามารถพูดและออกเสียงได้ รวมทั้งรู้ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของเสียงและสำเนียงที่พูดออกมาด้วย ดังนั้นการให้เด็กท่องจำคำศัพท์ต่าง ๆ ควรคำนึงถึงระดับความรู้พื้นฐานและความสามารถในการเรียนของเด็กที่สามารถจะ

เรียนได้ นอกจากนี้ สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526: 120) เสนอแนะลำดับขั้นตอนในการสอนคำศัพท์สำหรับผู้เริ่มเรียนไว้ว่า ก่อนอื่นให้พิจารณาความง่ายของคำ โดยครูเป็นผู้พิจารณาคำศัพท์ว่าเป็นคำที่ยาก ง่าย หรือเป็นคำศัพท์ที่มีปัญหา ทั้งนี้เพื่อแบ่งแยกวิธีในการสอนและฝึกให้เหมาะสมกับคำศัพท์นั้น ๆ การฝึกออกเสียงคำใหม่ครูควรเขียนคำศัพท์ใหม่ลงบนกระดานให้นักเรียนฟังเสียงครูก่อนแล้วจึงออกเสียงตามพร้อมทั้งแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงผิด ส่วนในเรื่องการสอนความหมายให้นักเรียนตีความหมายออกจากภาษาต่างประเทศโดยตรง ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาแม่ และควรใช้อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น แผนภูมิ รูปภาพ ของจริง หรือกิริยาอาการท่าทางประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายเด่นชัดขึ้น สำหรับกลวิธีในการสอนความหมายของคำมีวิธีการที่หลากหลายโดยหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาแม่ ดังนี้

1. ใช้คำศัพท์ที่นักเรียนรู้จัก หรือจากสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมาผูกประโยคเชื่อมโยงไปสู่ความหมายของคำใหม่
2. ใช้ประโยชน์ของคำศัพท์เก่า เมื่อมีความหมายเหมือนหรือตรงข้ามกับคำศัพท์ใหม่
3. สอนคำศัพท์ใหม่ โดยใช้คำจำกัดความง่าย ๆ
4. ใช้ภาพหรือของจริงประกอบการอธิบายความหมาย โดยใช้อุปกรณ์ที่หามาได้ง่าย เช่น สิ่งของที่อยู่รอบห้อง เครื่องแต่งตัว ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ภาพลายเส้น การ์ตูน หรือครูสามารถเขียนบนกระดานได้ทันที อุปกรณ์เหล่านี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายได้ทันทีโดยไม่ต้องแปล
5. การแสดงท่าทาง ครูใช้การแสดงท่าทางประกอบแสดงความหมายของคำได้
6. การใช้บริบทหรือสอนให้เดาความหมายจากประโยค

นอกจากนี้การฝึกใช้คำศัพท์ควรฝึกในรูปของประโยคโดยจะต้องเป็นประโยคที่ใช้ในสถานการณ์จริง เมื่อนักเรียนรู้จักรูปประโยคแล้วอย่าสอนคำศัพท์ใหม่ในรูปประโยคใหม่ ซึ่งครูควรหาวิธีการฝึกคำศัพท์ให้กว้างขวาง เช่น หาคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน ตรงกันข้ามกัน คำศัพท์อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ศัพท์ชนิดของคำ เป็นต้น ซึ่งมีความเห็นตรงกันกับ ฟินอคเซียโร (วรรณพร ศิลาขาว. 2538: 17-18; อ้างอิงจาก Finocchiaro. 1954: 46-57) ที่กล่าวถึงการสอนคำศัพท์ไว้ ดังนี้

1. เด็กในระยะเริ่มเรียน ควรออกเสียงได้อย่างถูกต้องและสามารถเรียงคำเป็นประโยคในการพูดได้มั่นใจและถูกต้อง
2. ทบทวนคำศัพท์เก่าเมื่อพบในโครงสร้างประโยคใหม่ สิ่งที่เป็น คือ การออกเสียงและโครงสร้างประโยคใหม่
3. คำศัพท์ที่เด็กสนใจหรืออยู่ในหัวข้อที่จะเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนทีเดียวหมด
4. คำศัพท์ที่เด็กเรียนควรเป็นคำศัพท์ที่เด็กต้องการเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. ในบทสนทนาควรมีคำที่เด็กได้ฝึกเป็นผู้ฟังและผู้พูด เป็นบทสนทนาที่เป็นธรรมชาติ

6. ในการเลือกคำศัพท์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เป็นคำที่เจ้าของภาษาใช้พูดอย่างแท้จริง และควรตั้งคำถามอยู่เสมอว่านักเรียนจะใช้พูดอย่างไร

7. สิ่งจำเป็นอีกสิ่งคือ คำศัพท์ใหม่ใช้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้

8. ในระยะเริ่มแรก คำที่สอนควรมีภาพประกอบซึ่งเด็กจะใช้คำเหล่านี้ในการเรียนในระดับที่ยากขึ้นไป

9. ในบทแรก ๆ ไม่ควรมีคำศัพท์มากหรือมากเป็นบางบท แต่เด็กสามารถสะสมคำศัพท์ได้เพิ่มขึ้นพอจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาใหม่ และช่วยให้ผู้เรียนรับรู้คำศัพท์จำนวนมากขึ้น การรู้คำศัพท์มากทำให้สามารถสื่อสารเกี่ยวกับคน สัตว์ สิ่งของ ได้กว้างขวางขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ในการสอนคำศัพท์ครูควรสอนอย่างค่อยเป็นค่อยไปไม่เร่งรีบจนทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด แต่ค่อย ๆ เพิ่มคำมากขึ้นจนผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้อยากที่จะเรียนภาษาต่างประเทศ โดยครูไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอธิบายความหมายศัพท์ทุกคำ แต่สามารถใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวตั้งแต่กิริยาอาการ ท่าทาง สีหน้า อารมณ์ความรู้สึก รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวสามารถเป็นสื่อในการขยายความหมายของคำศัพท์ได้ดี เนื่องจากมองเห็นสัมผัสได้ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบเข้าใจ รู้จักนึกคิดนำมาสู่การเรียนรู้แบบธรรมชาติ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์

ศรียา นิยมธรรม (2525: 138) ที่ได้กล่าวว่า การฝึกทักษะคำพื้นฐานเป็นคำคั่นตา เด็กพบบ่อยในชีวิตประจำวัน และเป็นคำพื้นฐานที่จะทำให้เด็กสามารถอ่านประโยค ข้อความ และเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว ดังนั้นครูควรใช้วิธีการสอนแบบเล่นปนเรียน เป็นวิธีสอนที่สามารถจูงใจให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กคิดว่าเป็นการเล่น เช่น การเล่นเกมต่างๆ เพื่อให้เด็กได้สนุกสนาน ไม่ตึงเครียด อย่างไรก็ตามครูต้องระวังมิให้ความสนุกสนานจากการเล่นมาประทับใจและกลบเกลื่อนจุดมุ่งหมายของการสอนเสียหมด

ดารานี สุภรัตน์ (2527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์โดยการสอนคำศัพท์จากบริบทและการใช้พจนานุกรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน หลังการสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้รับการทดสอบในด้านความหมายของคำศัพท์และการใช้คำศัพท์ในบริบท ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนคำศัพท์จากพจนานุกรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมล จักรแก้ว (2536 : 92-94) กล่าวถึง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนคำศัพท์ของครูกับกลยุทธ์การจำคำศัพท์ของผู้เรียน พบว่า วิธีสอนคำศัพท์แบบมีบริบทช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจำคำศัพท์ได้สูงกว่าวิธีแปลนั้นเพราะ ในการสอนคำศัพท์แบบมีบริบท 1 คำมีการใช้บริบท ได้แก่ การนำเสนอ ซึ่งเป็นทั้งสถานการณ์รูปภาพหรือของจริงขึ้นอยู่กับความหมายของคำ การตรวจสอบความ

เข้าใจและการให้นักเรียนยกตัวอย่าง ส่วนกลยุทธ์การจำคำศัพท์ของผู้เรียนมี 6 วิธีที่ต้องทำบ่อยและสม่ำเสมอ ได้แก่ การท่องจำ การอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการนำคำมาเล่นเป็นเกม ทำให้ความสามารถในการจำคำศัพท์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีบริบทสูงกว่าวิธีการแปลและจำนวนความถี่ของการใช้กลยุทธ์การจำคำศัพท์แบบมีบริบทสูงกว่าแบบแปลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชวานเนเว็ด และคนอื่น ๆ (วรรณพร ศิลาขาว. 2538: 20-21; อ้างอิงจาก Schvaneveldt, Roger; & others. 1977: 112-116) ได้ศึกษาบริบทแห่งความหมาย (Semantic Context) ว่ามีผลต่อความสามารถในการระลึกคำ (Word Recognition) โดยทดลองกับนักเรียนเกรด 2 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ เครื่องฉายสไลด์ ซึ่งจะฉายคำศัพท์ใน 4 ลักษณะได้แก่ คำคู่ที่มีความหมายสัมพันธ์กัน คำคู่ที่มีความหมายไม่สัมพันธ์กัน คำคู่หนึ่งมีความหมายแต่อีกคู่หนึ่งไม่มีความหมาย และคำคู่ที่ไม่มี ความหมายทั้งสองคำ จากนั้นให้นักเรียนกดเครื่องคำตอบว่าทราบความหมายของคู่คำที่ฉายสไลด์หรือไม่ ผลจากการทดลองครั้งนี้สรุปว่า บริบทแห่งความหมายทำให้คำตอบถูกต้องและรวดเร็วขึ้น กลุ่มที่อ่านเก่งระลึกถึงความหมายของคำได้ดีกว่ากลุ่มอ่อนซึ่งทั้งกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนสามารถระลึกคำได้ทั้งสิ้น และทั้งสองกลุ่มต่างต้องใช้บริบทแห่งความหมายช่วยในการระลึกคำทั้งสิ้น ซึ่งความเห็นตรงกับ เนชั่น (สุมล จักรแก้ว. 2536: 58-68; อ้างอิงจาก Nation. 1979 : 18-23) ได้เสนอแนะวิธีการสอนคำศัพท์ไว้ 2 วิธี คือ การสอนโดยให้ผู้เรียนเดาความหมายของคำจากบริบท (Guessing Word from context) โดยให้พิจารณาคำที่ไม่ทราบความหมายว่าเป็นคำชนิดใด และมีคำขยายหรืออนุประโยคใดบ้าง รวมถึงความสัมพันธ์ของคำในประโยคนั้นร่วมกับประโยคอื่น ๆ ซึ่งมักจะมีคำเชื่อมเพื่อบอกความสัมพันธ์จากนั้นให้นำมาสรุปเพื่อหาความหมายของคำนั้น การสอนอีกวิธีหนึ่งคือ การสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ครั้งละหลาย ๆ คำ (Learning Words in list) เป็นการจำคำศัพท์ด้วยวิธีการเชื่อมโยงคำต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งเคยมีผู้วิจัยและเห็นพ้องกันว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ โดยให้จำความหมายของคำใหม่โดยการเชื่อมโยงเสียงคำใหม่มายังภาษาแม่และให้ผู้เรียนจินตนาการภาพของตนเอง นอกจากนี้ควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักหาความหมายของคำศัพท์ใหม่ และฝึกโดยการใช้สื่อบัตรคำให้ด้านหนึ่งเป็นคำ อีกด้านเป็นความหมายเพื่อช่วยในการระลึกความหมายของคำใหม่ และในปีถัดมา แมคเคน (สุมล จักรแก้ว. 2536: 58-68; อ้างอิงจาก Madden. 1980: 111-117) กล่าวถึงวิธีการสอนคำศัพท์ไว้ว่า ธรรมชาติของมนุษย์มีความสามารถในการเดาความหมายของคำจากบริบทมาตั้งแต่เด็ก โดยกล่าวว่า เด็กอายุ 6 ขวบที่เป็นเจ้าของภาษามีคำศัพท์ที่ติดตัวมา 60,000 คำ โดยที่ความรู้ทางความหมายของคำและไวยากรณ์ยังไม่เป็นระบบทั้งสิ้น แต่สามารถพัฒนาความเข้าใจเนื้อหาของคำจากบริบทได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นจึงควรนำทักษะของผู้เรียนมาพัฒนากับหลักในการเรียนรู้ความหมายของคำด้วยตนเองจนสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน ส่วน

บราวน์และคนอื่น ๆ (สุมล จักรแก้ว. 2536: 58-68; อ้างอิงจาก Brown; & others. 1979-1980: 81-94) กล่าวถึงวิธีการสอนคำศัพท์ไว้ 6 วิธีดังนี้

1. การสอนโดยไม่ต้องสนใจคำศัพท์ยากพยายามให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาทั้งหมด (Ignoring difficult Vocabulary)
2. การสอนให้ดูความนัยของคำศัพท์ยาก (Inferring the meaning of difficult Vocabulary)
3. การสอนให้ผู้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ด้วยการศึกษาจากหน่วยคำ (Learning New Word through Morphology)
4. การสอนให้ผู้เรียนหาความหมายจากพจนานุกรม (Using the Dictionary)
5. การสอนคำศัพท์ก่อนอ่าน (Preteaching Vocabulary) เป็นวิธีการสอนอ่านแบบง่าย คือ การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยภาพ เทป หรือของจริง เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือประสบการณ์เดิมเพื่อโยงเข้าสู่ความหมายของศัพท์ใหม่ที่คล้ายกัน
6. การสอนคำศัพท์ด้วยวิธีการจำ (Memory and Vocabulary) การจำมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะจำได้ขนาดไหนขึ้นอยู่กับการสอนของครู และถ้าจะให้จำได้นานต้องมีการเสริมย้ำหรือนำมาทบทวน

บราวน์ (สุมล จักรแก้ว. 2536: 58-68; อ้างอิงจาก Brown; & others. 1979-1980: 1-17) กล่าวถึงวิธีการสอนคำศัพท์โดยมีหลักดังนี้

1. การสอนคำศัพท์โดยใช้หลักในการปรากฏร่วมของคำ (Collocation) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำได้ดีขึ้น
2. การสอนคำศัพท์ด้วยการเรียงลำดับคำ (Cline) เป็นการจัดคำเรียงลำดับตามความหมาย และแทรกคำใหม่เข้าไปเพื่อให้ผู้เรียนรู้ความหมายของคำใหม่จากความหมายเดิมที่รู้อยู่แล้ว
3. การสอนคำศัพท์ด้วยการจัดคำเข้ากลุ่ม (Cluster) เป็นการจัดคำที่มีความหมายที่คล้ายคลึงกันเข้าเป็นหมู่เป็นพวก
4. การสอนคำศัพท์ด้วยการเติมคำลงในช่องว่าง (Cloze procedure) โดยบอกคำที่ปรากฏร่วมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเดาได้ว่าควรเติมคำอะไร
5. การสอนคำศัพท์โดยการใช้นิบริบท (Context) ปกติการเรียนอ่านภาษาแม่ จะอ่านไปเรื่อย ๆ แม้ว่าบางคำจะไม่ทราบความหมายแต่สามารถเข้าใจเรื่องได้จากการเดาใจความสำคัญจากบริบท เช่นเดียวกับการอ่านภาษาที่สอง ฝึกให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องไปให้จบก่อนจากนั้นสรุปใจความสำคัญจากบริบท
6. การสอนคำศัพท์ด้วยการใช้พจนานุกรม (Consultation Checking) ซึ่งการเลือกพจนานุกรมควรให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

7. การสอนคำศัพท์ด้วยการใช้บัตรคำ (Cards) จากงานวิจัยพบว่า การจำความหมายของคำด้วยบัตรคำผู้เรียนสามารถจำได้ถึงวันละ 14 คำและในระยะ 6 เดือนสามารถจำได้ถึง 2,000 คำ

8. การสอนคำศัพท์โดยให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อความหมายตามแนวคิดของตนเอง คือการใช้รูปที่นำเสนอและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาภาพเหล่านั้นพร้อมทั้งค้นหาคำศัพท์ที่จะบรรยายภาพตามแนวคิดของตนเองเป็นการเพิ่มพูนคำศัพท์ใหม่ของผู้เรียน

9. การสอนคำศัพท์ด้วยการเดา (Guessing) ธรรมชาติของเด็กจะชอบการเดาเพราะหากเดาได้ถูกต้องจะรู้สึกพอใจและมั่นใจในการเดาครั้งต่อไปซึ่งสามารถนำหลักการนี้มาใช้ในการสอนเดาคำศัพท์จากบริบทได้

สรุปได้ว่า การสอนคำศัพท์จัดว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้ภาษาอย่างมาก เสมือนจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน การนำคำหลายคำรวมกันเป็นการเข้าประโยคเพื่อใช้ในการสื่อสาร ขณะเดียวกันครูผู้สอนก็มีบทบาทสำคัญในการนำกลยุทธมาใช้ในการสอนคำศัพท์ที่จะทำให้ผู้เรียนจดจำและเกิดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้กับการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ

ภาพประกอบถือเป็นหัวใจสำคัญของหนังสือเด็กมากที่สุดเนื่องจากเป็นเสมือนเครื่องปรุงแต่งให้หนังสือเกิดสีสัน น่าสนใจและดึงดูดให้เด็กสนใจอยากอ่านหนังสือ สร้างสรรค์จินตนาการให้ภาพเล่าเรื่องราวให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกนึกคิด ดังนั้นภาพประกอบจึงเป็นจุดเด่นที่ขาดเสียไม่ได้ในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ

2.1.1 ความหมายของภาพประกอบ

ภาพประกอบ หมายถึง ภาพที่วาดขึ้นหรือนำมาแสดงเพื่อประกอบเรื่อง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 820)

เบญจมาศ แสงโยมณี (2549: 35) ได้สรุปความหมายของภาพประกอบไว้ หมายถึง รูปที่ลงคู่กับเรื่องราว เพื่อช่วยอธิบายให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาให้เด็กเกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงสิ่งช่วยตกแต่งให้หนังสือดูสวยงามและน่าสนใจ อาจไม่มีคำบรรยายโดยภาพอธิบายเรื่องราวในตัวมันเองทั้งที่ไม่มีตัวอักษร

ฮอฟท์ (วรารคณา ศิริปโชติ. 2542: 89; อ้างอิงจาก Haupt. 1975: 145)ให้ความหมายว่า ภาพประกอบ หมายถึง การแปลข้อความของผู้เขียนเรื่องมาเป็นภาพซึ่งจะมีลักษณะที่เป็นรูปธรรม

มากกว่าข้อความ ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ (Visual image) เมื่อได้อ่านเนื้อหาแล้ว ดังนั้นการที่ผู้เขียนภาพประกอบหนังสือจะเขียนภาพหนึ่งภาพได้ออกมาจึงต้องเขียนให้ชัดเจน สามารถสื่อความหมายได้ดีที่สุด

สรุปได้ว่า ภาพประกอบ คือ รูปวาดเพื่อใช้เล่า อธิบาย หรือเสริมความจากเรื่องที่ผู้เขียนนึกคิดขึ้น ให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายจากลายเส้น สี รายละเอียดของภาพ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ และการระลึกคิดของผู้อ่านเพื่อทำความเข้าใจสารของผู้เขียน

2.1.2 ความสำคัญของภาพประกอบ

ภาพถือว่ามีสำคัญมากในการสร้างหนังสือสำหรับเด็กเนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดมโนทัศน์และสาระของเรื่องราวให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของภาพประกอบ ดังนี้

รัฐจวน อินทรกำแหง (2517: 87) ณรงค์ ทองปาน (2526: 80) และครุฑิต มนูญผล (2547: 32) มีความเห็นตรงกันว่า ภาพเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก เพราะเด็กชอบความเพลิดเพลิน สนุกชอบอ่านด้วยภาพมากกว่าตัวหนังสือ ภาพที่งามชวนให้เด็กสนใจหยิบหนังสือมาอ่าน ถึงแม้เด็กมีวัยสูงขึ้นก็ชอบหนังสือที่มีภาพประกอบเช่นกัน ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก จะเป็นภาพลักษณะใดก็ได้ คือ จะเป็นภาพวาดสี ภาพลายเส้น ภาพถ่าย ฯลฯ แต่ที่สำคัญคือ คุณสมบัติของภาพต้องเป็นภาพที่ให้ความรู้ลึกมีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหว สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและใช้อธิบายเรื่องได้ ภาพประกอบจึงมีความสำคัญที่จะนำเด็กให้อยู่ใกล้ อายากรู้อยากเห็นเรื่องราวต่าง ๆ ทำให้หนังสือมีคุณค่า จนมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า ภาพประกอบเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก ภาพต้องมีสีสันสวยงาม ดูแล้วสบายตาเสริมความเข้าใจในเรื่องราวได้ดีดึงดูดให้เกิดความสนใจ และสอดคล้องกับ บันลือ พฤษะวัน (2532: 71 - 72) กล่าวว่าภาพย่อมมีความสำคัญมากสำหรับหนังสือเด็ก เนื่องจากภาพมีคุณค่าไม่น้อยกว่าตัวอักษรในสายตาของเด็ก ภาพให้ทั้งภาษา ประสบการณ์ ความเข้าใจ ทำทนายให้อ่านเรื่องราวในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก และทำอย่างไรให้ภาพช่วยให้เด็กทราบเรื่องราวของตัวอักษรที่ปรากฏในแต่ละหน้าอย่างแจ่มชัด ซึ่งภาพมีความสำคัญต่อตัวอักษร 3 ประการดังนี้

1. ภาพช่วยเสริมแต่งให้หนังสือเป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่าน ผู้พบเห็น

1.1 การออกแบบปกหน้า สี ชนิดของภาพ เป็นเครื่องดึงดูดใจให้เด็กอยากอ่านแม้ว่าหนังสือบางเล่มเนื้อในไม่ดีนักแต่ภาพปกดี สวย ย่อมช่วยให้ชวนซื้อไปอ่าน

1.2 ถ้าเป็นหนังสือ นวนิยาย เทพนิยาย อันเป็นเรื่องที่ชวนให้ผู้อ่านเพ้อฝัน ภาพการ์ตูน ย่อมช่วยสร้างจินตนาการแก่เด็กได้มาก

1.3 ถ้าเป็นหนังสือร้อยกรอง คำกลอน ภาพย่อมจะช่วยให้ท่วงทำนองของคำกลอนกลมกลื่น

1.4 ภาพที่ได้รับการตกแต่งอย่างดี ย่อมบ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ความหรูหราหรือเศร้าสร้อย ก่อให้ผู้อ่านรู้สึกมีอารมณ์ว่าตนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ดังเทศกาลต่าง ๆ ที่ภาพจัดแสดงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เทศกาลสงกรานต์ ตลาดน้ำ วันปีใหม่ การได้พบชุมชนทรัพยากรมหาสมบัติและอื่น ๆ

2. ภาพย่อมช่วยในการแปลความหมาย หรือสร้างความเข้าใจได้มาก

2.1 ภาพช่วยสร้างให้ความเข้าใจความหมายของคำ เช่น คำว่า มหัศจรรย์ อาจเป็นภาพที่แสดงให้เห็นสถานที่แปลก ตกแต่งอย่างพิลึกพิลั่น เต็มไปด้วยของแปลก ๆ เด็กที่ปรากฏในภาพแสดงตาลูกกวาด แจ่มใส ลิงโลด หรือชื่นชม เป็นต้น

2.2 ภาพย่อมช่วยแสดงให้เห็นกิจกรรมต่าง ๆ ตามคู่มือ หรือแนวปฏิบัติ เช่น ขั้นตอนการพับกระดาษ การต่อเครื่องเล่น หรือการประกอบ การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้เด่นชัด

2.3 ภาพช่วยสร้างมโนภาพ จินตนาการ หรือความเข้าใจในสาระสำคัญของเรื่องราวในหนังสือขณะที่ดูภาพเด็กก็พอเดาเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

2.4 ภาพช่วยสร้างความหมายของคำศัพท์ ค่ายาก ให้น่าสนใจอยากติดตามเรื่อง เช่น ภาพเครื่องแต่งกายของกษัตริย์ ภาพจรวด และอื่น ๆ ทำให้เห็นชิ้นส่วน ตำแหน่งที่เรียกได้ถูกต้องเด่นชัด

3. ภาพช่วยขยายประสบการณ์ของผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง

3.1 ภาพช่วยสร้างมโนภาพในการเรียนประวัติศาสตร์ หรือเรื่องราวเหตุการณ์ในท้องถิ่น แม้ว่าสิ่งนั้นเด็กจะยังไม่เคยพบเห็นมาก่อน ก็สามารถช่วยให้เด็กได้เห็นสิ่งที่คล้ายความเป็นจริง เช่น ภาพพุทธหัตถี ภาพพระแสงดาบดาบค่าย เป็นต้น

3.2 ภาพช่วยนำเสนอประสบการณ์ที่เด็กไม่เคยเห็นมาก่อนได้ เช่น เด็กญี่ปุ่นในสภาพแวดล้อมของอากาศหนาวและอื่น ๆ

3.3 ภาพช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากอ่าน อยากค้นพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ

3.4 ภาพช่วยสนองความต้องการในด้านอารมณ์ ส่งเสริมให้เกิดภาพพจน์หรือความเข้าใจซึ่งมีอิทธิพลในการเร้าให้เกิดความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้อ่านได้มากขึ้น

สเปอลดิง (วรางคณา ศิริปโชติ. 2542; อ้างอิงจาก Spaulding.1955: 33-34) ได้เขียนถึงบทบาทความสำคัญของภาพประกอบหนังสือไว้ว่า ภาพประกอบเป็นเครื่องมือในการสร้างความสนใจอย่างได้ผล ช่วยให้ผู้อ่านสามารถตีความและจดจำเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งยังสามารถสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้นมาได้ ภาพประกอบจะได้ผลดีที่สุดถ้าภาพนั้นมีความสัมพันธ์กับชีวิต และความสนใจของผู้อ่าน รวมทั้งมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อความสะดวกในการอ่านอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ภาพประกอบมีความสำคัญต่อการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับเด็ก เสมือนเครื่องปรุงแต่งที่ทำให้หนังสือสวยงามน่าหยิบจับและกระตุ้นความสนใจในสายตาของเด็ก นอกจากนี้ภาพยังช่วยอธิบายความของตัวอักษรให้กระจ่างชัด เป็นการเปิดโลกทัศน์และจินตนาการของเด็กอีกด้วย

2.1.3 ลักษณะภาพประกอบที่ดี

ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กในแต่ละวัยย่อมมีความแตกต่างกันทางวุฒิภาวะแห่งวัยเป็นสำคัญ รัตพร ชิงธาดา (2531: 44-45) ได้กล่าวถึงลักษณะภาพประกอบที่ดีในหนังสือสำหรับเด็กที่มีดังนี้

1. ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กควรเป็นภาพเขียนมากกว่าภาพถ่าย เนื่องจากเก็บรายละเอียดและเน้นบางส่วนที่ต้องการได้ดีกว่าภาพถ่ายอีกทั้งภาพเขียนมีความสวยงามน่าสนใจให้จินตนาการและอารมณ์ขึ้นได้ดีกว่าภาพถ่าย
2. ภาพประกอบจะต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
3. ภาพประกอบที่ดีเมื่อเด็กดูแล้วสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี
4. ภาพประกอบที่ดีสามารถเล่าเรื่องในตัวของมันเอง
5. ภาพประกอบมีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหวอยู่ในภาพ
6. ภาพประกอบที่ดีดูแล้วต้องให้ความรู้สึก ก่อให้เกิดจินตนาการที่แปลกใหม่
7. หนังสือสำหรับเด็กเล็กควรมีภาพประกอบทุกหน้า
8. ขนาดของภาพสำหรับเด็กเล็กควรใช้ภาพขนาด 3/4 ของหน้ากระดาษ ตัวอักษร 1/4 ของหน้ากระดาษ และลดขนาดของภาพให้เล็กลงเมื่อเด็กโตขึ้นตามลำดับ
9. การให้สีภาพ ควรให้สีสดใสสวยงาม เพราะเด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็กชอบภาพที่ใช้สีสดใสประเภทแม่สีโดยไม่คำนึงถึงรายละเอียดและความเป็นจริง เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะชอบสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติและความเป็นจริงมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ
10. ขนาดของภาพใหญ่และชัดเจน ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดในภาพมากนักโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กเล็ก
11. ภาพจะต้องถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามความเป็นจริง โดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็ก ภาพไม่ควรจะให้ขาดหาย เช่น ภาพคนไม่ควรใช้ครึ่งตัว เพราะเด็กเล็กไม่สามารถที่จะเข้าใจภาพที่ขาดหายครึ่งตัวได้

นอกจากนี้ เดล (วรางคณา ศิริปโชติ. 2542; อ้างอิงจาก Dale. 1951: 269) กล่าวสอดคล้องกันถึงลักษณะของภาพประกอบที่ดีไว้ ดังนี้

1. ภาพประกอบต้องตรงกับจุดประสงค์ของเรื่องที่จะเขียน

2. ภาพจะต้องถ่ายทอดลักษณะตรงกับสภาพความเป็นจริง
3. ขนาดและสัดส่วนของภาพจะต้องถูกต้อง
4. ภาพประกอบก่อให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
5. ภาพประกอบมีคุณสมบัติด้านศิลปะ และมีเทคนิคการสร้างที่ดี
6. ภาพประกอบต้องมีเนื้อหาของภาพเป็นเอกภาพและต้องให้รายละเอียดได้พอสมควร

2.1.4 รูปแบบของภาพประกอบ

รูปแบบของภาพประกอบเป็นการกำหนดลักษณะของภาพซึ่งมาจากส่วนประกอบทางศิลปะ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านนำเสนอไว้ ดังนี้

เกริก ยุ้นพันธ์ (2543: 30) กล่าวว่า ภาพประกอบหนังสือเมื่อรวมลักษณะของภาพแล้ว แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ภาพเขียน มักจะผิดเพี้ยนจากความเป็นจริง แต่มีประโยชน์เพราะอาจเขียนภาพในรายละเอียดบางอย่างที่ไม่สามารถทำจากภาพถ่ายได้ เช่น ลักษณะโครงสร้างภายใน แง่มุมที่ซับซ้อน นอกจากนี้ภาพเขียนยังสามารถสร้างทรรศนะที่กว้าง ผู้เขียนมีอิสระเสรีที่จะเขียนภาพได้ตามความต้องการของผู้เขียน

2. ภาพถ่าย เป็นภาพที่สมจริงมากที่สุด แต่การลงทุนสูง และอาจไม่ได้ภาพตามความต้องการ เช่น รายละเอียด โครงสร้างภายในต่าง ๆ

ส่วน บันลือ พฤกษ์วัน (2524: 73) แบ่งชนิดของภาพที่ใช้ประกอบหนังสือสำหรับเด็กเป็น ประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. ภาพเขียน ได้แก่ ภาพสเก็ตช์ (Sketch) ภาพลายเส้น แสดงให้เห็นเค้าโครงร่างของสิ่งนั้น เมื่อระบายสีลงไปย่อมช่วยให้ภาพเหล่านั้นเป็นภาพที่เด่นชัด ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ภาพประเภทนี้นอกจากจะช่วยการอ่านแล้วยังทำให้เด็กอยากลองวาด เพราะเห็นว่าเป็นภาพที่สามารถทำได้ไม่ยาก

2. ภาพการ์ตูน เป็นภาพที่คงลักษณะจุดเด่นของตัวละครไว้ส่วนหนึ่ง และความแปลก ๆ ในสัดส่วนและการแสดงออกในรูปแบบของความรู้สึกนึกคิด ความมีชีวิตชีวา ทั้งยังช่วยสร้างเสริมจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี

3. ภาพถ่าย ใช้เทคนิคการถ่ายภาพจากสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง เพื่อต้องการให้เด็กได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพความสมจริง (Authentic) เช่น สถานที่ คน สัตว์ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมาก ๆ เด็กไม่เคยพบเห็นภาพเหล่านี้ การถ่ายภาพหรือใช้ภาพถ่ายในหนังสือ ย่อมให้ประสบการณ์ที่เสมือนความจริง ทั้งยังสามารถที่จะแสดงให้เห็นภาพทิวทัศน์ สภาพแวดล้อมจริงได้ดีแต่โดยมากภาพถ่ายมักจะใช้ในหนังสือแบบเรียนมากที่สุด

4. ภาพไดอะแกรมหรือแผนผัง (Diagram) เป็นภาพแสดงให้เห็นสิ่งที่กล่าวอย่างย่อ สามารถช่วยสร้างความเข้าใจในการอ่านได้ดีใช้แสดงการเดินทาง สถานที่ ตำแหน่ง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้ดี ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการเขียนแบบแปลนการวางผังงานและอื่น ๆ ไดอะแกรมมักจะเน้นในเรื่องของทิศและความสืบเนื่องความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวถึง

ในขณะที่ วิริยะ สิริสิงห (2524: 29) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งรูปแบบของภาพประกอบเป็น 5 ชนิด ได้แก่

1. ลักษณะเหมือนจริง ให้ลักษณะความเป็นจริงซึ่งศึกษามาจากธรรมชาติทั้งสิ้น อาจจะใช้ลักษณะขาวดำเป็นการแสดงออก ดูแล้วรู้สึกเหมือนจริงจับต้องได้
2. ลักษณะสร้างสรรค์ หรือจินตนาการ ไม่มีลักษณะเหมือนจริงมากนัก เช่น เส้นหรือรูปทรงของสัตว์ต่าง ๆ ประกอบขึ้นมาในลักษณะจินตนาการมากขึ้นคือ เพิ่มเติมความคิดเข้าไป
3. ลักษณะการเขียนภาพแบบรูปทรงเรขาคณิต ลักษณะเช่นนี้อาจจะคิดหรือสร้างสรรค์มากขึ้นคือ ใช้รูปทรงลักษณะเรขาคณิตแทนค่า การจัดภาพเป็นลักษณะรูปทรงเรขาคณิตผิดจากรูปทรงเหมือนจริงและจินตนาการ คือ ใช้รูปทรงหรือเส้นลักษณะวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม มาประกอบกันขึ้นมาเป็นรูป
4. การใช้รูปทรงซึ่งเป็นสัญลักษณ์มาแทนค่า คือ ใช้ลักษณะ Symbolic แทนค่าความหมายในภาพ อาจจะเป็นเรื่องยากสำหรับเด็ก แต่ในขั้นสูงจำเป็นต้องให้เด็กเรียนรู้บ้าง เช่น ดวงอาทิตย์แทนค่าสีเป็นเรืองสว่าง โลกอาจจะหมายถึง ทุกสิ่งหรือมวลสิ่งต่าง ๆ ในโลก เช่น ภาพลูกโลกมีหมวกคลุมแสดงว่าหมวกมีพลังเหนือลูกโลกเป็นการแทนค่าให้คิดในลักษณะเป็นสัญลักษณ์มากกว่าลักษณะเหมือนจริงหรือลักษณะเรขาคณิต
5. ลักษณะการเขียนภาพสัตว์ โดยลักษณะที่เป็นจริง นักเขียนภาพประกอบจะแบ่งพวกเขียนภาพสัตว์เป็นอีกประเภทหนึ่ง พวกนี้จะมีความชำนาญหรือศึกษาเกี่ยวกับรูปทรงของสัตว์ในลักษณะที่เป็นจริงก่อนแล้วจึงแทนค่าออกมาในลักษณะซึ่งเปลี่ยนแปลงแล้วเป็นลักษณะเหมือนจริง จินตนาการ รูปทรงเรขาคณิต หรือสัญลักษณ์ก็ได้

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ

วาสนา ณ ลำปาง (2539: 111-112) ศึกษาเรื่องความสนใจในการอ่านหนังสือภาพ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา เด็กสนใจอ่านหนังสือภาพเนื่องจากสนุกสนานเพลิดเพลิน ตัวละครน่าสนใจ
2. ด้านภาษา เด็กชอบตัวพิมพ์แบบเรียบ ๆ มีหัว และสนใจตำแหน่งของตัวอักษรที่อยู่เหนือภาพ
3. ด้านภาพประกอบ เด็กสนใจภาพที่มีลักษณะเป็นภาพ 3 มิติ และภาพที่มีสีสันสวยงาม

สัมพันธ์กับความจริงเป็นธรรมชาติและจัดภาพบนหน้ากระดาษสองหน้าคู่กันไป

4. ด้านรูปเล่ม ลักษณะหนังสือเป็นปกแข็ง สนใจหนังสือขนาดใหญ่ กระดาษหนา ทนทาน

เบญจมาศ แสงไวยมณี (2549: 197) ศึกษาพัฒนาการของหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน อายุ 3 - 5 ปี ที่ชนะการประกวด ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 – พ.ศ. 2548 พบว่าทางด้าน รูปแบบ สีวัสดุ กลวิธี สาระเรื่องราวที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดระยะเวลา 33 ปีที่ผ่านมา มีการนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการสร้างภาพประกอบ อย่างไรก็ตามก็ดีสีวัสดุและกลวิธีในการสร้างภาพประกอบส่วนใหญ่ของหนังสือที่ได้รับรางวัลช่วง พ.ศ.2547 - พ.ศ.2548 ยังคงนิยมใช้การวาดภาพระบายสีและนิยมใช้รูปแบบตัดทอนจากของจริง สาระเรื่องราวของหนังสือที่ชนะการประกวดสะท้อนออกมาในด้านต่างๆเช่น สังคม อารมณ์ จิตใจ การศึกษา ทรรศนะต่อสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ ควบคู่กันไปโดยเน้นหนักทางด้านสังคม คุณธรรม จริยธรรมเป็นส่วนใหญ่ ในส่วนของทางด้านร่างกาย อารมณ์ และ จิตใจ มีความสำคัญรองลงมา

วิเปิล (จันทรพีญ สุภาพร. 2535: 75; อ้างอิงจาก Whipple. 1953: 262-269) ได้ศึกษาและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจภาพของเด็กไว้ดังนี้

1. ภาพที่แสดงการเคลื่อนไหว ได้รับความสนใจสูง
2. ภาพที่ไม่ละเอียดซับซ้อน มีจุดสนใจ
3. ภาพสีได้รับความสนใจมากกว่าภาพขาวดำ
4. ภาพขนาดใหญ่ได้รับความสนใจมากกว่าภาพขนาดเล็ก
5. หนังสือที่มีภาพประกอบมากได้รับความสนใจมากกว่าหนังสือที่มีภาพประกอบน้อย
6. ภาพที่มีเนื้อหาตรงกับหัวเรื่อง ได้รับความสนใจมากกว่าภาพที่มีเนื้อหาไม่ตรงกับหัวเรื่อง
7. ภาพที่แสดงการผจญภัย น่าตื่นเต้น ได้รับความนิยมสูง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาพประกอบ มีความสำคัญและความจำเป็นต่อการสร้างหนังสือภาพสำหรับเด็ก นอกจากทำให้วัสดุการอ่านมีคุณค่า สวยงาม น่าหยิบจับแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ นึกคิด จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะวัยเด็กเป็นวัยที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องในการอ่านหนังสือ ภาพประกอบเป็นสิ่งที่เด็กจะมองเห็น และสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ เนื่องจากเด็กยังอ่านหนังสือไม่ออก แต่ความสามารถของเด็กคือการเรียนรู้จากภาพประกอบนั่นเอง

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์

สื่อสิ่งพิมพ์จัดว่ามีบทบาทไม่น้อยไปกว่าสื่ออื่น ๆ อาทิ หนังสือ จุลสาร วารสาร นิตยสาร แผ่นพับ การ์ด เป็นต้น ซึ่งพบเห็นได้ง่าย สามารถศึกษาได้ทุกที่ทุกโอกาส สื่อจึงทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ และการนำภาพประกอบเข้าไปสอดแทรกในเนื้อหาเพื่อใช้ในการสื่อความ ความสวยงามและเพิ่มพลังในการสื่อสารไปสู่ผู้อ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์

3.1.1 ความหมายของภาพประกอบหนังสือ

ผดุง พรหมมูล (2547: 73-74) กล่าวสรุปว่า ภาพประกอบหนังสือ หมายถึง ภาพที่จัดขึ้นด้วยเทคนิคการสร้างสรรค์ทางศิลปะหรือกระบวนการทางเทคโนโลยีอื่น ๆ อาจสร้างสรรค์ด้วยวิธีการเขียนภาพ ระบายสี การพิมพ์ การถ่ายภาพ หรือสร้างสรรค์ด้วยภาพสามมิติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบเรื่องราวที่เขียน ช่วยอธิบายสิ่งที่ยากแก่การเข้าใจให้เข้าใจง่ายขึ้นและบางครั้งก็ช่วยนำเสนอเรื่องราวที่เป็นจินตนาการ นิยาย นิทาน ให้ปรากฏออกมาเป็นภาพวาดหรืองานรูปแบบอื่น ๆ

ราล์ฟ ไมเยอร์ (ผดุง พรหมมูล. 2547: 73-74) อธิบายความไว้ว่า ภาพประกอบหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ คือ สื่อสร้างสรรค์เพื่อช่วยเสริมให้ข้อเขียนในหนังสือมีผลในการสื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น ผลงานศิลปะที่แต่เดิมสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อื่นอาจนำมาใช้ทำภาพประกอบได้เช่นกันหากผลงานนั้นเหมาะสมกับเนื้อหาในหนังสือหรือสิ่งพิมพ์นั้น หากภาพที่ใช้กับสิ่งพิมพ์หรือหนังสือในกรณีอื่นจัดเป็นการประดับตกแต่งไม่ใช่ภาพประกอบหนังสือ

สรุปได้ว่า ภาพประกอบหนังสือ หมายถึง ภาพที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยลักษณะสองมิติ หรือสามมิติ เพื่อนำมาใช้ในการอธิบายเสริมเติมความให้ข้อมูลที่ผู้เขียนกล่าวถึงให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น

3.1.2 หลักการจัดภาพประกอบคำศัพท์

การจัดทำภาพประกอบหนังสือมีส่วนสำคัญมากหากภาพประกอบไม่เหมาะสมอาจทำให้การส่งสารเกิดความผิดพลาดและล้มเหลวได้ (สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 3-12) ซึ่งหลักสำคัญในการจัดทำภาพประกอบทางศิลปะมีดังนี้

1. **ความเด่น (Dominance)** หลักสำคัญในการออกแบบวัสดุเทคโนโลยี คือ การทำให้สิ่งที่ต้องการดูเด่นกว่าสิ่งอื่น โดยวางสิ่งสำคัญลงในตำแหน่งที่จะได้รับความสนใจมากที่สุด ประกอบด้วยวิธีการดังนี้

1.1 การแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน ให้แนวแบ่งภาพอยู่ในตำแหน่ง 1 ใน 3 ไม่ใช่กึ่งกลางภาพ หรือชิดขอบเกินไป

1.2 การจัดภาพที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน แต่ต้องการให้ภาพหนึ่งมีลักษณะเด่น อาจทำได้โดยใช้สิ่งที่ทำให้ภาพนั้นแตกต่างจากภาพอื่น เช่น การล้อมกรอบ การใช้ลูกศรชี้ การใช้พื้นสีเป็นฉากหลัง เป็นต้น การเน้นให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเด่นขึ้นมา อาจทำได้โดยใช้สี ขนาด รูปทรง การวางตำแหน่ง การใช้ลักษณะผิวที่แตกต่างไปจากสิ่งอื่น

1.3 การทำให้ภาพเด่น อาจทำได้โดยการทำให้ภาพนั้นมีขนาดใหญ่พอเห็นรายละเอียดชัดเจน

1.4 การทำให้เด่นด้วยรูปภาพ โดยใช้รูปทรงที่ผิดแผกไปจากรูปภาพอื่น

1.5 การทำให้รูปภาพที่ต้องการให้เด่นมีขนาดใหญ่พอที่จะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้

2. ความมีเอกภาพ (Unity) การจัดภาพให้มีเอกภาพเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการสัมพันธ์วัสดุประเภทเดียวกันหรืออยู่ในกลุ่มแนวความคิดเดียวกัน เพื่อความสะดวกและความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ศึกษา การจัดให้มีเอกภาพอาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 การแสดงความสัมพันธ์โดยการซ้อน (Over-lap) ภาพในกลุ่มเดียวกัน

2.2 การแสดงความสัมพันธ์โดยใช้สัญลักษณ์ช่วยชี้นำ เช่น ใช้ลูกศรและสัญลักษณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

2.3 การทำให้เกิดเอกภาพอาจทำได้โดยใช้เส้นโยง เส้นนำ เส้นรัศมี และเครื่องหมายนำต่าง ๆ

2.4 การทำให้เกิดเอกภาพโดยใช้สี (Color) เส้น (Line) พื้นผิว (Texture) รูปทรง (Shape) และการเว้นระยะ (Space)

2.5 การทำให้เกิดเอกภาพด้วยพื้นหลังเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ดี ทำได้โดยการเล่นพื้นหลังด้วยกระดาษแผ่นเดียวกัน

3. ความง่าย (Simplicity) การออกแบบสื่อเทคโนโลยีโดยการบรรจุเนื้อหาสาระมาก ๆ ลงไป นอกจากจะเป็นการออกแบบที่ไม่น่าดูแล้ว ยังอาจทำให้ผู้ดูเกิดความสับสนและเข้าใจผิดได้ วัสดุสื่อเทคโนโลยีประเภทไม่ตีพิมพ์ (Non- printed materials) มีลักษณะที่แตกต่างไปจากสื่อเทคโนโลยีประเภทตีพิมพ์ (Printed materials) ประเภทสิ่งตีพิมพ์นั้นสามารถบรรจุสาระได้อย่างละเอียด แต่วัสดุประเภทไม่ตีพิมพ์นั้นไม่อาจจะทำให้การออกแบบจำเป็นต้องเลือกสรรเฉพาะสาระที่สำคัญเท่านั้น ถ้าเป็นข้อความต้องเป็นเพียงข้อความสั้น ๆ ได้ใจความดี ถ้าเป็นภาพจะต้องเป็นภาพที่สื่อความหมายได้ดี ชัดเจน รายละเอียดไม่จำเป็นควรตัดทิ้งเสีย ตัวอักษรที่ใช้ต้องเป็นแบบที่อ่านง่าย

4. ความกลมกลืน (Harmony) ความกลมกลืนของแบบที่ออกจะทำให้ผู้ดูเกิดความสบายตาและยังจะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสื่อเทคโนโลยีนั้น ซึ่งความกลมกลืนของสื่ออาจทำได้หลายวิธี เช่น

- 4.1 การใช้วัสดุที่มีลักษณะที่จะเข้ากันได้
- 4.2 การทำให้วัสดุต่าง ๆ สัมพันธ์กันไม่ดูกระจัดกระจายไปคนละทิศทาง
- 4.3 การใช้สี ความเข้ม และตัวอักษรที่ไปด้วยกันได้

5. ความสมดุล (Balance) ความสมดุลของภาพแม้ว่าจะไม่มีผลโดยตรงต่อการสื่อ

ความหมาย แต่ก็มีส่วนทางจิตใจของผู้ดู ถ้าการจัดภาพไม่สมดุลผู้ดูอาจเกิดความรู้สึกว่าภาพนั้นมึนอะไรบางอย่างขาดไป ยังขาดความสมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะน้ำหนักของภาพไม่สมดุล การสมดุลมี 2 แบบ คือ

5.1 การสมดุลแบบเท่ากัน (Formal balance) เป็นการทำให้น้ำหนักภาพทั้งสองข้างเท่ากัน โดยการบรรจุภาพที่มีขนาดและรูปร่างเท่า ๆ กันทั้งซ้ายและขวา

5.2 การสมดุลแบบให้ดูเท่ากัน (Informal balance) เป็นแบบการสมดุลที่ใช้กันมากในการเตรียมงานศิลปะ การสมดุลแบบนี้ภาพทั้งซีกซ้ายและซีกขวาไม่จำเป็นต้องมีจำนวนหรือขนาดเท่ากัน ถ้าซีกหนึ่งมีน้ำหนักน้อยก็อาจจะทดแทนด้วยการใช้สี ความเข้ม เส้น รูปทรง หรือพื้นผิว หรือใช้เทคนิคอย่างอื่นที่ทำให้ภาพมีน้ำหนักเท่ากัน การสมดุลภาพแบบนี้มักจะมีปัญหาถ้าผู้จัดไม่มีความเข้าใจดีพอ การพิจารณาภาพการสมดุลที่ถูกต้องและผิดดังต่อไปนี้

5.2.1 ถ้าภาพหนึ่งมีความเข้มมาก (น้ำหนักมาก) อีกภาพมีความเข้มน้อย และมีขนาดเท่ากัน อาจจัดภาพที่มีความเข้มมากให้ต่ำกว่าแนวแบ่งกึ่งกลางภาพ

5.2.2 หากภาพมีความเข้มน้อยแต่มิขนาดใหญ่นำมาสมดุลกับภาพที่มีความเข้มมากแต่มีขนาดเล็ก

5.2.3 ภาพขนาดใหญ่กับภาพขนาดเล็กที่มีความเข้มพอ ๆ กัน อาจนำมาสมดุลกันโดยจัดให้ภาพขนาดใหญ่อยู่ใกล้จุดกึ่งกลางภาพและภาพขนาดเล็กอยู่ใกล้ขอบภาพ

6. การใช้กระสวนการจัดภาพ (Pattern) การจัดภาพเพื่อดึงดูดใจ อาจทำให้การนำแบบ

กระสวนแบบแปลก ๆ เข้ามาใช้ นอกเหนือไปจากการจัดเรียงเป็นแถว ๆ แบบธรรมดา กระสวนการจัดที่นิยมใช้มีหลายแบบ อาทิ แบบปิรามิด สามเหลี่ยม ตัว L แบบโค้ง วงกลม เป็นต้น นอกจากนี้กระสวนการจัดอาจทำได้โดยการนำเส้นในลักษณะต่าง ๆ เข้ามาใช้ เช่น เส้นทแยงเป็นเส้นแสดงการเคลื่อนไหว เส้นตั้งเป็นเส้นแสดงความแข็งแรง เส้นโค้งเป็นเส้นแสดงการไหล เส้นแนวนอนเป็นเส้นแสดงความสงบ ปักเป็น

7. ความลึก (Perspective) การออกแบบภาพให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกเป็นจริงจะให้การสื่อ

ความหมายที่ถูกต้อง ทั้งในขั้นการผลิตสื่อเทคโนโลยี และการรับการสื่อความของผู้เรียน ผู้ออกแบบที่ดีจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ในการสร้างภาพที่ดูเป็นจริงหรือภาพที่มีความลึกตามตำแหน่งการมอง การมองภาพของคน อาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับตา (Eye Level) การมองในระดับนี้ ผู้มองจะเห็นเฉพาะด้านหน้าและด้านข้างของสิ่งที่มองเท่านั้น ด้านบนและล่างจะมองไม่เห็น

2. ระดับสูงกว่าระดับตา (Above Eye Level) การมองในระดับนี้ผู้มองจะมองเห็นด้านหน้า ด้านข้าง และด้านล่างของวัตถุ แต่ไม่เห็นด้านบน

3. ระดับต่ำกว่าระดับตา (Below Eye Level) การมองระดับนี้ผู้มองจะมีโอกาสมองเห็นด้านหน้า ด้านข้าง ด้านบน แต่มองไม่เห็นด้านล่าง

สรุปได้ว่า ผู้จัดทำภาพประกอบคำศัพท์ควรมีความเข้าใจในหลักของการจัดภาพประกอบหนังสือ เพื่องานที่สร้างสรรค์และเพิ่มคุณค่าให้น่าอ่านยิ่งขึ้น โดยการสร้างภาพให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมไม่ขัดขอบจนเกินไป เพื่อให้ภาพประกอบและคำศัพท์มีลักษณะเด่น เกิดสมดุล โดยใช้สัญลักษณ์หรือลูกศรช่วยชี้แนะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับคำศัพท์ให้เกิดความเป็นเอกภาพ โดยใช้สีและตัวอักษรกลมกลืนไปกับภาพสร้างความสบายตาแก่ผู้อ่าน

3.1.4 การใช้ภาพประกอบคำศัพท์ในการเรียนการสอน

ภาพประกอบจัดว่าเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่สำคัญในการช่วยอธิบายความเนื้อหาประกอบการสอนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ครูผู้สอนต้องการนำเสนอโดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาการใช้ภาพประกอบจัดเป็นสื่อสำคัญอันจะช่วยให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

เดล (สมพร. 2538: 31; อ้างอิงจาก Dale. 1969: 430) กล่าวว่า รูปภาพเป็นสื่อทัศนูปกรณ์ชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญมาก ครูสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับ เพราะรูปภาพมีความหมายอยู่ในตัว ถือว่ารูปภาพเป็นเครื่องมือสื่อสารสากลที่ชนทุกชาติทุกภาษาสามารถเข้าใจและสัมผัสความจริงได้ด้วยสายตาของตนเอง

สมิทธี (จุฬพจน์ วนิชกุล. 2520: 15-16; อ้างอิงจาก Smith. 1966: 347) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการใช้ภาพประกอบเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความสนใจในการเรียนรู้ในการเตรียมการสอน การใช้ภาพประกอบเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นสำหรับการเรียนรู้วิชาใหม่ แต่การให้นักเรียนดูภาพเพื่อส่งเสริมความสนใจในการเรียนรู้ ครูควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาพในส่วนที่ครูผู้สอนต้องการเน้น แต่อย่าแปลความหมายของภาพให้ผิดไปจากความเป็นจริง

2. เพื่ออธิบายคำให้แจ่มชัดมากขึ้น ภาพมีประโยชน์ต่อคำอธิบายและความหมายโดยไม่ต้องอธิบายยาว

3. เพื่อจัดความเข้าใจผิด ที่เด็กคิดไปตามการบอกเล่า

4. เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ หนังสือที่มีภาพประกอบช่วยให้เด็กอ่านได้รู้เรื่องและเข้าใจง่ายขึ้นอีกทั้งยังเพิ่มความสนใจที่จะอ่านหนังสืออีกด้วย

5. เพื่อช่วยในการค้นคว้า การเขียนและการอ่านเพียงอย่างเดียวทำให้ขาดรายละเอียด หากนำภาพมาประกอบการอธิบายจะทำให้ทราบรายละเอียดและเปรียบเทียบได้อย่างถูกต้อง

6. เพื่อช่วยในการอ่านบทพจนานุกรม หนังสือที่มีภาพประกอบย่อมน่าสนใจกว่า

หลักการใช้รูปภาพในการสอน (มาศพร แก้วทะนง. 2551: 26-27) ดังนี้

1. ใช้รูปภาพครั้งละน้อยๆ ภาพจะได้ผลกว่าใช้มากๆ ภาพ หมายความว่า เราควรใช้เฉพาะที่จะช่วยสื่อความหมายให้ได้ตามที่ต้องการเท่านั้นเป็นพอ ถึงจะมีภาพที่เกี่ยวข้องอีกมาก ก็ไม่ค่อยจะเอาออกมาใช้หมดในคราวเดียวกัน ผู้ดูจะเบื่อและหมดความสนใจ

2. ใช้ให้ตรงจุดประสงค์ของเรื่องที่สอน บางคนคิดว่ามีรูปภาพมาใช้ในสอนได้ ก็พอใจและได้ใช้อุปกรณ์แล้ว แต่ถ้ามันไม่เหมาะสมกับความมุ่งหมาย จะดึงดันใช้ไปก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร กับทำให้เสียเวลาเปล่าก็ได้

3. ใช้รูปภาพร่วมกับอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างอื่น ถ้าพึ่งรูปภาพนั้นไม่สามารถถ่ายทอดความหมายทุกสิ่งให้แก่ผู้เรียนได้สมบูรณ์ จำเป็นจะต้องประกอบไปกับอุปกรณ์อย่างอื่น เช่น ภาพนกเขาอาจใช้คู่กับเทปบันทึกเสียงนกเขาก็ได้ หรือระเบิดปรมาณูกำลังระเบิดใช้คู่กับเทปบันทึกเสียงหรือประกอบกับแผนภูมิแสดงการแผ่กระจายของอำนาจระเบิดหรือใช้หลังจากที่ดูภาพยนตร์เกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่สองแล้วก็ได้ นอกจากนี้อาจจะใช้คู่กับหุ่นจำลองตัวอย่างของจริงเป็นต้น

4. เลือกดูว่าเวลานำภาพออกแสดงจะใช้วิธีไหนจึงจะเหมาะสมที่สุด เช่น อาจจะใช้วิธีชี้ให้ดูหรือติดไว้บนป้ายนิเทศ หรือเอาเข้าเครื่องฉายทึบแสง หรือทำเป็นสมุดลำดับภาพ เป็นต้น

5. เวลาใช้ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย เช่น อภิปรายไปช้าๆ หรือแนะนำให้ค้นคว้าเขาเองจากแฟ้มรูปซึ่งจัดหมวดหมู่เข้าไว้ เพื่อหารายละเอียดที่เขาต้องการเป็นต้น

6. สอนวิธี "อ่าน" รูปภาพให้นักเรียน การที่คนเราอ่านตัวอักษรของตัวหนังสือรู้เรื่องก็เพราะได้รับการสอนวิธีอ่านมาแล้ว รูปภาพก็เช่นเดียวกัน ถ้าไม่รู้จักวิธีการอ่านก็อาจจะทำให้ดูรูปภาพแล้วไม่เข้าใจดี วิธีการ "อ่าน" รูปภาพ ครูอาจทำได้ง่ายๆ โดยสอนให้นักเรียนทำดังนี้

6.1 ให้มองหาคำสำคัญของเรื่องในภาพเสียก่อน ว่าเป็นภาพของอะไร

6.2 ให้มองหาคำแตกต่างหรือเหมือนกันของวัตถุ แนวความคิดหรือของเหตุการณ์ที่ปรากฏในภาพ เช่น ให้อ่านเปรียบเทียบว่าการแต่งกายของชายญี่ปุ่นกับหญิงญี่ปุ่นที่นั่งอยู่ในบ้านต่างกันอย่างไร ต่างกับของไทยอย่างไร อะไรบ้างที่ดูแล้วเหมือนกัน

6.3 ให้มองหาคำเกี่ยวข้อง หรือต่อเนื่องกันของขบวนการหรือขั้นตอนของการกระทำสิ่ง

ต่างๆ ที่ปรากฏในภาพ เช่น ดูว่าหลังจากที่แมลงขึ้นจากน้ำแล้วมันเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง หรือดูว่า ขบวนการอย่างหนึ่งมันเริ่มต้นตรงไหนและไปสิ้นสุดที่ตรงไหน เป็นต้น

6.4 ให้มองหาแง่ "เกี่ยวพัน" ของสิ่งที่ปรากฏในภาพเพื่อช่วยความเข้าใจในขนาด เสียง การเคลื่อนไหว อุณหภูมิ เช่น รูปภาพของจรวดที่กำลังเคลื่อนออกจากการยิงจรวด จะเห็นสีทางท้ายจรวดเป็นสีแดง สีเป็นความเกี่ยวพันที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเชื้อเพลิงที่จรวดขับออกมานั้นมีความร้อนมาก จึงมีสีแดง ส่วนพื้นดินสะท้อนเพราะเสียงดังและมีน้ำหนักมาก เป็นเหตุให้เห็นควันคลุ้มไปหมด เป็นต้น

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบในสื่อการเรียนการสอน

วุฒิ แตรสังข์ (2514: 79) ได้ศึกษาแบบ สี และขนาดของภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบ สรุปผลได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบภาพที่สลับซับซ้อน ในขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นชอบภาพลายเส้นไม่ค่อยมีรายละเอียดมากนัก และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลายชอบภาพเต็มหน้าและครึ่งหน้าพอ ๆ กัน และมีแนวโน้มว่าชอบภาพขนาดกลางมากกว่าขนาดใหญ่

จินตนา ไบกาชุยี่ (2534: 89) ได้วิจัยเรื่องความสามารถในการรับรู้ภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้วิเคราะห์ความสำคัญของภาพต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาในประเทศไทยได้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการพัฒนาตำราเรียนควรพิจารณาภาพประกอบตำราควบคู่ไปกับเนื้อหา ภาพ และเนื้อหาควรสอดคล้องกัน และการวาดภาพสีไม่จำเป็นต้องให้รายละเอียดปลีกย่อยมากเกินไป อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะว่าภาพที่ใช้ได้ผลดีที่สุด คือ ภาพที่ชัดเจน สมจริง มีฉากหลังเท่าที่จำเป็น รูปสามระดับหรือรูปตัดส่วนย่อมดีกว่าภาพเขียน ยิ่งภาพมีความเป็นรูปแบบมากเท่าไรยิ่งใช้ไม่ได้ผลมากเท่านั้น

เริงลักษณ์ มหาวิจิตรชัยมนตรี (2516: 81) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาพในการเรียนการสอน คำศัพท์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนชนบท โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน ด้วยวิธีการจับคู่ ให้ความสามารถทางการเรียนภาษาไทยโดยเฉลี่ยเท่ากัน กลุ่มที่ 1 สอนโดยใช้ภาพ กลุ่มที่ 2 สอนโดยไม่ใช้ภาพ โดยใช้ครูผู้สอนคนเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาพประกอบการสอนคำศัพท์วิชาภาษาไทยมีผลทำให้การเรียนรู้ดีกว่าการสอนโดยไม่ใช้ภาพ

เรวัต การพจน์ (2524: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ภาพประกอบหนังสือภาษาไทยสำหรับเด็ก” ผลการวิจัยพบว่า ภาพการ์ตูน ศิลปินมีความเห็นว่ามีเหมาะสมที่ระดับมากที่สุดกับเนื้อเรื่องประเภทขบขันและมีความเหมาะสมที่ระดับมากที่สุดกับเนื้อเรื่องประเภทร้อยกรองและบทกล่อมเด็ก ภาพลายเส้น ศิลปินมีความเห็นว่ามีเหมาะสมที่ระดับมากที่สุดกับเนื้อเรื่องประเภทนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ชีวประวัตินิทานสอนศีลธรรม และมีความเหมาะสมที่ระดับพอควรกับเนื้อเรื่องประเภท

นิทานชาวบ้าน ภาพสีน้ำ ศิลปินมีความเห็นว่าเหมาะสมที่ระดับมากที่สุดกับเนื้อเรื่องประเภทจินตนิยาย และมีความเหมาะสมที่ระดับมากกับเนื้อเรื่องประเภทเรื่องสมจริง เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ตลอดจนมีความเหมาะสมที่ระดับพอควรกับเนื้อเรื่องประเภทสารคดีและเรื่องผจญภัย และในปีเดียวกัน สาวิตรี เจริญกิจ (2524: 127) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้หนังสือเรียนในการพิจารณาเลือกและใช้ภาพประกอบประเภทต่างๆ พบว่าภาพเหมือนของจริงมีอิทธิพลต่อผู้เรียนสูงกว่าภาพประเภทนามธรรมและภาพเชิงอุปมาอุปไมย นอกจากนี้ พัน เพชรวัชร (2524: 159) วิจัยเรื่อง “การศึกษาความสนใจของเด็กที่มีต่อตำแหน่งของภาพประกอบหนังสือเรียน” สรุปได้ว่า การจัดภาพขนาดครึ่งหน้าทั้งแนวนตั้งและแนวนอนมีค่าความสนใจของเด็กไม่แตกต่างกัน ถ้าแบ่งหน้าหนังสือเป็นสามส่วนตามแนวนอนเพื่อจัดภาพขนาดหนึ่งในสี่หน้า เด็กจะสนใจภาพแนวนแต่ถ้าจัดในแนวนตั้งเด็กจะสนใจภาพอยู่ในส่วนกลางมากกว่า ถ้าพิจารณาหน้าหนังสือทั้งสองด้าน คือ ซ้าย-ขวา โดยจัดภาพเต็มหน้าทั้งสองด้าน เด็กจะให้ความสนใจไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าเป็นภาพครึ่งหน้าทั้งสองด้านในแนวนตั้งเด็กจะสนใจในภาพที่อยู่ด้านริมมากกว่าภาพที่ติดกับรอยพับของสันปก ส่วนในแนวนตั้งเด็กสนใจในภาพที่อยู่ทางส่วนบนมากกว่าส่วนล่าง

ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533: 93-94) จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนสูงกว่าหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน โดยเฉพาะเมื่อนำมาใช้เป็นหนังสือเรียนสำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านและเป็นวิธีสอนที่ใช้หนังสือเรียนผสมผสานกลมกลืนกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดอีกทั้งหนังสือเรียนที่ใช้การ์ตูนยังช่วยให้นักเรียนรักการอ่าน จดจำเรื่องราวได้นานและเพิ่มความสนใจให้วาดภาพด้วยจินตนาการและสร้างสรรค์

วรวิทย์ วิเศษจันทร์ (2535: 40) ได้ทำการทดลองเรื่องผลของสีคู่ตัดกันที่มีผลต่อการรับรู้ภาพประกอบแบบเรียน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีผลการเรียนรู้ดีกว่ากลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองคือ กลุ่มที่ใช้ภาพประกอบแบบเรียนสีแดงบนพื้นเขียวให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าภาพประกอบแบบเรียนสีเหลืองบนพื้นสีม่วงและภาพประกอบสีม่วงบนพื้นสีส้ม ส่วนกลุ่มควบคุมใช้ภาพประกอบแบบเรียนลายเส้นสีดำบนพื้นสีเขียว เนื่องจากสีแดงเป็นสีปฐมภูมิทำให้ผลการรับรู้สูงสุด มีผลกระทบต่อยาตาและความรู้สึกทางการรับรู้ได้ดี

อัญชลี ศาสตร์สุภาพ (2549: 65-66) ผลการทดลองการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตัวกับการสอนแบบปกติ พบว่า การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตัวทำให้นักเรียนสนใจการอ่านและส่งผลให้ความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ทั้งนี้มีสาเหตุจากการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตัวเป็นวิธีการเสนอความรู้ในลักษณะของ

เอกสารเย็บเล่มที่จัดออกเป็นเอกสารประกอบการอ่าน ที่ประกอบด้วยเนื้อหา แบบฝึกหัดและเฉลย การนำเสนอเนื้อหาได้นำภาพการ์ตูนที่มีคุณสมบัติในการดึงดูดความสนใจของนักเรียนมาประกอบในบทเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็ว นอกจากนี้การนำเนื้อเรื่องที่มีความยาวมาให้นักเรียนฝึกอ่าน สามารถตัดเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ และนำภาพการ์ตูนมาประกอบเพื่อให้นักเรียนอ่าน ช่วยให้นักเรียนเกิดจินตนาการในเรื่องนั้นๆ ได้ดี และที่สำคัญนักเรียนไม่รู้สึกรำคาญเรื่องที่ยาวเกินไปและไม่เบื่อหน่าย นอกจากนี้การนำบทเรียนสำเร็จรูปที่มีภาพการ์ตูนประกอบให้นักเรียนศึกษาปรากฏว่านักเรียนสนใจภาพการ์ตูนมาก ทำให้นักเรียนมีจิตใจจดจ่อต่อบทเรียนและพยายามทำกิจกรรมผ่านเพื่อจะได้รับการเสริมแรง อีกประการหนึ่ง บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนเป็นสื่อที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดี คือ นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ได้เร็วสามารถเรียนไปล่วงหน้าได้ไม่ต้องเสียเวลารอผู้ที่เรียนช้ากว่า สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ช้าก็สามารถทบทวนเนื้อหากลับไปกลับมาในระหว่างทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้จนเกิดความเข้าใจโดยไม่ต้องวิตกกังวลว่าจะเรียนไม่ทันผู้อื่น

โกรปเปอร์ (วรางคณา ศิริปโชติ. 2542: 87; อ้างอิงจาก Gropper. 1966: 37- 69) ได้ให้ความเห็นสรุปผลการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพว่า รูปภาพช่วยให้ได้ระดับประสิทธิภาพสร้างความคิดรวบยอดในเนื้อหาที่เป็นนามธรรมได้ง่ายกว่าการสอนด้วยถ้อยคำ รวมทั้งช่วยในการตอบสนองและถ่ายโยงการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ ได้ง่ายขึ้นด้วย การที่รูปภาพส่งผลออกมาเช่นนี้เนื่องจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กนั้น สิ่งเร้าที่เป็นวัตถุรูปธรรมเช่น รูปร่าง รูปทรง ขนาด สี ฯลฯ มีความเข้มในการเร้ามากกว่าสิ่งเร้าที่เป็นนามธรรม เช่น ถ้อยคำ ดังนั้น กระบวนการในการแยกความแตกต่าง (Discriminations) และการสรุปเชื่อมโยง (Generalizations) ไปสู่สถานการณ์อื่น จึงเกิดกับสิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพได้ดีกว่าและง่ายกว่าสิ่งเร้าที่เป็นนามธรรมอื่น ๆ

ทราเวอร์ส (ข้าเลื่อง มณีวงศ์. 2537: 90; อ้างอิงจาก Travers. 1964: 1-5) ได้ศึกษาผลของการเพิ่มอัตราความเป็นจริงลงไปนั้สื่อประเภทรูปภาพ โดยเริ่มจากภาพลายเส้นง่าย ๆ ซึ่งมีรายละเอียดน้อยเป็นภาพแรกๆ ซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้นไปจนถึงภาพถ่ายเหมือนจริงซึ่งมีรายละเอียดปรากฏมากที่สุด ในการสอนความคิดรวบยอดแก่นักเรียนประถมพบว่า เด็กจะเรียนจากภาพลายเส้นง่าย ๆ ซึ่งมีรายละเอียดน้อยได้ดีกว่าภาพที่มีลักษณะเหมือนจริง นอกจากนี้สิ่งต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในภาพมากเกินไปที่เด็กจะตอบสนองต่อทุกสิ่งทุกอย่างได้หมด

สรุปได้ว่าภาพประกอบจัดว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างภาพประกอบหนังสือเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การนำภาพประกอบเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนนั้นควรคำนึงถึงลักษณะของภาพ หลักการจัดภาพ รวมถึงประโยชน์ของการนำภาพประกอบมาให้เป็นเครื่องมือสำหรับการช่วยสอน โดยที่ครูต้องสอนวิธีการอ่านรูปภาพไปสู่ความเกี่ยวเนื่องกับคำจนเกิดสัมพันธภาพ

ระหว่างภาพกับคำศัพท์เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางภาษา อันเป็นเป้าประสงค์ให้ผู้วิจัยสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับนักเรียนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศโดยใช้เป็นวัสดุการอ่านเพื่อพอกพูนคำศัพท์ ทำให้นักเรียนมีคลังคำและเข้าใจความหมายนำไปสู่การขยายประสบการณ์ทางภาษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ออกแบบและดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศอายุระหว่าง 7-11 ขวบ ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกมาจากประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้น grade 5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ จำนวน 6 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

2.1 สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยประมวลคำศัพท์จากสิ่งแวดลอมรอบตัวพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันจำนวน 150 คำ จำแนกเป็น 12 หมวด

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพสมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่มีกระบวนการสร้างดังนี้

3.1 ภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

การสร้างสรรคสมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่มีลำดับขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์

3.2 ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ ภาพประกอบและสื่อประกอบภาพทั้งในและต่างประเทศ

3.3 กำหนดหลักในการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์โดยวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบดังนี้

3.3.1 ด้านเนื้อหา การคัดเลือกบรรจุคำศัพท์ การเทียบเสียงภาษาไทยด้วยสัทอักษร

คำศัพท์ภาษาอังกฤษ การลำดับและจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์ และจำนวนคำศัพท์ โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ นอกจากนี้ได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษา อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์

3.3.2 ด้านผู้เรียน การวิเคราะห์ช่วงอายุที่เหมาะสมในการเรียนนำมาสู่ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษา โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษา

3.3.3 ด้านสื่อการสอน การสร้างสรรคสมุดภาพประกอบคำศัพท์ให้มีประสิทธิภาพ อาทิ กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หลักในการสร้าง การจัดคำศัพท์ การสร้างภาพประกอบ การจัดภาพในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ ตัวอักษร การจัดหน้าและขนาดของหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ การวางรูปแบบของหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนรวมถึงผู้เชี่ยวชาญทางด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก ด้านการประเมินผล สมุดภาพประกอบคำศัพท์ สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ดังนี้

3.3.3.1 ด้านเนื้อหาของคำศัพท์

3.3.3.2 ด้านการออกแบบ

3.4 ประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

3.4.1 อาจารย์พัชนี โชติกลีฎธร ข้าราชการบำนาญ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ภาษาศาสตร์ และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีประสบการณ์ในการร่วม

จัดทำวีดิทัศน์ส่งเสริมภาษาไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเผยแพร่ทางรายการโทรทัศน์ 3 รายการ คือ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ครูทำได้ พูดจาประสา (คน) ไทย และภาษากับวัฒนธรรม

3.4.2 รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย การสอนภาษาไทยและการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

3.4.3 รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย การสอนภาษาไทย และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

3.4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เตือนใจ เฉลิมกิจ ข้าราชการบำนาญ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มีประสบการณ์จัดการอบรมด้านภาษาอังกฤษทั้งภาครัฐและเอกชน ปัจจุบันเป็นผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ ที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.4.5 รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยนำสมุดภาพประกอบคำศัพท์ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านตรวจพิจารณาความเที่ยงตรง โดยเลือกตอบในช่องแสดงความคิดเห็นการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ เป็นการให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์และแปลความหมายเป็นค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 162)ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสม 5 ระดับ

- 5 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00 หมายถึง	ความเหมาะสมระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51 – 4.50 หมายถึง	ความเหมาะสมระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.50 หมายถึง	ความเหมาะสมระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.51 – 2.50 หมายถึง	ความเหมาะสมระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 1.50 หมายถึง ความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

3.5 นำสมุดภาพประกอบคำศัพท์พิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หากไม่ถึงเกณฑ์เหมาะสมมาก ผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีลำดับขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

3.2.2 ศึกษาจุดประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์สามัญพื้นฐานทั้ง 12 หมวด

3.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ทั้ง 12 เรื่องเพื่อใช้เป็นแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เป็นการวัดประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์และความเข้าใจความหมายของคำนำไปสู่การขยายประสบการณ์ทางภาษาในการสื่อสาร

3.2.4 ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

เดิมคำศัพท์ตามความหมายได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน

เดิมคำศัพท์ตามความหมายไม่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

3.2.5 ประเมินคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านดังที่กล่าวข้างต้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2.6 นำแบบทดสอบที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้น grade 5 โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ (New Sathorn International School) จำนวน 6 คน

3.2.7 นำข้อสอบมาตรวจให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

3.2.8 นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น

3.2.9 คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป เพื่อนำมาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.10 คัดเลือกข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 150 ข้อ แบ่งเป็น เรื่องที่ 1 จำนวน 15 ข้อ เรื่องที่ 2 จำนวน 8 ข้อ เรื่องที่ 3 จำนวน 15 ข้อ เรื่องที่ 4 จำนวน 13 ข้อ เรื่องที่ 5 จำนวน 14 ข้อ เรื่องที่ 6 จำนวน 9 ข้อ เรื่องที่ 7 จำนวน 16 ข้อ เรื่องที่ 8 จำนวน

14 ข้อ เรื่องที่ 9 จำนวน 16 ข้อ เรื่องที่ 10 จำนวน 10 ข้อ เรื่องที่ 11 จำนวน 10 ข้อ เรื่องที่ 12 จำนวน 10 ข้อ

3.2.11 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยสูตร KR – 20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 197 – 200) ให้ได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.75 ได้ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง	จำนวนข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1. ร่างกาย	15	0.48	0.42	0.76
2. ครอบครัว	8	0.48	0.54	0.80
3. ห้องครัว	15	0.53	0.58	0.91
4. พืชผัก	13	0.51	0.51	0.85
5. ผลไม้	14	0.50	0.57	0.90
6. สัตว์	9	0.50	0.55	0.84
7. โรงเรียน	16	0.50	0.58	0.92
8. กิริยาอาการ	14	0.52	0.62	0.93
9. สัตว์	16	0.55	0.60	0.93
10. อาหาร	10	0.55	0.50	0.79
11. ยานพาหนะ	10	0.50	0.43	0.75
12. เทศกาลลอยกระทง	10	0.50	0.53	0.86
รวม	150	0.51	0.54	0.85

3.3 แผนจัดการเรียนรู้

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคู่มือการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เริ่มเรียนรู้ภาษา

3.3.2 ศึกษาวิธีการสอนโดยใช้หนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3.3 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำสามัญพื้นฐานสามัญเบื้องต้นโดยใช้

หนังสือภาพประกอบคำศัพท์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียน เกิดความสนุกสนานมาสู่การเรียนรู้ทางภาษา ได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทย และมีการจัดส่วนประกอบในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. สาระการเรียนรู้
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้
4. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
5. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
6. เกณฑ์การประเมินผล

3.3.4 นำแผนการสอนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง นำมาปรับแก้ไขอีกครั้ง

3.3.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้และสมุดภาพประกอบคำศัพท์ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

4.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) โดยมีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย

4.2 การดำเนินการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ศึกษาอยู่ระดับชั้น grade 5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ ระยะเวลาทดลอง 3 สัปดาห์ ทำการทดลองครั้งละ 50 นาที รวมระยะเวลาทดลองทั้งหมด 13 ครั้ง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการเรื่องขอให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือ เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้อำนาจการโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ เพื่อดำเนินการทดลอง

4.2.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทดลองและการดำเนินการตามขั้นตอนและแผนจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนภาษาไทยของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมุดภาพประกอบ

คำศัพท์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 แผน โดยมีระยะเวลาการทดลอง ดังนี้

ตาราง 2 ระยะเวลาในการทดลอง

สัปดาห์	วันที่	เนื้อหา	เวลา
1	6 เม.ย. 52	หมวดร่างกาย	50 นาที
	7 เม.ย. 52	หมวดครอบครัว	50 นาที
	8 เม.ย. 52	หมวดห้องครัว	50 นาที
	9 เม.ย. 52	หมวดพืชผัก	50 นาที
	10 เม.ย. 52	หมวดผลไม้	50 นาที
2	20 เม.ย. 52	หมวดสี	50 นาที
	21 เม.ย. 52	หมวดโรงเรียน	50 นาที
	22 เม.ย. 52	หมวดกิริยาอาการ	50 นาที
	23 เม.ย. 52	หมวดสัตว์	50 นาที
	24 เม.ย. 52	หมวดอาหาร	50 นาที
3	27 เม.ย. 52	หมวดยานพาหนะ	50 นาที
	28 เม.ย. 52	หมวดเทศกาลลอยกระทง	50 นาที

4.3 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาในการทดลอง เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยทดสอบเป็นรายบุคคลและทำการบันทึกคะแนน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ

80/80

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความเข้าใจความหมายของคำโดยใช้สมุดภาพประกอบคำศัพท์ขณะเรียนและการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 3 การดำเนินการทดลอง

ครั้งที่ ทดลอง	คะแนน เต็ม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6
1.	15	15	15	15	13	15	13
2.	8	7	7	7	7	7	7
3.	15	15	15	13	15	14	11
4.	13	13	15	11	15	15	7
5.	14	14	14	9	11	13	7
6.	9	9	9	9	8	9	9
7.	16	16	16	10	16	16	8
8.	14	14	11	8	13	13	10
9.	16	15	16	8	16	15	9
10.	10	10	10	5	10	10	7
11.	10	9	8	7	9	9	7
12.	10	10	10	5	10	10	5
13.	20	18	20	17	20	20	18

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดทำข้อมูลทางสถิติที่ได้จากการทดลองใช้สถิติดังนี้

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ

คะแนน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 137)

6.1.1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

6.1.1.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยคำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 143) ดังนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

6.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 ค่าระดับความยาก (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 129 –130)

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

6.2.2 ค่าอำนาจจำแนก (เล่มเดิม. 2538 : 129 –130)

$$r = \frac{R_H}{N_H} - \frac{R_L}{N_L}$$

$$= p_H - p_L$$

เมื่อ	R_H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	R_L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

6.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder; & Richardson) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{it}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ได้ในข้อหนึ่ง ๆ
			$= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $= 1-P$
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

6.2.4 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ โดยใช้สูตร $E1/E2$

(ประคอง กรวรรณสูตร. 2528: 101)

$$E_1 = \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\bar{F}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในสมุดภาพประกอบคำศัพท์คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน
	$\bar{F}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบระหว่างเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสรุปภาพประกอบคำศัพท์ สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาศึกษาเพื่อหาประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ สำหรับผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ โดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
2. ผลการประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ จากผู้เชี่ยวชาญ
3. ผลการประเมินประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
ประกอบด้วยคำศัพท์ จำนวน 12 เรื่อง ดังนี้

1. ร่างกาย
2. ครอบครัว
3. ห้องครัว
4. พืชผัก
5. ผลไม้
6. สี
7. โรงเรียน
8. กิจาาการ
9. สัตว์
10. อาหาร
11. ยานพาหนะ
12. เทศกาลลอยกระทง

ลักษณะเนื้อหาของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ประกอบด้วย คำศัพท์ภาษาไทย คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สัทอักษร

2. ผลการประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์จากผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่สร้างเสร็จแล้วจากผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คน ปรากฏผลออกมามีดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 ผลการประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์จากผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1. คำศัพท์	4.60	มากที่สุด
1.1 ปริมาณคำศัพท์ในแต่ละหมวด	4.80	มากที่สุด
1.2 ลำดับขั้นตอนของคำศัพท์แต่ละหมวด	4.60	มากที่สุด
1.3 คำศัพท์เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน	4.40	มาก
2. ภาพประกอบ	4.53	มากที่สุด
2.1 ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบคำศัพท์	4.40	มากที่สุด
2.2 ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ	4.60	มากที่สุด
2.3 เนื้อหาของภาพแสดงวัฒนธรรมและความเป็นไทย	4.60	มากที่สุด
3. การจัดภาพในสมุดภาพประกอบคำศัพท์	4.73	มากที่สุด
3.1 ขนาดของภาพ	4.80	มากที่สุด
3.2 ลักษณะของภาพ	4.60	มากที่สุด
3.3 สีในภาพประกอบคำศัพท์	4.80	มากที่สุด
4. ตัวอักษร	4.87	มากที่สุด
4.1 รูปแบบตัวอักษร	5.00	มากที่สุด
4.2 ขนาดตัวอักษร	4.80	มากที่สุด
4.3 สีของตัวอักษร	4.80	มากที่สุด
5. การจัดหน้าและขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์	4.50	มาก
5.1 การจัดภาพและตัวหนังสือควบสองหน้า	4.20	มาก
5.2 รูปแบบขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์	4.80	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
6. ด้านรูปเล่ม	4.47	มาก
6.1 รูปภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัย	4.60	มากที่สุด
6.2 สนองต่อความสนใจของนักเรียน	4.60	มากที่สุด
6.3 ความถูกต้องของรูปแบบการพิมพ์	4.20	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.62	มากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์จากผู้เชี่ยวชาญพบว่าสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความคุณภาพดังนี้

ด้านคำศัพท์ของสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคุณภาพระดับมากที่สุดในเรื่อง ปริมาณคำศัพท์ในแต่ละหมวด ขั้นตอนในการลำดับของคำศัพท์ ส่วนคำศัพท์เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ด้านภาพประกอบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคุณภาพระดับมากที่สุดในเรื่อง ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ และเนื้อหาของภาพแสดงวัฒนธรรมและความเป็นไทยส่วนภาพที่ใช้ประกอบคำศัพท์มีความเหมาะสมกับเนื้อหา มีคุณภาพระดับมาก

ด้านการจัดภาพในสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในเรื่องขนาดของภาพ ลักษณะของภาพ ลักษณะของภาพและสีในภาพประกอบคำศัพท์

ด้านตัวอักษรที่ใช้ประกอบในสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ทั้งในเรื่องลักษณะรูปแบบ ขนาดและสีของตัวอักษร มีคุณภาพในระดับมากที่สุด

ด้านการจัดหน้าและขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีคุณภาพในเรื่องการจัดภาพและตัวหนังสือควบสองหน้าในระดับมาก ส่วนรูปแบบขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านรูปเล่มของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ทั้งความเหมาะสมของรูปภาพกับวัยของผู้เรียนและลักษณะรูปเล่มที่สนองต่อความสนใจของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความถูกต้องของรูปแบบการพิมพ์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.63	มากที่สุด
1.1 แบบทดสอบมีจำนวนสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.60	มากที่สุด
1.2 แบบทดสอบมีความยากง่ายที่เหมาะสม	4.80	มากที่สุด
1.3 แบบทดสอบช่วยตอบสนองความสนใจของนักเรียน	4.80	มากที่สุด
1.4 จำนวนข้อทดสอบครอบคลุมจุดประสงค์	4.60	มากที่สุด
1.5 ความชัดเจนของข้อคำถามแต่ละข้อ	4.40	มาก
1.6 ความยากง่ายของข้อคำถาม	4.60	มากที่สุด
1.7 การลำดับคำถามจากง่ายไปหายาก	4.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.63	มากที่สุด

ด้านแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยมีคุณภาพระดับมากที่สุด ในเรื่องความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ ความยากง่ายของแบบทดสอบ จำนวนข้อทดสอบครอบคลุมจุดประสงค์ แบบทดสอบช่วยตอบสนองความสนใจของนักเรียน ความยากง่ายของข้อคำถามและการลำดับคำถามจากง่ายไปหายาก ส่วนความชัดเจนของข้อคำถามแต่ละข้อมีคุณภาพระดับมาก

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย ดังนี้

1. วัยของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศอาจเป็นผู้ใหญ่ย่อมได้ แต่สมุทภาพประกอบคำศัพท์เน้นที่วัยเด็ก

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพของสมุทภาพประกอบคำศัพท์

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสมุทภาพประกอบคำศัพท์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละเรื่อง เพื่อหาประสิทธิภาพตัวแรก (E1)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพตัวหลัง (E_2)

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ ($E_1/E_2 = 80/80$)
ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 6 ผลการหาแนวโน้มประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์

เรื่องที่ ทดลอง	คะแนน เต็ม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	ค่าเฉลี่ย	E_1	E_2
1.	15	15	15	15	13	15	13	14.33	95.56	
2.	8	7	7	7	7	7	7	7.00	87.50	
3.	15	15	15	13	15	14	11	13.83	92.22	
4.	13	13	15	11	15	15	7	12.67	97.44	
5.	14	14	14	9	11	13	7	11.33	80.95	
6.	9	9	9	9	8	9	9	8.83	98.15	
7.	16	16	16	10	16	16	8	13.67	85.42	
8.	14	14	11	8	13	13	10	11.50	82.14	
9.	16	15	16	8	16	15	9	13.17	82.29	
10.	10	10	10	5	10	10	7	8.67	86.67	
11.	10	9	8	7	9	9	7	8.17	81.67	
12.	10	10	10	5	10	10	5	8.33	83.33	
รวมเฉลี่ย 12 เรื่อง								131.50	87.77	94.17

จากตาราง 6 ผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละเรื่อง เพื่อหาประสิทธิภาพตัวแรก (E_1) ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของสมุดภาพประกอบคำศัพท์แต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 87.77 ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E_1 =$

80) โดยมีประสิทธิภาพร้อยละตามลำดับต่อไปนี้ เรื่องที่ 1 มีประสิทธิภาพ 95.56 เรื่องที่ 2 มีประสิทธิภาพ 87.50 เรื่องที่ 3 มีประสิทธิภาพ 92.22 เรื่องที่ 4 มีประสิทธิภาพ 97.44 เรื่องที่ 5 มีประสิทธิภาพ 80.95 เรื่องที่ 6 มีประสิทธิภาพ 98.15 เรื่องที่ 7 มีประสิทธิภาพ 85.42 เรื่องที่ 8 มีประสิทธิภาพ 82.14 เรื่องที่ 9 มีประสิทธิภาพ 82.29 เรื่องที่ 10 มีประสิทธิภาพ 86.67 เรื่องที่ 11 มีประสิทธิภาพ 81.67 เรื่องที่ 12 มีประสิทธิภาพ 83.33 ซึ่งแสดงว่าสมุดภาพประกอบคำศัพท์โดยรวมและคำศัพท์ทุกเรื่องมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($E1=80$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพตัวหลัง ($E2$) ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยสมุดภาพประกอบคำศัพท์คิดเป็นร้อยละ 94.17 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวหลังที่กำหนดไว้ ($E2=80$) แสดงให้เห็นว่าสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ จดจำและขยายประสบการณ์ทางภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารระดับต้นได้

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ ($E1/E2 = 80/80$) ผู้วิจัยพบว่า สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีประสิทธิภาพโดยรวม 87.77 / 94.17 ซึ่งแสดงว่า สมุดภาพประกอบคำศัพท์มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ให้ความรู้พื้นฐานในการค้นคว้าเกี่ยวกับคำศัพท์ ภาพประกอบ และการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับคำศัพท์สามัญพื้นฐานทั้งสิ้น 12 เรื่อง ได้แก่ ร่างกาย ครอบครัว ห้องครัว พืชผัก ผลไม้ สัตว์ โรงเรียน กิจกรรมการ สัตว์ อาหาร ยานพาหนะ และเทศกาลลอยกระทง โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบ คำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เมื่อสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคำศัพท์ภาษาไทย คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สัทอักษรสากล วิธีการ สร้างสรรค์สมุดภาพประกอบคำศัพท์ในด้านต่าง ๆ อาทิ การจัดภาพในสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ตัวอักษร การจัดหน้าและขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ด้านรูปเล่ม ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ที่ได้รับการ ประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้น grade 5 ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่ (New Sathorn International School) จำนวน 6 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อนำผลการทดลองมา วิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้สร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์พจนานุกรมทางภาษาจากการอ่าน สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. ได้สมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่ง ประกอบด้วยคำศัพท์จำนวน 12 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ร่างกาย

เรื่องที่ 2 ครอบครัว

เรื่องที่ 3 ห้องครัว

เรื่องที่ 4 พืชผัก

เรื่องที่ 5 ผลไม้

เรื่องที่ 6 สี

เรื่องที่ 7 โรงเรียน

เรื่องที่ 8 กิริยาอาการ

เรื่องที่ 9 สัตว์

เรื่องที่ 10 อาหาร

เรื่องที่ 11 ยานพาหนะ

เรื่องที่ 12 เทศกาลลอยกระทง

การนำเสนอเนื้อหาแต่ละเรื่องประกอบด้วย คำศัพท์ภาษาไทย คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สัทอักษร
สากลและภาพประกอบ

2. ประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ ได้ผลดังนี้

2.1 คุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า สมุด
ภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพในระดับมากที่สุด แสดงผลการประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบ
คำศัพท์ ดังนี้

- ด้านคำศัพท์ของสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- ด้านภาพประกอบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- ด้านการจัดภาพในสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- ด้านตัวอักษรที่ใช้ประกอบในสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- ด้านการจัดหน้าและขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก
- ด้านรูปแบบของสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2.2 ประสิทธิภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สมุดภาพประกอบคำศัพท์มีประสิทธิภาพ

87.77/94.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 โดยประสิทธิภาพตัวแรก (E1) ของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ทั้ง 12 เรื่องอยู่ระหว่าง 81.67-98.15 ซึ่งมีประสิทธิภาพตัวแรก (E1) เฉลี่ยเป็น 87.77 และประสิทธิภาพตัวหลัง (E2) เป็น 94.17

แสดงว่าสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ อันเป็นแนวทางในการเรียนรู้จดจำคำศัพท์และขยายประสบการณ์ทางภาษาในการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ พบว่า สมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่มีประสิทธิภาพ 87.77/94.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และจากการประเมินคุณภาพของสมุดภาพประกอบคำศัพท์จากผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การที่สมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยสมุดภาพประกอบคำศัพท์ซึ่งมีเนื้อหา 12 เรื่องมีแนวโน้มของประสิทธิภาพ E1/E2 เป็น 87.77/94.17 เป็นผลมาจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่สร้างขึ้นมีความน่าสนใจทั้งในคำศัพท์สามัญพื้นฐานซึ่งเป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เหมาะสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาและภาพประกอบสอดคล้องต่อการอธิบายคำศัพท์ มีสีสันสวยงาม จนเป็นสมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่มีขั้นตอนการสร้างสรรค์อย่างมีระบบ ซึ่งการสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศนั้นเป็นการสร้างสรรค์ทั้งศาสตร์และศิลป์ในหลายด้านทั้งทางภาษา ภาพประกอบ รวมถึงการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เนื้อหาสาระ รูปแบบ ลักษณะเหมาะสมกับวัย ความรู้ และความสามารถของผู้เรียน ที่จะช่วยพัฒนาความคิดอ่านให้กว้างขวาง เพิ่มพูนและพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาเสริมสร้างให้เกิดจินตนาการและทัศนคติอันดีงาม เป็นการสร้างสื่อประกอบการเรียนเสมือนอาหารสมองที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาผสมผสานให้หนังสือมีคุณค่าดึงดูดชวนอ่าน (หทัย ตันหยง.2529 : 80-150) อีกทั้งสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีการสร้างโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านภาษาและผู้เชี่ยวชาญด้านภาพประกอบ มีการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นลำดับขั้นตอน คือ เริ่มจากการศึกษาค้นคว้าเนื้อหา กำหนดจุดมุ่งหมาย วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากนั้นดำเนินการสร้างและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้สมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. สมุดภาพประกอบคำศัพท์นี้ สามารถตอบสนองทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล

(Individual Different Theory) ได้ โดยผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ได้ตามขีดความสามารถของตนเอง ทำให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วไม่รู้สึกเบื่อหน่าย รู้สึกพอใจเพราะสามารถทบทวนเนื้อหาได้ตลอดเวลา ส่วนผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ได้ช้ากว่าก็ไม่รู้สึกกดดันและไม่เคร่งเครียดในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สูงขึ้น และช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลของ เดอเฟลอร์ (Defleur , 1980) กล่าวว่า มนุษย์แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันจากการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อที่รวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลแตกต่างกัน

3. จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนให้ความสนใจต่อเนื้อหาภาพประกอบของสมุดภาพประกอบคำศัพท์อันเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้คำศัพท์ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการในการพัฒนาการอ่านของเบรน (บ้ำเพ็ญ การพานิชย์. 2539 : 33 อ้างอิงจาก Brain. 1992 : 15-19) ว่าในขั้นก่อนการอ่านเด็กเรียนรู้หนังสือโดยการจำเรื่องราว รูปภาพในแต่ละเรื่องและการเปิดหนังสือ เมื่อเริ่มอ่านเด็กจะแยกแยะเรื่องราว เริ่มเรียนรู้และตอบสนองต่อเนื้อหาคำศัพท์ในหนังสือ ซึ่งเรื่องราวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อผู้เรียนสามารถโยงภาพเข้ากับคำศัพท์และเริ่มใส่ใจกับการออกเสียงตามคำเรียนอ่านและเพิ่มพูนคำศัพท์ โดยใช้เวลาในการอ่านอย่างมีอิสระ เกิดการฝึกหัดและการจัดระบบด้วยตนเอง เด็กจะพยายามจดจำคำ ฝึกการสังเกตและใช้ตัวบ่งชี้ เช่น ภาพ และเริ่มพัฒนาปรับปรุงในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาทักษะทางภาษาต่อไป ผู้วิจัยพบว่าการใช้สมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมีความรู้สึกพึงพอใจ จดจำคำศัพท์ได้ ตั้งใจตอบคำถามทั้งในการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและเมื่อเรียนจนครบบทเรียนได้มีการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนตื่นตัวในการเรียนและตั้งใจทำข้อสอบ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) จึงกล่าวได้ว่าสามารถนำสมุดภาพประกอบคำศัพท์ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การสร้างสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ นั้น ควรมีการวางแผนและปรับกระบวนการที่มีความเชี่ยวชาญในหลายด้าน เช่น ด้านเนื้อหาคำศัพท์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สัทอักษร ด้านการผลิตหนังสือสำหรับเด็ก การใช้ภาพประกอบเพื่อให้ได้สมุดภาพประกอบคำศัพท์ที่มีประสิทธิภาพสูงและเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

1.2 การใช้สมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เป็นเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการสอนภาษาที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนสามารถกำหนดกิจกรรมได้หลากหลายตามระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ฟัง พูด อ่านและเขียน โดยเขียนแผนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

1.3 การสร้างสื่อภาพประกอบโดยใช้สมุดภาพประกอบคำศัพท์ เพื่อเป็นการมุ่งให้ผู้เรียน เรียนรู้คำศัพท์พจนานุกรมประสบการณ์ทางภาษาจากการอ่าน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะในสมุดภาพประกอบคำศัพท์มีคำอ่านที่ใช้สัทอักษรในการเทียบเสียง เพื่อให้นักเรียนสามารถพินิจความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับการให้เสียงสระและพยัญชนะช่วยให้นักเรียนอ่านออกเสียงได้ นอกจากนี้ยังสามารถทดสอบความเข้าใจความหมายของคำศัพท์จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเพิ่มคำศัพท์สำหรับผู้เรียนในระดับที่สูงขึ้น เพื่อผู้เรียนสามารถมีคลังคำเพื่อใช้ในการขยายประสบการณ์ในการสื่อสารต่อไป

2.2 ควรมีการพัฒนาสมุดภาพประกอบคำศัพท์ด้วยการบันทึกเสียงอ่านในรูปแบบ ซีดีรอม (CD-Rom) เพื่อผู้เรียนสามารถฟังคำศัพท์ที่ถูกต้องตามเจ้าของภาษาและเรียนรู้คำศัพท์ได้ด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2519). รายงานสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา. (2519). รายงานการสร้างแบบทดสอบความพร้อมในการเรียนอ่าน. กรุงเทพฯ: กองการประถมศึกษา.
- กันตา สุขกระจ่าง. (2550). การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- กาญจนา นาคสกุล. (2541). ระบบเสียงภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๑ : ระบบเสียง อักษรไทย การอ่านคำและการเขียนสะกดคำ. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กำธร สถิรกุล. (2515). หนังสือและการพิมพ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2543). การออกแบบและเขียนภาพประกอบสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ครรชิต มนูญผล. (2547). เคล็ดไม่ลับในการทำหนังสือสำหรับเด็ก . กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534). แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จุมพจน์ วนิชกุล. (2520). การจัดดำเนินงานเพื่อใช้ประโยชน์จากรูปภาพและข้อเสนอแนะแก่ห้องสมุดในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือสำหรับเด็ก (บรรณ 441). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. (2533). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ฉันทนา ภาคบังกช (2538 : 3). การสัมมนาทางวิชาการเรื่องสื่อเพื่อพัฒนาเด็กไทยวัยเรียนรู้ 25-28 พฤษภาคม 2538 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. (2533). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2545). “ทิศทางและพัฒนาการของการศึกษาและวิจัยภาษาศาสตร์ในอนาคต” ไทยคดีศึกษา. ปีที่ 18 (ฉบับที่ 3): หน้า 18-24.

ชำเลื่อง มณีนงศ์. (2537). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ภาพสัญลักษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการนำเสนอแบบภาพเหมือนจริงไปหาภาพสัญลักษณ์กับแบบภาพสัญลักษณ์ไปหาภาพเหมือนจริง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณรงค์ ทองปาน. (2526). การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการกรมการฝึกหัดครู.

ดาราณี สุกรัตน์ (2527). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้การสอนคำศัพท์จากปริบท และโดยการใช้พจนานุกรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทศลักษณ์ เข็มทอง. (2549). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์แบบมัลติมีเดีย เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงนุช วัฒนเขจร. (2533). ผลการทดลองใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณกับการสอนอ่านตามปกติที่มีต่อความสามารถในการอ่าน และสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงลักษณ์ คำยิ๊ง. (2541). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยการใช้นิทาน ปริศนาคำทาย และการสอนตามคู่มือครู. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นพดล จันทรพิชญ. (2539). การใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

นัตดา นำศรีเจริญสุข. (2536). การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนักอ่านที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นิตยา วัชรจนวนงศ์. (2526). การศึกษาความเปรียบเทียบระบบเสียงหนักเบาในภาษาอังกฤษและภาษาไทยและการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการออกเสียงคำศัพท์แพทย์หลายพยางค์ในภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พงษ์วัน. (2522). การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2524). วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน = *The new dimensions in the teaching of reading*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บำเพ็ญ การพานิชย์. (2539). พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญถิ่น ลำสัน. (2533). ความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญศิริ ทศลี. (2538). การทดลองใช้ตัวอักษรวิ่งฟ้าคอมพิวเตอร์ ในการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจมาศ แสงไยมนี. (2549). การศึกษาพัฒนาการของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่านอายุ 3 - 5 ปีที่ชนะการประกวดตั้งแต่ พ.ศ.2515 - พ.ศ.2548. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทุมพร ธีระวันธุ์. (2541). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการให้ผู้อ่านเลือกคำที่มีปัญหาจากเรื่องที่อ่าน (อาร์ เอส เอ็ม). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2519). การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปราณี ปราบริฐและคณะบรรณนิกร. (2550). อ่านเขียนเรียนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.
- ผดุง พรมมูล. (2547). ศิลปะการสร้างสรรค์ภาพประกอบ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเด็ก.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน. (2538). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิน เพชรรักษ์. (2524). *การศึกษาความสนใจของเด็กที่มีต่อตำแหน่งของภาพประกอบหนังสือแบบเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภิญญาพร นิตยประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มาลา ชูเชิด. (2539). *ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน (2520). *การสอนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัญจวน อินทรกำแหง. (2517). *วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- รัถพร ชังธาดา. (2531). *หนังสือสำหรับเด็ก*. มหาสารคาม: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- _____. (2549). *ศัพท์ต่างประเทศที่ใช้คำไทยแทนได้*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- เรวัต การพจน์. (2527). *ห้องสมุดสุดแสนดี*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- ไรท์, โจน. (2547). *กิจกรรมการใช้พจนานุกรม : ชูชีวิตใหม่ในห้องเรียน = Dictionaries*. แปลโดย สุไร พงษ์ทองเจริญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ์ ไสยมประยูร (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณพร ศิลาขาว (2538). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่มีเกมและไม่มีเกมประกอบการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรวิทย์ วิเศษจันทร์. (2535). *ผลของสื่อคู่ตักกันที่มีต่อการรับรู้ภาพประกอบแบบเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรางคณา ศิริปโชติ. (2542). *การศึกษาวิเคราะห์ภาพประกอบหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุระหว่าง 6-11 ปี ที่ชนะการประกวดตั้งแต่ พ.ศ.2515-พ.ศ.2541*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา ณ ลำปาง. (2539). *ความสนใจในการอ่านหนังสือภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วุฒิ แตรสังข์. (2514). การศึกษาแบบสีและขนาดของภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วินัย คำสุวรรณ. (2548). การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- วิริยะ สิริสิงห. (2524). การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศรียา นิยมธรรม (2525). การสอนซ่อมเสริม (การสอนเพื่อบรรเทา) = Remedial teaching.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ศรีวิไล พลมณี. (2545). พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์
หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริธ แสงธนู และ คิด พงศทัต (2521). คู่มือครูภาษาอังกฤษ : ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สนั่น มีขันธ์มาก. (2537). วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สนิท สัตยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย. (2530). การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต : บันทึกการอภิปรายและ
คำบรรยายในการประชุมทางวิชาการประจำปี 2530. ณ โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า
กรุงเทพมหานคร, 19-20 กุมภาพันธ์ 2530. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.
- สาวิตรี เจริญกิจ. (2524). การศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้ใช้นักเรียนใน
การพิจารณาเลือกและใช้ภาพประกอบประเภทต่างๆในหนังสือแบบเรียน. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดใจ จันทรัง. (2550). ผลของการฝึกกลวิธีอภิปญญาที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมุล จักรแก้ว. (2536). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนคำศัพท์ของครูกับกลยุทธ์การจำ
คำศัพท์ของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุไร พงษ์ทองเจริญ. (2519). วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2526). วิธีสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เสริมศรี หอทิมาวรรณ (2539). หลักการใช้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา . กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

หทัย ดันหยง. (2525). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พิษณุโลก.

_____. (2528). *บรรณานุกรมกิจเบื้องต้น : ศิลปะการตกแต่งต้นฉบับหนังสือ*. กรุงเทพฯ: แพรว
 พทยา.

_____. (2529). *การสร้างวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญ
 ทัศน์.

อัมพา นกอิม. (2550). *การศึกษาศาสนาความสามารถในการอ่านคำพื้นฐานของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกมทางภาษา*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
 พิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

Brown, A.L.; & other. (1980, June). *Six Aspects of Vocabulary Teaching*, in *Guidelines for
 Vocabulary Teaching RECL Journal Supplement*. (3) : 80-95.

Goodman. (1971). *The Psychology of Second Language Learning*. Cambridge: Cambridge
 University Press.

Lado, Robert. *Language Teaching : A Scientific Approach*. New york : McGraw-Hill, 1964.

Madden, J.F. *Developing Pupils' Vocabulary – Learning Skills*, in *Guidelines for
 Vocabulary Teaching RECL Journal Supplement*. (3) : 111 – 117 ; 1980.

Templin, Mildred C. *Certain Language Skill in Children the Development and
 Interrelationships*. Minneapolis, University of Minnesota, 1975.

Thomson, B. J. (September, 1981). *Perceptions of their Roles and Needs as Related to the
 Childrens's Reading Development, Dissertation Abstracts International*. 42 : 1079 -
 A – 1080 - A .

Weilman W. (1972). *Principles and Practices of Teaching Reading*. The Unites States
 of America : Charles E. Merrill Publishing Co.

Burridge, Shirley. (1994). *Oxford basic English dictionary*. Oxford University Press.

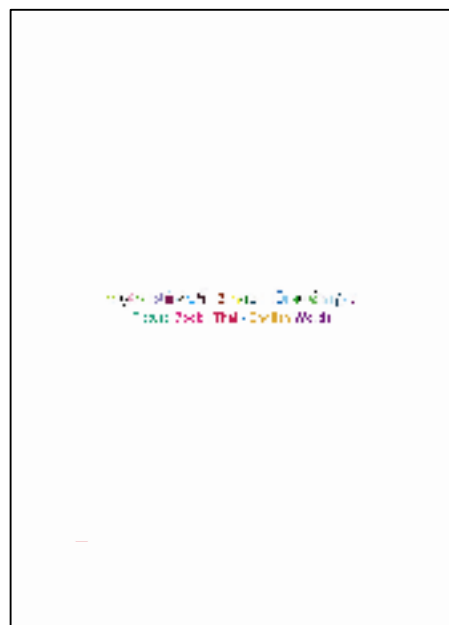

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา
สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ภาพประกอบ 1 ปกหน้า-ปกหลัง

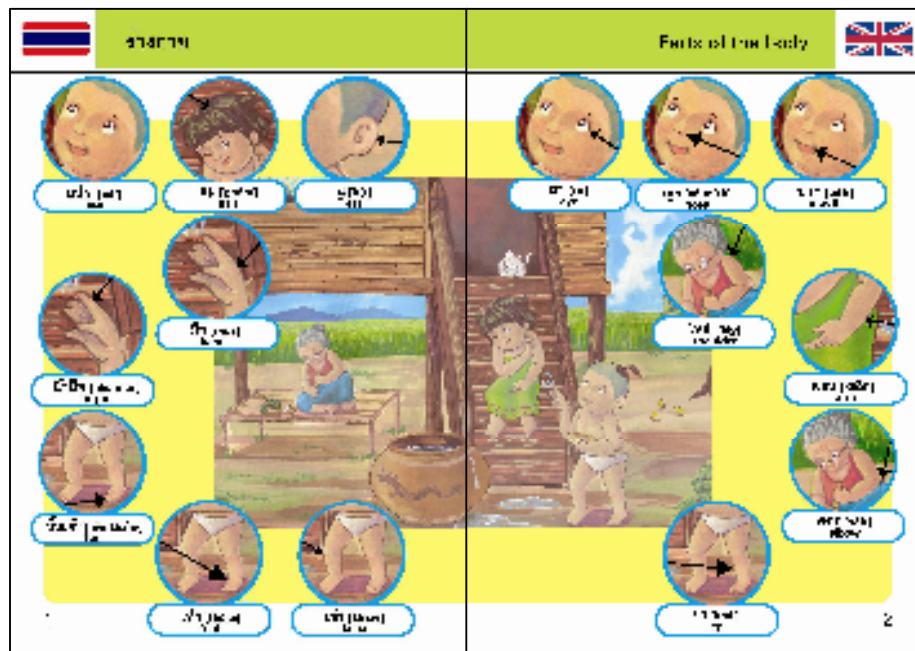
ภาพประกอบ 2 ปกรอง

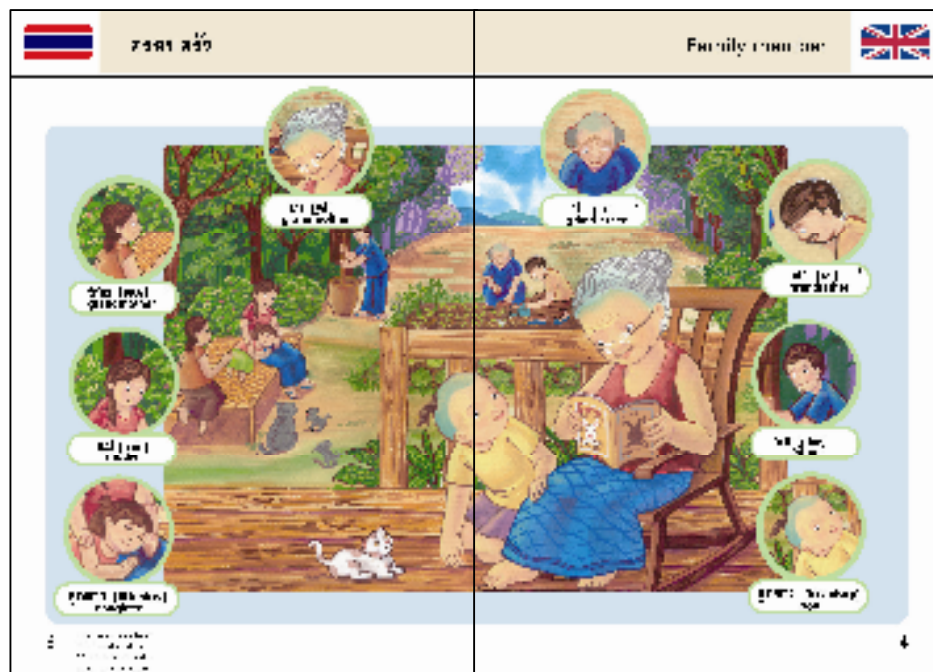
ภาพประกอบ 3 หน้าลิขสิทธิ์-คำนำ

ภาพประกอบ 4 พยัญชนะไทย-สารบัญ

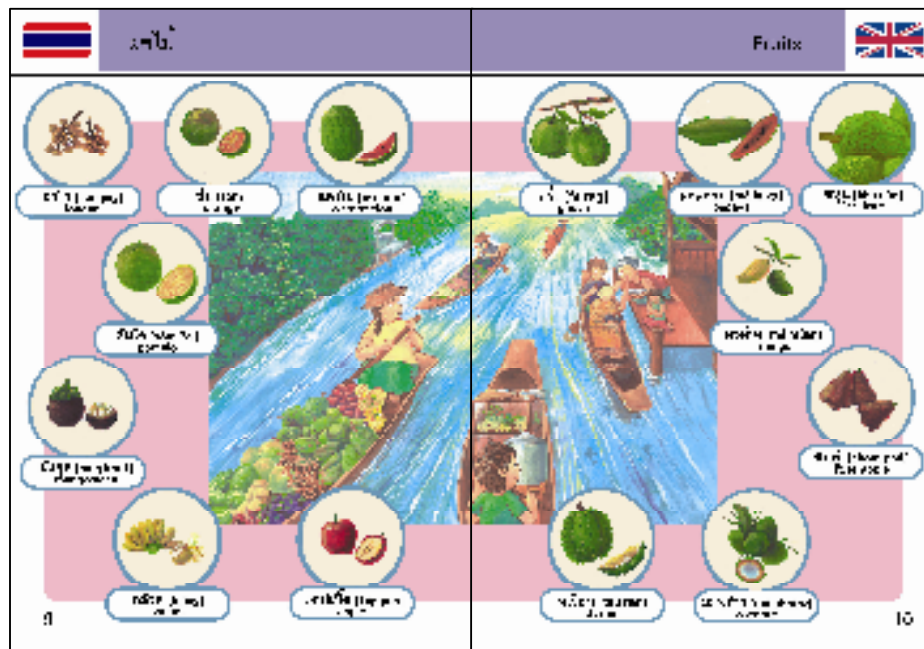
ภาพประกอบ 5 เรื่องร่างกาย

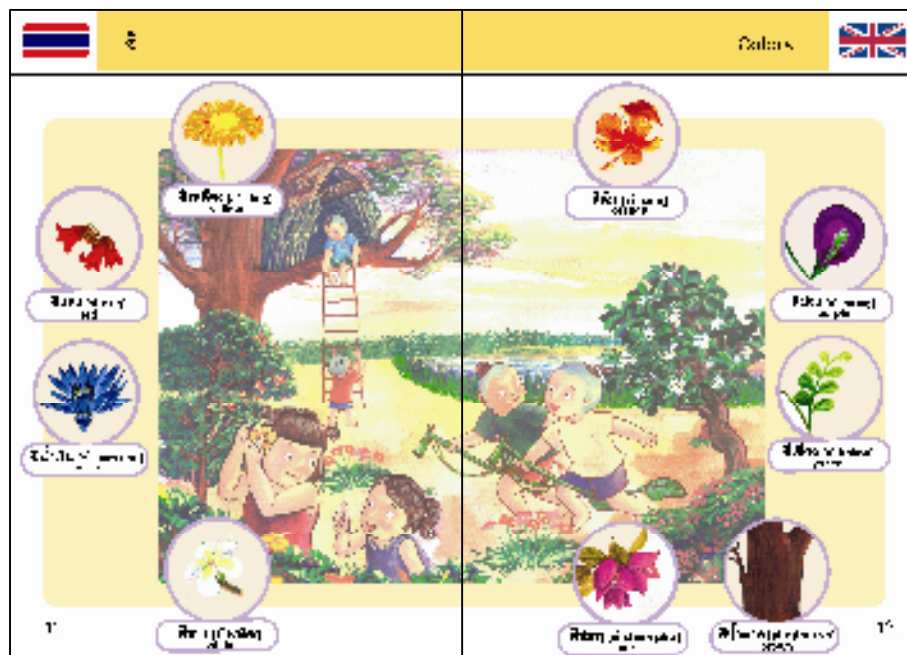
ภาพประกอบ 6 เรื่องครอบครัว

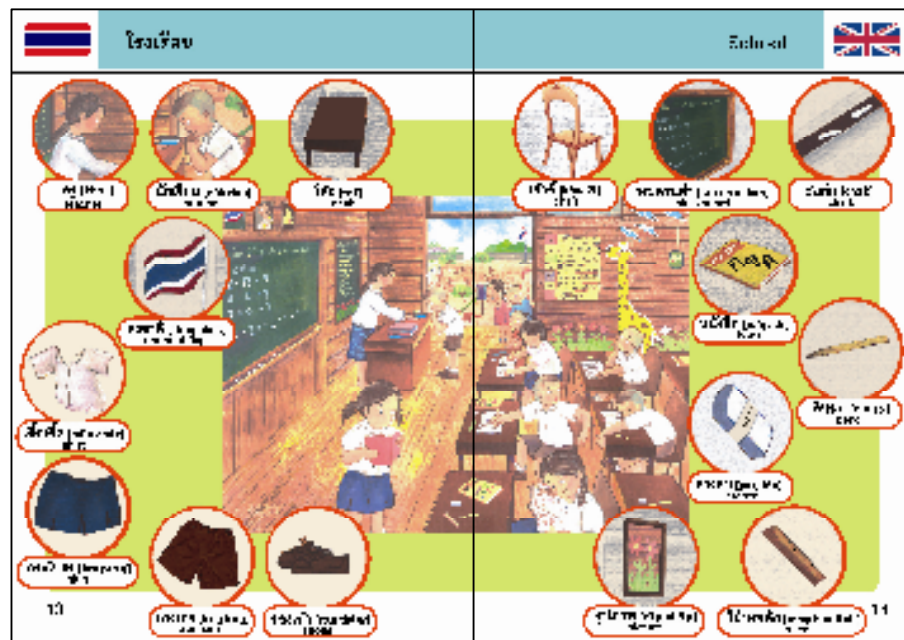

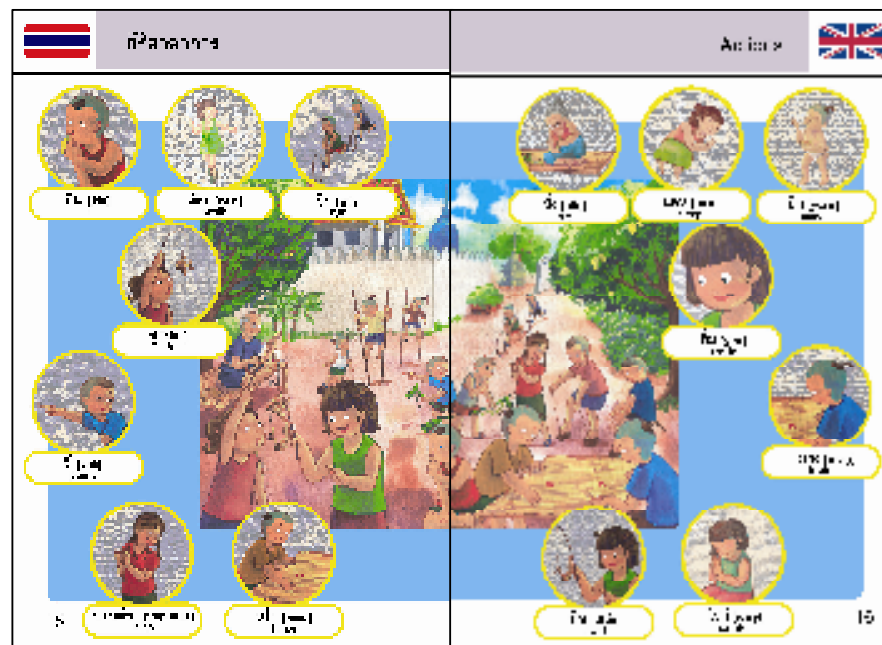
ภาพประกอบ 9 เรื่องผลไม้

ภาพประกอบ 10 เรื่องสี

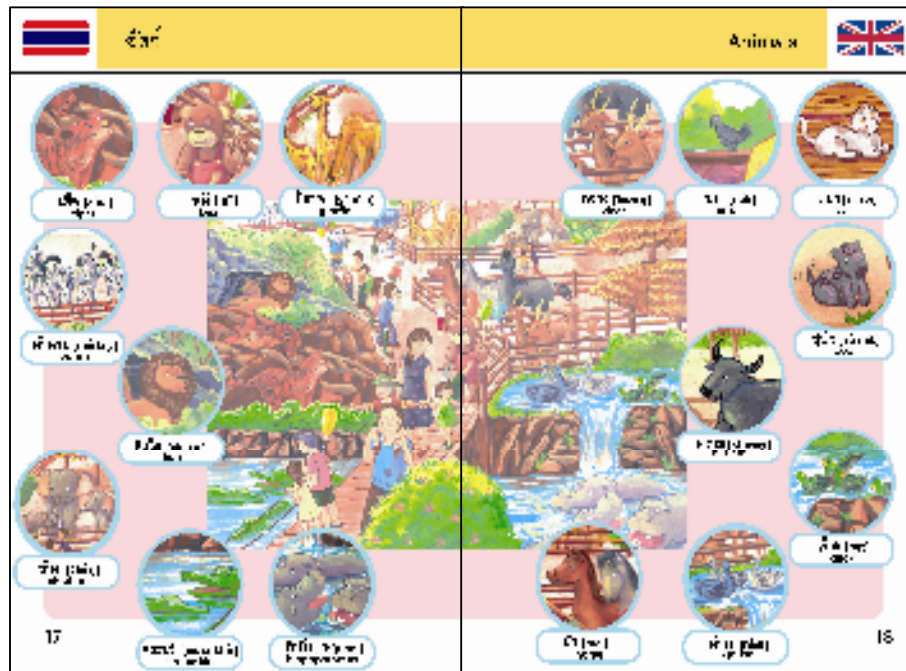

ภาพประกอบ 11 เรื่องโรงเรียน

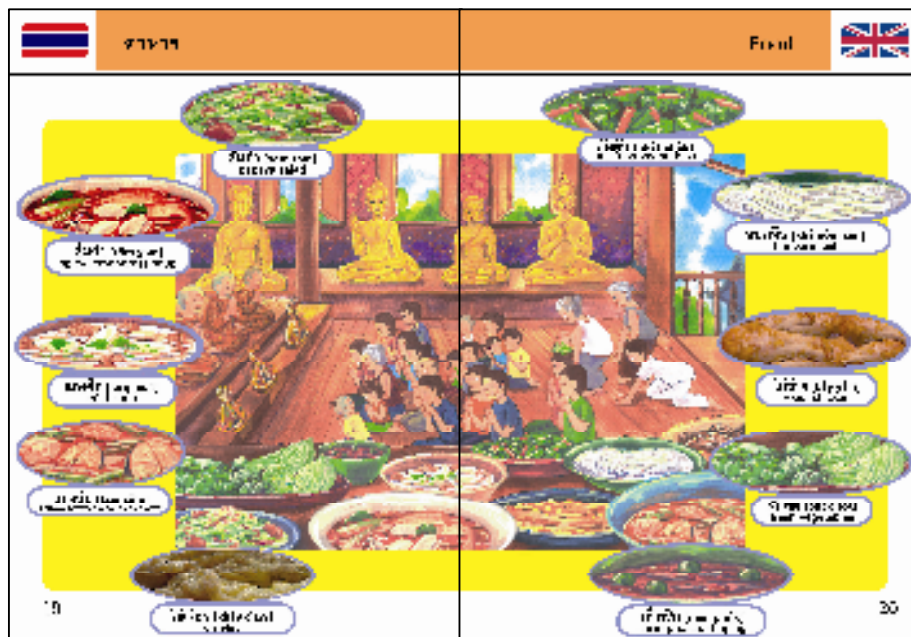

ภาพประกอบ 12 เรื่องกีฬาและการ

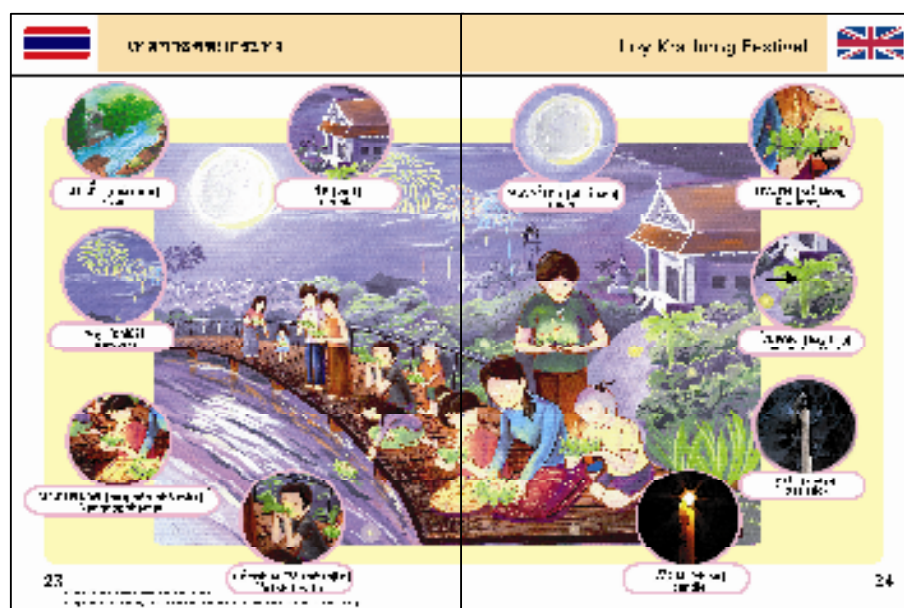
ภาพประกอบ 13 เรื่องสัตว์

ภาพประกอบ 14 เรื่องอาหาร

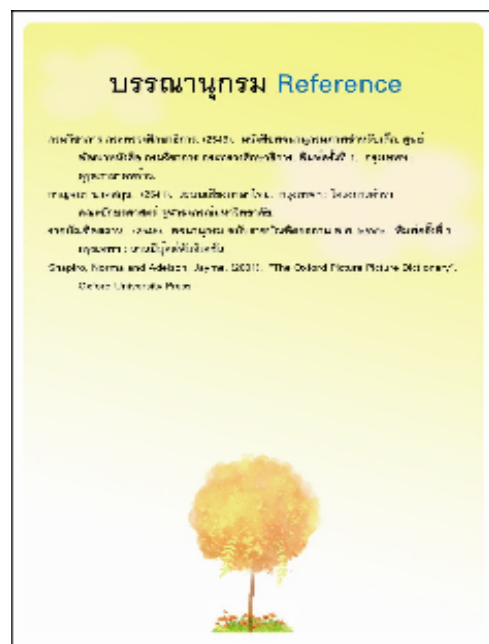
ภาพประกอบ 15 เรื่องยานพาหนะ

ภาพประกอบ 16 เรื่องเทศกาลลอยกระทง

ภาพประกอบ 17 ดรรชนี

ภาพประกอบ 18 บรรณานุกรม

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง ร่างกาย (Parts of the body)

คำสั่ง จงเขียนตามรอยประและโยงคำให้ตรงกับภาพ

1. ผม

2. หู

3. มือ

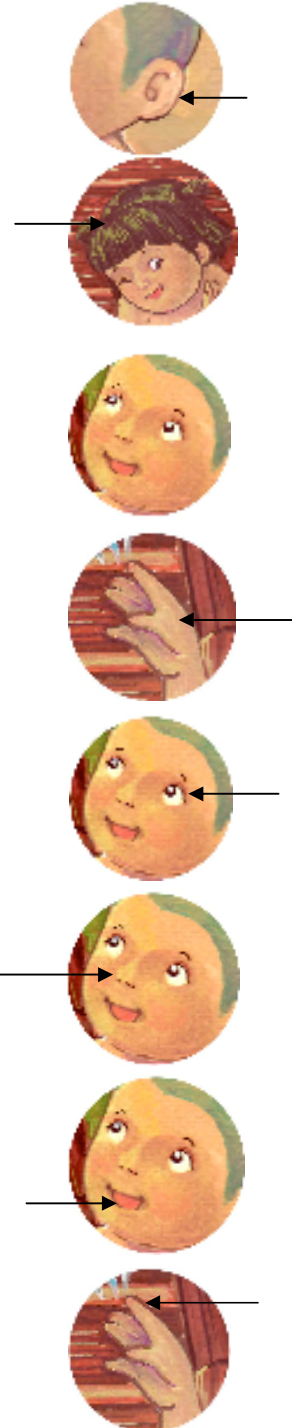
4. หน้า

5. จมูก

6. ตา

7. นิ้วมือ

8. ปาก

9. คอก

10. เข่า

11. นิ้วเท้า

12. แขน

13. ขา

14. เข่า

15. ไหล่

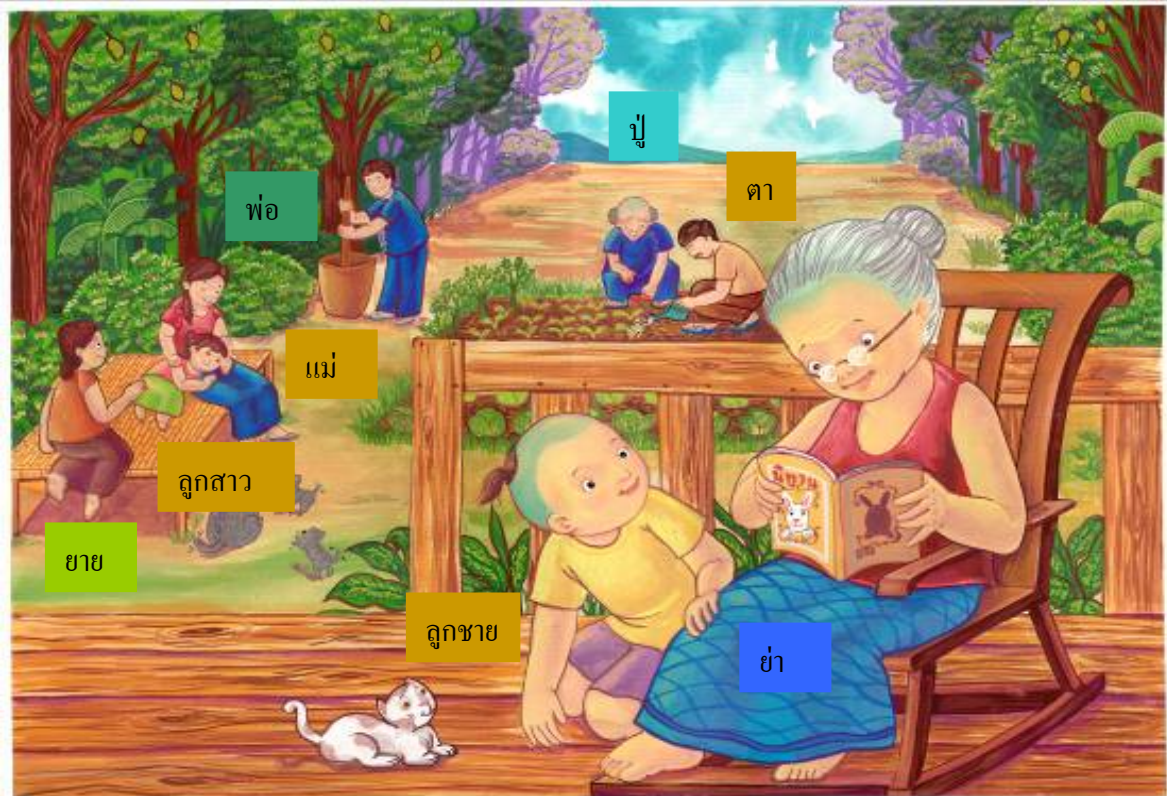

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง ครอบครัว (Family)

คำสั่ง พิจารณาภาพแล้วอ่านประโยคข้างล่าง ถ้าประโยคนั้นเกี่ยวข้องกับภาพทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ถ้าไม่เกี่ยวข้องให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง ☐

- ☐ 1. ปู่กำลังปลูกผัก
- ☐ 2. ย่าอ่านหนังสือนิทาน
- ☐ 3. ตากินข้าว
- ☐ 4. ยายอาบน้ำหน้าบ้าน
- ☐ 5. พ่อให้อาหารแมว
- ☐ 6. ลูกสาวนอนตักแม่
- ☐ 7. แม่ทำกับข้าว
- ☐ 8. ลูกชายนั่งใกล้ยาย

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง ห้องครัว (A kitchen)

คำสั่ง จงเลือกคำจากที่กำหนดให้และนำไปเขียนในช่องว่างให้มีความหมายตรงกับภาพ

มีด	ตะกร้า	แก๊วน้ำ	น้ำมัน	กระทิก
เขียง	หม้อหุงข้าว	ถังขยะ	ตู้เย็น	ชาม
กระทะ	น้ำปลา	จาน	หม้อ	ตะหลิว

1.

2.

3.

4.

5.

6.

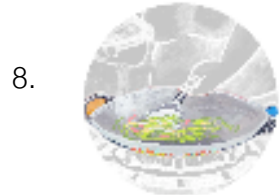

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

Handwriting practice line with a solid green top bar and a dashed blue bottom line.

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง พืชผัก (Vegetables)

คำสั่ง จงเลือกคำจากที่กำหนดให้และนำไปเขียนในช่องว่างให้มีความหมายตรงกับภาพ

มะเขือ	ข้าวโพด	ต้นหอม	ผักชี	แตงกวา
พริก	กะหล่ำปลี	มะนาว	ถั้วฝักยาว	ตำลึง
ผักกาดขาว	ฟักทอง	มะเขือเทศ		

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

A light green rectangular box with a dashed blue line at the bottom, intended for a label.

8.

A light green rectangular box with a dashed blue line at the bottom, intended for a label.

9.

A light green rectangular box with a dashed blue line at the bottom, intended for a label.

10.

A light green rectangular box with a dashed blue line at the bottom, intended for a label.

11.

A light green rectangular box with a dashed blue line at the bottom, intended for a label.

12.

A light green rectangular box with a dashed blue line at the bottom, intended for a label.

13.

A light green rectangular box with a dashed blue line at the bottom, intended for a label.

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง ผลไม้ (Fruits)

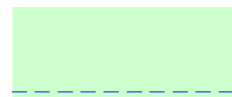
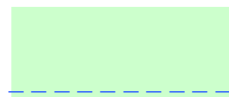
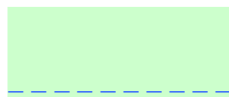
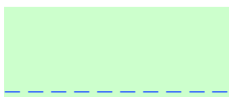
คำสั่ง จงโยงเส้นจับคู่ภาพส่วนบนกับส่วนล่างให้ตรงกัน แล้วเขียนคำใต้ภาพ 2)

กล้วย	แอปเปิ้ล	ทุเรียน	มะพร้าว	ชมพู่
มังคุด	ส้มโอ	มะม่วง	ลำไย	ขนุน
ส้ม	มะละกอ	แตงโม	ฝรั่ง	

1)

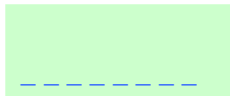
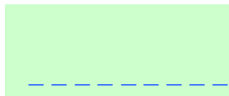
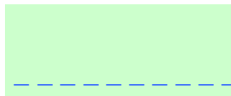
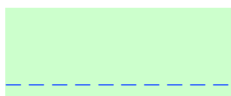
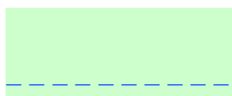
2)

1)

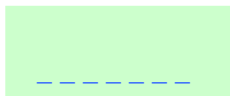
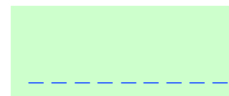
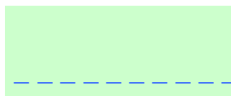
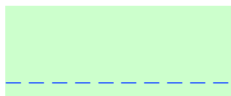
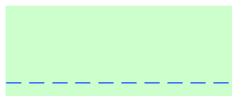
2)

1)

2)

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง สี (Colors)

คำสั่ง วาดรูปและระบายสีภาพตามคำที่กำหนดให้

1. ตู้น้ำสีเหลือง

2. หม้อหุงข้าวสีแดง

3. รถยนต์สีน้ำเงิน

4. เสื้อสีขาว

5. ดอกไม้สีชมพู

6. ลำไยสีน้ำตาล

7. ใบไม้สีเขียว

8. มังคุดสีม่วง

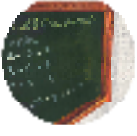
9. ดินสอสีส้ม

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน

เรื่อง โรงเรียน (School)

คำสั่ง จงขีดเส้นคำให้ตรงกับภาพและเขียนคำตามรอยให้ถูกต้อง

1.		นักเรียน	คุณครู	ลูกสาว
2.		ลูกสาว	นักเรียน	แม่
3.		เก้าอี้	หนังสือ	โต๊ะ
4.		รองเท้า	ดินสอ	เก้าอี้
5.		กระดานดำ	ยางลบ	ไม้บรรทัด
6.		ยางลบ	ชอล์ก	รูปภาพ
7.		สมุด	กางเกง	หนังสือ

8.

ชอล์ก

ดินสอ

ยางลบ

9.

ยางลบ

ไม้บรรทัด

รองเท้า

10.

หนังสือ

กางเกง

ไม้บรรทัด

11.

กระโปรง

เก้าอี้

รูปภาพ

12.

เสื้อเชิ้ต

กระโปรง

รองเท้า

13.

กางเกง

เสื้อเชิ้ต

กระโปรง

14.

ธงชาติ

กระโปรง

กางเกง

15.

เสื้อเชิ้ต

ชอล์ก

ยางลบ

16.

ไม้บรรทัด

รูปภาพ

ธงชาติ

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง กิริยาอาการ (Actions)

คำสั่ง จงเรียงคำต่อไปนี้ให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง   ต้ม   นึ่ง   น้ำ

นึ่งต้มน้ำ

1.   ข้าว   ฉ้น   กิน

2.   เดิน   ยาย   ซ้ำ

3.   พ่อ   แก้ว   นึ่ง

4.   นอน   แม่   หลับ

5.   ตรง   ยืน   นักเรียน

6.   สวย   เด็ก   ยิ้ม

7.   วึ่ง   นึ่ง   เร็ว

8.

ครู

ไหว้

นักเรียน

9.

เด็ก

ลูกโป่ง

เป่า

10.

มือ

น้องสาว

ปรบ

11.

ลูกชาย

เต่า

มอง

12.

ดอกไม้

ถือ

ฉับ

13.

นก

เด็ก

ชี้

14.

ชู

น้อง

มือ

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง สัตว์ (Animals)

คำสั่ง จงเติมพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ลงในช่องว่างให้เป็นคำที่มีความหมายตรงกับภาพ
แล้วออกเสียง

1.

เ		

2.

	ม

3.

จ			เ	

4.

		า	

5.

6.

แ		

7.

เ		

		า	

ส		

		น

	า

ส		โ	

	ร	า	

		ง

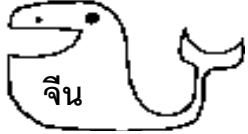
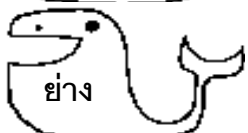
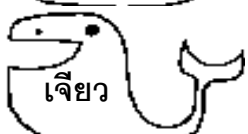
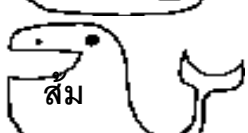
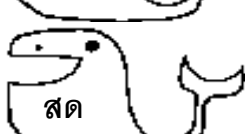
		โ	

	า	ล		

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง อาหาร (Food)

คำสั่ง โยงเส้นจับคู่คำทางซ้ายมือกับคำที่อยู่ขวามือให้เป็นชื่ออาหารแล้วนำคำมาเติมในช่องว่างด้านซ้ายมือให้มีความหมายถูกต้อง

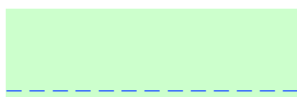
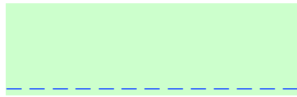
_____ 1.		ผัด	
_____ 2.		ขนม	
_____ 3.		ไก่	
_____ 4.		ส้ม	
_____ 5.		น้ำ	
_____ 6.		ไข่	
_____ 7.		แกง	
_____ 8.		แกง	
_____ 9.		ต้ม	
_____ 10.		ผัก	

แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง ยานพาหนะ (Vehicles)

คำสั่ง จงนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ มาเขียนเป็นคำให้มีความหมายตรงกับภาพ

เรือ	รถไฟฟ้า เครื่องบิน รถประจำทาง	รถจักรยานยนต์ รถแท็กซี่ รถตุ๊กตุ๊ก	รถจักรยาน รถบรรทุก รถยนต์

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

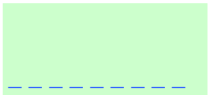

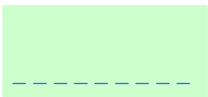
แบบทดสอบก่อนเรียน-ระหว่างเรียน
เรื่อง เทศกาลลอยกระทง (Loy Krathong Festival)

คำสั่ง ให้นำคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. ครอบครัวของฉันไปเที่ยวงาน _____ ที่วัด
2. _____ เป็นสถานที่ของศาสนาพุทธ
3. วันลอยกระทงคือวันที่ _____ เต็มดวง
4. ทุกคนนำกระทงไปลอยใน _____
5. _____ คือใบของต้นกล้วย
6. แม่จุด _____ และ _____ เพื่อให้พระแม่คงคา
7. พ่อตั้งใจ _____ ขอพร

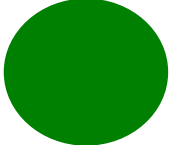
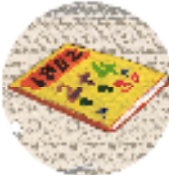
8. นางสาวประกวดนาง ประจำปีนี้

9. วันลอยกระทงมีการจุด บนท้องฟ้า

แบบทดสอบหลังเรียน

คำสั่ง จงพิจารณารูปภาพและเลือกคำตอบที่มีความหมายตรงกับภาพ

1.		ก. หน้า	ข. ผม	ค. ปาก
2.		ก. พ่อ	ข. แม่	ค. ลูกชาย
3.		ก. จาน	ข. หม้อ	ค. มีด
4.		ก. กระตะ	ข. ตู้เย็น	ค. ซาม
5.		ก. พริก	ข. แตงกวา	ค. มะเขือเทศ
6.		ก. ผักชี	ข. มะเขือ	ค. มะนาว
7.		ก. มะละกอ	ข. ถั่วฝักยาว	ค. ส้ม

8.		ก. แตงโม	ข. มังคุด	ค. มะพร้าว
9.		ก. สีเหลือง	ข. สีแดง	ค. สีเขียว
10.		ก. โต๊ะ	ข. กระจกานดำ	ค. เก้าอี้
11.		ก. สมุด	ข. ดินสอ	ค. ไม้บรรทัด
12.		ก. กิน	ข. ร้อง	ค. ไห้
13.		ก. มอง	ข. ประบมือ	ค. ถือ
14.		ก. แมว	ข. หมา	ค. หมี
15.		ก. ช้าง	ข. ควาย	ค. ม้า
16.		ก. น้ำพริก	ข. ส้มตำ	ค. ต้มยำ
17.		ก. ไก่ย่าง	ข. แกงส้ม	ค. ผักสด

18.

ก. รถยนต์

ข. เรือ

ค. รถตุ๊กตุ๊ก

19.

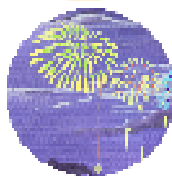

ก. รถบรรทุก

ข. เครื่องบิน

ค. รถไฟฟ้า

20.

ก. เทียน

ข. ภูเขา

ค. พลุ

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง ร่างกาย

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		
ข้อที่ 14		
ข้อที่ 15		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง ครอบครัว

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง ห่องครว

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		
ข้อที่ 14		
ข้อที่ 15		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง พืชผัก

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง ผลไม้

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		
ข้อที่ 14		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง สี

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง โรงเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		
ข้อที่ 14		
ข้อที่ 15		
ข้อที่ 16		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง กิริยาอาการ

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		
ข้อที่ 14		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง สัตว์

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		
ข้อที่ 14		
ข้อที่ 15		
ข้อที่ 16		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง อาหาร

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง ยานพาหนะ

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ เรื่อง เทศกาลลอยกระทง

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

แบบบันทึกการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดความเข้าใจความหมายของคำ หลังเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....

ข้อที่	ระหว่างเรียน	
	ตอบได้ถูกต้อง	ตอบได้ไม่ถูกต้อง
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ข้อที่ 4		
ข้อที่ 5		
ข้อที่ 6		
ข้อที่ 7		
ข้อที่ 8		
ข้อที่ 9		
ข้อที่ 10		
ข้อที่ 11		
ข้อที่ 12		
ข้อที่ 13		
ข้อที่ 14		
ข้อที่ 15		
ข้อที่ 16		
ข้อที่ 17		
ข้อที่ 18		
ข้อที่ 19		
ข้อที่ 20		

เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
2. ตอบได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

ภาคผนวก ค
แผนจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... ร่างกาย (Parts of the body)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 6 เมษายน 2552..... คาบที่ .....1.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรวงอรุณ ไรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องร่างกายได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องร่างกาย

สาระการเรียนรู้ ร่างกาย คือ ศูนย์รวมองค์ประกอบทางกายภาพของสิ่งมีชีวิต ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง
กับร่างกาย อาทิ หน้า ตา หู จมูก ปาก ฝ่ามือ ฝ่าเท้า แขน ขา เท้า นิ้วมือ นิ้วเท้า ศอก

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนว่าร่างกายของเรานักเรียนมีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดร่างกาย โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ
แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. เล่นเกมทายคำจากร่างกาย โดยที่ครูชี้ไปที่อวัยวะส่วนใดของร่างกายให้นักเรียนทายเป็น
คำศัพท์ภาษาไทยให้ถูกต้อง ใครทายคำศัพท์ได้ถูกต้องและรวดเร็วที่สุดเป็นผู้ชนะ
3. ฝึกอ่านศัพท์หมวดร่างกายจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนาว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องร่างกาย

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องร่างกาย

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องร่างกาย

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ ใจจันรัตนดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... ครอบครัว(Family member)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 7 เมษายน 2552..... คาบที่ .....2..... เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรวงอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องครอบครัวได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องครอบครัว

สาระการเรียนรู้ ครอบครัว คือ กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งมีการพึ่งพิงกันทางสังคม ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว อาทิ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนถึงสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนว่ามีใครบ้าง

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดครอบครัว โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. อธิบายความหมายของคำศัพท์แต่ละคำว่ามีใครเกี่ยวข้องกันอย่างไร
3. ฝึกอ่านศัพท์เรื่องครอบครัวจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนาว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องครอบครัว

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องครอบครัว

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องครอบครัว

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ โจนรัตน์ดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... ห้องครัว (A Kitchen)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 8 เมษายน 2552..... คาบที่ .....3.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรวงอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องห้องครัวได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องห้องครัว

สาระการเรียนรู้ ห้องครัว คือ สถานที่ประกอบอาหารสำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้าน ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับห้องครัว อาทิ หม้อ หม้อหุงข้าว กระทะ ตะหลิว เขียง มีด ตะกร้า กระทิก แก้วน้ำ ตูเย็น ถังขยะ น้ำปลา น้ำมัน ชาม จาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนว่ามีใครทำอาหารรับประทานเองได้บ้าง และหากเข้าไปในห้องครัวจะเห็นสิ่งใดบ้าง

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดห้องครัว โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. เล่นเกมทายภาพจับคู่คำศัพท์ โดยครูมีรูปภาพและมีคำศัพท์ให้นักเรียนช่วยกันจับคู่ภาพและคำศัพท์ให้ถูกต้อง
3. ฝึกอ่านศัพท์เรื่องห้องครัวจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องห้องครัว

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องห้องครัว
3. เกมบัตรภาพและคำศัพท์

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องห้องครัว

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ โรจนรัตนดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... พืชผัก (Vegetables)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 9 เมษายน 2552..... คาบที่ .....4.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องพืชผักได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องพืชผัก

สาระการเรียนรู้ ผัก คือ พืชที่มนุษย์เราสามารถนำมาใช้เป็นอาหารได้ เราอาจใช้ทั้งต้น หรือใช้เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งหรืออาจใช้หลาย ๆ ส่วนเป็นอาหาร เช่น ลำต้น ใบ ราก ดอก ผล และเมล็ดก็ได้ ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพืชผัก อาทิ ตำลึง ถั่วฝักยาว มะนาว ข้าวโพด ผักชี พริก แตงกวา ต้นหอม มะเขือ กะหล่ำปลี ผักกาดขาว ฟักทอง มะเขือเทศ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนว่าผักชนิดใดบ้างที่นักเรียนรู้จักและชอบรับประทาน

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดพืชผัก โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. นำผักแต่ละชนิดมาให้นักเรียนดูและให้อธิบายว่าผักชนิดนี้มักอยู่ในอาหารประเภทใด
3. เล่นเกมทายคำศัพท์ หากครูถือผักชนิดใดให้นักเรียนทายว่าคือผักที่ชื่อว่าอะไร ใครทายถูกต้องจะได้รับรางวัล
3. ฝึกอ่านศัพท์หมวดพืชผักจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องพืชผัก

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องพืชผัก
3. พืชผักชนิดต่าง ๆ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องพืชผัก

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนาดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... ผลไม้ (Fruits)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 10 เมษายน 2552..... คาบที่ .....5.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรวงอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องผลไม้ได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องผลไม้

สาระการเรียนรู้ ผลไม้ คือ ผลผลิตจากธรรมชาติที่ทรงคุณค่าทางด้านโภชนาการ มีความสำคัญต่อร่างกาย เพราะอุดมไปด้วยวิตามินนานาชนิด ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับผลไม้ อาทิ ลำไย ส้ม แตงโม ฝรั่ง มะละกอ ขนุน มะม่วง ชมพู่มะพร้าวทุเรียน แอปเปิ้ลกล้วย มังคุด ส้มโอ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนถึงผลไม้ที่ครูนำมาให้นักเรียนดูว่าเคยรับประทานผลไม้ชนิดใดบ้าง และทราบหรือไม่ว่าผลไม้ชนิดนี้คำศัพท์ภาษาไทยเรียกว่าอะไร

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดผลไม้ โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำแล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. นำผลไม้ชนิดต่าง ๆ มาให้นักเรียนดูและให้นักเรียนทายว่าผลไม้ชนิดนี้ชื่อว่าอะไร
3. ให้นักเรียนชิมรสชาติของผลไม้แต่ละชนิด
3. ฝึกอ่านศัพท์เรื่องผลไม้จากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องผลไม้

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องผลไม้
3. ผลไม้แต่ละชนิด

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องผลไม้

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนาดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... สี (Colors)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 20 เมษายน 2552..... คาบที่ .....6.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรวงอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในหมวดสีได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องสี

สาระการเรียนรู้ สี คือลักษณะความเข้มของแสงที่ปรากฏแก่สายตาให้เห็นเป็นสี โดยผ่านกระบวนการรับรู้ด้วยตา ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสี อาทิ สีเหลือง สีแดง สีนํ้าเงิน สีส้ม สีม่วง สีเขียว สีนํ้าตาล สีชมพู สีขาว

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนว่ารอบตัวของนักเรียนมีสิ่งใดและมองเห็นสีใดบ้าง

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ เรื่องสี โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำแล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. นำดอกไม้สีต่าง ๆ มาให้นักเรียนดูและอธิบายว่าดอกไม้แต่ละชนิดมีชื่อว่าอะไร
3. ฝึกอ่านศัพท์หมวดสีจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องสี

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องสี
3. ดอกไม้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องสี่

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้

สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ โรจน์รัตนาดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... โรงเรียน (In the Schools)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 21 เมษายน 2552..... คาบที่ .....7.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรุ่งอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องโรงเรียนได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องโรงเรียน

สาระการเรียนรู้ โรงเรียน คือ สถานที่สำหรับฝึกสอนวิชาความรู้ ตลอดจนศาสตร์และศิลป์ในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ที่สนใจจะศึกษา ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน อาทิ ครู นักเรียน โต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ ซอส์ค หนังสือ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด รูปภาพ รองเท้า กางเกง กระโปรง เสื้อเชิ้ต รังชาติ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนว่านักเรียนชอบมาโรงเรียนหรือไม่และเมื่อพูดถึงโรงเรียนนักเรียนนึกถึงสิ่งใดบ้าง

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดโรงเรียน โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. เล่นเกมทายคำศัพท์จากสิ่งของใกล้ตัวภายในห้องเรียนว่าสิ่งเหล่านี้เรียกเป็นภาษาไทยว่าอย่างไร
3. ฝึกอ่านศัพท์หมวดโรงเรียนจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องโรงเรียน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องโรงเรียน
3. ห้องเรียน

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องโรงเรียน

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... กิริยาอาการ (Actions)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 22 เมษายน 2552..... คาบที่ .....8..... เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสร้งอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องกิริยาอาการได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องกิริยาอาการ

สาระการเรียนรู้ กิริยาอาการ คือ คำแสดงอาการและแสดงการกระทำของประโยค ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกิริยาอาการ อาทิ กิน เดิน วิ่ง นั่ง นอน ยืน ยิ้ม มอง ไหว้ ถู เป่า ปอบมือ ชี้ ชู

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูทำท่าทางกิริยาอาการให้นักเรียนทายว่าครูกำลังทำอะไร

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ เรื่องกิริยาอาการ โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน

2. เล่นเกมท่าทางบอกอาการ โดยให้นักเรียนคิดท่าทำได้ก็ทำได้เป็นการแสดงกิริยาอาการมาแสดงหน้าห้องและให้เพื่อน ๆ ทายคำ พร้อมกับการเฉลยว่าถูกต้องหรือไม่ หากเพื่อนทายไม่ถูกต้องให้ใบ้ท่าทางไปเรื่อย ๆ

3. ฝึกอ่านศัพท์เรื่องกิริยาอาการจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องกิริยาอาการ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องกิริยาอาการ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องกิริยาอาการ

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... สัตว์ (Animals)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 23 เมษายน 2552..... คาบที่ .....9.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรวงอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องสัตว์ได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องสัตว์

สาระการเรียนรู้ สัตว์ คือ สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งบนโลกนี้ เป็นสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในบนโลก ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ อาทิ เสือ หมี ยีราฟ กวาง นก แมว สุนัข ควาย เป็ด ห่าน ม้า อีปโป จระเข้ ช้าง สิงโต ม้าลาย

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนถึงสัตว์ ว่านักเรียนเคยเลี้ยงสัตว์ชนิดใดบ้าง

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ เรื่องสัตว์ โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำแล้วจึงให้

นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน

2. เล่นเกมโดมิโน ต่อภาพกับคำศัพท์ โดยให้นักเรียนต่อภาพและคำศัพท์ให้ถูกต้องไปเรื่อย ๆ โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีแผ่นเกมใครต่อจนหมดก่อนเป็นผู้ชนะ

3. ฝึกอ่านศัพท์หมวดสัตว์จากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนาว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องสัตว์

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องสัตว์
3. เกมโดมิโน

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องสัตว์

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนาดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... อาหาร (Food)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 24 เมษายน 2552..... คาบที่ .....10.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรวงอรุณ ไรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องอาหารได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องอาหาร

สาระการเรียนรู้ อาหาร คือ สิ่งที่ใช้บริโภคเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาหาร อาทิ ส้มตำ ผักผัก ขนมหุ้น ไก่ย่าง ผักสด น้ำพริก ไข่เจียว แกงส้ม แกงจืด ต้มยำ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนถึงอาหารไทยที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดอาหาร โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. นำอาหารไทยแต่ละชนิดมาให้นักเรียนชิมรสชาติ และอธิบายวัตถุดิบที่ใช้ในการปรุงอาหารชนิดนี้
3. ฝึกอ่านศัพท์เรื่องอาหารจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องอาหาร

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องอาหาร
3. อาหารไทยชนิดต่าง ๆ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องอาหาร

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ โรจน์รัตนาดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
เรื่อง ..... ยานพาหนะ (Vehicles)..... จำนวน .....1..... คาบ
วันที่ ..... 27 เมษายน 2552..... คาบที่ .....11.....เวลา .....50..... นาที
ครูผู้สอน.....มีสรุ่งอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องยานพาหนะได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องยานพาหนะ

สาระการเรียนรู้ ยานพาหนะคือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการเดินทาง ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับยานพาหนะ อาทิ เครื่องบิน รถยนต์ เรือ รถสามล้อ รถจักรยาน รถประจำทาง รถจักรยานยนต์ รถบรรทุก รถไฟฟ้า รถแท็กซี่

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

สนทนากับนักเรียนถึงการเดินทางของนักเรียนว่ามาโรงเรียนโดยวิธีใด

ขั้นสอน

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ เรื่องยานพาหนะ โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. นำภาพยานพาหนะมาให้ให้นักเรียนทาย ว่าคือสิ่งใด
3. ฝึกอ่านศัพท์เรื่องยานพาหนะจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องยานพาหนะ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องยานพาหนะ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน

1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง

1.2 ความสนใจในการฟัง

2. ตรวจสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องยานพาหนะ

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน

2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ โรจน์รัตนาดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วิชาภาษาไทย..... ชั้น.....ป.5..... ภาคเรียนที่ .....2..... ปีการศึกษา ....2552.....
 เรื่อง ..... เทศกาลลอยกระทง (Loy Krathong Festival)..... จำนวน .....1..... คาบ
 วันที่ ..... 28 เมษายน 2552..... คาบที่ .....12..... เวลา .....50..... นาที
 ครูผู้สอน..... มิสรุ่งอรุณ โรจน์รัตนดำรง.....

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ในเรื่องเทศกาลลอยกระทงได้ถูกต้องและชัดเจน
2. นักเรียนเข้าใจความหมายของคำในเรื่องเทศกาลลอยกระทง

นางนพมาศหรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์สนมเอกของพระร่วง ได้คิดประดิษฐ์ดัดแปลงเป็นรูปกระทงดอกบัว แทนการลอยโคม การลอยกระทงหรือลอยโคมในสมัยนางนพมาศ กระทำเพื่อเป็นการสักการะรอยพระพุทธรูปที่แม่น้ำนัมมทานที ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหนึ่งในแคว้นทักขิณาบถของประเทศอินเดีย ปัจจุบันเรียกว่า แม่น้ำนเรพุททา งานลอยกระทงเริ่มทำ ตั้งแต่ กลางเดือน 11 ถึงกลางเดือน 12 ซึ่งมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลลอยกระทง อาทิ แม่น้ำ วัด พระจันทร์ กระทง ใบตอง ฐูป เทียน อธิษฐาน นางนพมาศ พลู

1. อ่านสมุดภาพประกอบคำศัพท์ หมวดเทศกาลลอยกระทง โดยอ่านคำศัพท์และสะกดตามครูทีละคำแล้วจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมๆ กัน
2. จำลองว่าห้องเรียนเป็นงานวันลอยกระทง ครูสอนให้นักเรียนร้องเพลงลอยกระทง และร่ายภายในห้องเรียน

3. ฝึกอ่านศัพท์เรื่องเทศกาลลอยกระทงจากสมุดภาพประกอบคำศัพท์จนคล่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้จากการสนทนาว่านักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใดบ้าง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องเทศกาลลอยกระทง

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สมุดภาพประกอบคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องเทศกาลลอยกระทง
3. วิดิทัศน์เกี่ยวกับเทศกาลลอยกระทง

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.1 ความสนใจการอ่านออกเสียง
  - 1.2 ความสนใจในการฟัง
2. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เรื่องเทศกาลลอยกระทง

เกณฑ์การประเมินผล

1. ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบได้ 0 คะแนน

กิจกรรมเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งอรุณ ใจจันรัตน์ดำรง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P)

ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

**ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p)
ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ**

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศทั้ง 12 เรื่อง มีค่าความเชื่อมั่น 0.75 โดยสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ในแต่
ละเรื่อง ดังนี้

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบ
เรื่องที่ 1 ร่างกาย

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.50	0.33
2.	0.50	0.33
3.	0.50	0.33
4.	0.67	0.67
5.	0.50	0.33
6.	0.50	0.33
7.	0.50	0.33
8.	0.50	0.33
9.	0.50	0.33
10.	0.50	0.33
11.	0.50	0.33
12.	0.33	0.67
13.	0.50	0.33
14.	0.33	0.67
15.	0.33	0.67

ค่าความเชื่อมั่น 0.76

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
เรื่องที่ 2 ครอบคลุม

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.50	0.33
2.	0.67	0.67
3.	0.33	0.67
4.	0.50	0.33
5.	0.33	0.67
6.	0.33	0.67
7.	0.67	0.67
8.	0.50	0.33

ค่าความเชื่อมั่น 0.80

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
เรื่องที่ 3 หนึ่งครึ่ง

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.67	0.67
2.	0.50	0.33
3.	0.67	0.67
4.	0.50	0.33
5.	0.50	0.33
6.	0.50	0.33
7.	0.33	0.67
8.	0.67	0.67
9.	0.50	0.33

ตาราง 9 (ต่อ)

10.	0.50	0.33
11.	0.67	0.67
12.	0.50	1.00
13.	0.33	0.67
14.	0.67	0.67
15.	0.50	1.00

ค่าความเชื่อมั่น 0.91

ตาราง10 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของ

แบบทดสอบ

เรื่องที่ 4 พืชผัก

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.50	0.33
2.	0.33	0.67
3.	0.67	0.67
4.	0.50	0.33
5.	0.67	0.67
6.	0.50	0.33
7.	0.50	1.00
8.	0.50	0.33
9.	0.33	0.67
10.	0.67	0.67
11.	0.50	0.33
12.	0.50	0.33
13.	0.50	0.33

ค่าความเชื่อมั่น 0.85

ตาราง11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบ
เรื่องที่ 5 ผลไม้

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.50	0.33
2.	0.33	0.67
3.	0.50	0.33
4.	0.67	0.67
5.	0.33	0.67
6.	0.50	1.00
7.	0.67	0.67
8.	0.50	0.33
9.	0.33	0.67
10.	0.50	1.00
11.	0.50	0.33
12.	0.50	0.33
13.	0.67	0.67
14.	0.50	0.33

ค่าความเชื่อมั่น 0.90

ตาราง12 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบ
เรื่องที่ 6 สี

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.67	0.67
2.	0.67	0.67
3.	0.33	0.67
4.	0.50	0.33

ตาราง 12 (ต่อ)

5.	0.50	1.00
6.	0.50	0.33
7.	0.50	0.33
8.	0.33	0.67
9.	0.50	0.33

ค่าความเชื่อมั่น 0.84

ตาราง13 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

เรื่องที่ 7 โรงเรียน

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.67	0.67
2.	0.67	0.67
3.	0.50	0.33
4.	0.50	0.33
5.	0.67	0.67
6.	0.50	0.33
7.	0.50	0.33
8.	0.50	1.00
9.	0.33	0.67
10.	0.50	0.33
11.	0.33	0.67
12.	0.50	0.33
13.	0.50	1.00
14.	0.50	1.00
15.	0.33	0.67
16.	0.50	0.33

ค่าความเชื่อมั่น 0.92

ตาราง14 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบ

เรื่องที่ 8 กิริยาอาการ

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.67	0.67
2.	0.50	0.33
3.	0.50	0.33
4.	0.33	0.67
5.	0.667	0.67
6.	0.67	0.67
7.	0.50	0.33
8.	0.50	1.00
9.	0.50	1.00
10.	0.50	0.33
11.	0.33	0.67
12.	0.67	0.67
13.	0.33	0.67
14.	0.67	0.67

ค่าความเชื่อมั่น 0.93

ตาราง15 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบ

เรื่องที่ 9 สัตว์

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.50	0.33
2.	0.67	0.67
3.	0.50	1.00
4.	0.50	0.33

ตาราง 15 (ต่อ)

5.	0.67	0.67
6.	0.50	0.33
7.	0.50	0.33
8.	0.33	0.67
9.	0.67	0.67
10.	0.67	0.67
11.	0.67	0.67
12.	0.33	0.67
13.	0.67	0.67
14.	0.50	0.33
15.	0.67	0.67
16.	0.50	1.00

ค่าความเชื่อมั่น 0.93

ตาราง16 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

เรื่องที่ 10 อาหาร

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.67	0.67
2.	0.50	0.33
3.	0.67	0.67
4.	0.50	0.33
5.	0.50	0.33
6.	0.50	0.33
7.	0.67	0.67
8.	0.50	0.33
9.	0.50	0.33
10.	0.50	1.00

ค่าความเชื่อมั่น 0.79

ตาราง17 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

เรื่องที่ 11 ยานพาหนะ

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.33	0.67
2.	0.50	0.33
3.	0.50	0.33
4.	0.67	0.67
5.	0.50	0.33
6.	0.50	0.33
7.	0.50	0.33
8.	0.50	0.33
9.	0.67	0.67
10.	0.50	0.33

ค่าความเชื่อมั่น 0.73

ตาราง18 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

เรื่องที่ 12 เทศกาลลอยกระทง

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.33	0.67
2.	0.50	0.33
3.	0.50	0.33
4.	0.67	0.67
5.	0.50	0.33
6.	0.50	1.00
7.	0.50	0.33

ตาราง 18 (ต่อ)

8.	0.67	0.67
9.	0.50	0.33
10.	0.33	0.67

ค่าความเชื่อมั่น 0.86

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์พัชนี โชติกลเสถียร ข้าราชการบำนาญ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ภาษาศาสตร์ และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

1.1 การศึกษา

1.1.1 อ.บ. (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.2 อ.ม. (ภาษาไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ผลงานทางวิชาการ

1.2.1 ด้านตำรา เช่น

- เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓ และ ๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.2.2 ด้านบทความ เช่น

- “เดีย (ภา) สา” (2540) กาญจนนา. รวมบทความวิชาการด้านภาษาและวรรณกรรมไทย เนื่องในวาระเกษียณอายุราชการ ศาสตราจารย์ ดร.กาญจนนาคนาสกุล. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับภาษาไทย” (2534) วารสาร มศว ปทุมวัน

- “รื้อฟื้นการจำแนกชนิดของคำในภาษาไทย” (2533) วารสาร มศว ปทุมวัน

- เป็นต้น

1.3 ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

1.3.1 กรรมการจัดทำหนังสือภาษาไทย ชุดวรรณสารวิจักษ์ณ์ เล่ม 3 และ เล่ม 4

พ.ศ. 2538 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.3.2 กรรมการจัดทำวิดิทัศน์ส่งเสริมภาษาไทย ของกรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเผยแพร่ทางโทรทัศน์ พ.ศ. 2539-2551 จำนวน 3 รายการ คือ

- ใฝ่เรียนใฝ่รู้ครูทำได้
- พุดจาประสา (คน) ไทย
- ภาษากับวัฒนธรรม

1.3.3 สอนภาษาไทยแก่อาจารย์ชาวต่างประเทศ (อเมริกัน) ของโรงเรียนนานาชาติ
เพื่อทดสอบเทียบความรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

1.3.4 เป็นต้น

2. รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
การสอนภาษาไทยและการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

2.1 การศึกษา

2.1.1 กศ.บ. (ภาษาไทย) วิทยาลัยการศึกษามุมวัน

2.1.2 ค.ม. (การสอนภาษาไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ผลงานทางวิชาการ

2.2.1 วรรณคดีการละคร

2.2.2 การเขียน

2.2.3 หลักสูตรภาษาไทยสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3 ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

2.3.1 ด้านหลักภาษา การใช้ภาษา การสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ

2.3.2 สอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ อาทิ เกาหลี จีน เวียดนาม

2.3.3 เป็นต้น

3. รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน
ภาษาไทยและการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

3.1 การศึกษา

3.1.1 ค.บ. (วิชาเอกการสอนภาษาฝรั่งเศส วิชาโทการสอนภาษาไทย)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.2 ค.ม. (การสอนภาษาไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ผลงานทางวิชาการ

3.2.1 ทักษะและความรู้ทางภาษา (2526)

3.2.2 ความรู้เกี่ยวกับภาษาเขมร (2527)

3.2.3 เรียนภาษาเขมร (2542)

3.2.4 การอ่าน (2542)

3.2.5 ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน 1 Thai in daily life (2550)

3.3 ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

3.3.1 ด้านการใช้ภาษา หลักภาษา การสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ

3.3.2 สอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ ได้แก่ เวียดนาม จีน เกาหลี ญี่ปุ่น 핀แลนด์

3.3.3 สอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาเวียดนาม ณ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ (HUFLIT) นครโฮจิมินห์ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

3.3.4 สอนภาษาไทยนักศึกษาเกาหลีที่เรียนหลักสูตรภาษาไทย

3.3.5 เป็นต้น

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เตือนใจ เฉลิมกิจ ข้าราชการบำนาญ อดีตอาจารย์ประจำ

ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

4.1 การศึกษา

4.1.1 กศ.บ. (เคมี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.1.2 ป.บัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.1.3 ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.2 ผลงานทางวิชาการ

4.2.1 แปลหนังสือและตำราเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมภาษาอังกฤษกับเด็ก แปลจากหนังสือ “Young Learners” แต่งโดย Sarah Phillips ตีพิมพ์และเผยแพร่โดยสำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง (2545)

2. เกมภาษาอังกฤษ แปลจากหนังสือ “Games for Children” แต่งโดย Gordon Lewis & Gunter Bedson ตีพิมพ์และเผยแพร่โดยสำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง (2545)

4.3 ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางวิชาการ

4.3.1 เป็นกรรมการตรวจประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของเอกชนในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ของกระทรวงศึกษาธิการ

- 4.3.2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยเป็นที่ปรึกษาด้านพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการประเมินผลการศึกษา
- 4.3.3 ประธานกรรมการบริหารวิชาการโครงการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
- 4.3.4 ที่ปรึกษาโครงการจัดตั้งศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

5.1 การศึกษา

5.1.1 กศ.ม. (ศิลปศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.2 ผลงานทางวิชาการ

5.2.1 การเล่านิทาน (2539)

5.2.2 การออกแบบและเขียนภาพประกอบสำหรับเด็ก (2543)

5.3 ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

5.3.1 ทำงานหนังสือเด็กต่อเนื่องมาประมาณ 25 ปี

5.3.2 ได้รับรางวัลนอมา 2 ครั้ง ณ ประเทศญี่ปุ่น จากนิทานเรื่องชานาไทย (2525) และ เด็กหญิงส้มกับจักรยานมหัศจรรย์ (2533)

5.3.3 ได้รับรางวัลยูเนสโก ณ ประเทศญี่ปุ่น จากนิทานเรื่องโลกอนาคต (2534)

5.3.4 ได้รับรางวัลสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จากนิทานเรื่องพบกันสวัสดิ์ บอลลูกช้างน้อยแสนซน เอ้ ! หางของใคร บทเพลงกล่อมเด็ก จ๊ะเอ๋ ดอกไม้ของขวัญ

ความโลภของแม่เสือ ป้าของไพโร ช่วยหนูด้วย ฝึกลูกกับทุ่งหญ้า ความรักอบอุ่น ปากของใคร กระต๊ากกระต๊าก กระต๊ากกระต๊าก และรัฐสภาของไทยเด็กไทยสนใจ

5.3.5 ได้รับรางวัลจากสำนักงานส่งเสริมเยาวชนแห่งชาติ จากนิทานเรื่องแม่จำช่วยลูกด้วย

5.3.6 ได้รับประกาศเกียรติคุณ HONOUR LIST สำหรับนักวาดภาพประกอบ หนังสือสำหรับเด็กจาก iBBY (INTERNATIONAL BOARD ON BOOKS FOR YOUNG PEOPLE)

5.3.7 เขียนบทความในนิตยสาร Mother & Care ทุกเดือน

5.3.8 เป็นต้น

ภาคผนวก จ
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศร 0519.12/11/๒4

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรุงเทพมหานคร 23 กรกฎาคม 10110

(2 ธันวาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา

เนื่องด้วย นางสาวรุ่งอรุณ โรจน์รัตนคำรง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสหกรณ์ไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การสร้างสื่อ การประกอบคำศัพท์ให้กับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา สุขสมณะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของคำศัพท์ 2 บท และ เสนอผลสอบการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ตามที่ ขึ้นมา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรุ่งอรุณ โรจน์รัตนคำรง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา เต็มวิวัฒน์กุล)

ขอเชิญบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเขตบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-564-1000 ต่อ 5730

พยานหลักฐาน : รองศาสตราจารย์ เต็มวิวัฒน์กุล โทร. 081-461-9099

ที่ ศธ 0519.12/ 9/35

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตลุมพית 23 กรุงเทพฯ 10110

3 มีนาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติสาทรใหม่

เนื่องด้วย นางสาวรุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดำรง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ในฐานะภาหาลต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การสร้าง
สมุดภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
จินตนา พุทธรณณะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
โดยขอให้สถานที่ เพื่อทดลองใช้สมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา (ไทย - อังกฤษ) และ แะทดสอบการเข้าใจ
ความหมายของคำ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คน ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน
2552

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเคราะห้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดำรง
ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง น โทกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิติศัล โทรศัพท์ 084-461-9099

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ราชบัณฑิตยสถาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/11155

วันที่ 14 กันยายน 2551

เรื่อง ขกเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวรุ่งอรุณ โรจนรัตนคำตรง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างสื่อภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธิเมตตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เกริก ชื่นพันธ์ รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ รองศาสตราจารย์ผกาศรี เข็นบุตร และ อาจารย์พัชนี โชติกละเอียด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา และ เสนอขอสอบการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์สามัญพื้นฐาน

จึงเรียนมาเพื่อขกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรุ่งอรุณ โรจนรัตนคำตรง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีราชบัณฑิตยสถาน

ที่ ศธ 0519.12/๖๐๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๕ พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์พัชนี โชติกละเอียด

เนื่องด้วย นางสาวรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนดำรง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างสื่อภาพประกอบคำศัพท์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธเมตตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน การวัดความเข้าใจความหมายของคำ และ สมุดภาพประกอบคำศัพท์ (ไทย-อังกฤษ)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรุ่งอรุณ ไรจน์รัตนดำรง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084-461-9099

ภาคผนวก ช

แบบประเมินคุณภาพสมุดภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา
สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

แบบประเมินคุณภาพสมุดภาพประกอบคำศัพท์และ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาสมุดภาพประกอบคำศัพท์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้สอนในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดหรือไม่ โดยเขียนผลการพิจารณาของท่านด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความคิดเห็น” แบบสอบถามประเมินคุณภาพสมุดภาพประกอบคำศัพท์นี้ เป็นการเลือกตอบในช่องแสดงความคิดเห็นการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสม ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

เรื่องที่จะประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. คำศัพท์					
1.1 ปริมาณคำศัพท์ในแต่ละหมวด					
1.2 ลำดับขั้นตอนของคำศัพท์แต่ละหมวด					
1.3 คำศัพท์เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน					
2. ภาพประกอบ					
2.1 ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบคำศัพท์					
2.2 ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ					
2.3 เนื้อหาของภาพแสดงวัฒนธรรมและความเป็นไทย					
3. การจัดภาพในสมุดภาพประกอบคำศัพท์					
3.1 ขนาดของภาพ					
3.2 ลักษณะของภาพ					
3.3 สีในภาพประกอบคำศัพท์					

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. ตัวอักษร					
4.1 รูปแบบตัวอักษร					
4.2 ขนาดตัวอักษร					
4.3 สีของตัวอักษร					
5. การจัดหน้าและขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์					
5.1 การจัดภาพและตัวหนังสือควบสองหน้า					
5.2 รูปแบบขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์					
6. ด้านรูปเล่ม					
6.1 รูปภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัย					
6.2 ส่นองต่อความสนใจของนักเรียน					
6.3 ความถูกต้องของรูปแบบการพิมพ์					
7. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
7.1 แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์					
7.2 แบบทดสอบมีความยากง่ายที่เหมาะสม					
7.3 แบบทดสอบช่วยตอบสนองความสนใจของนักเรียน					
7.4 จำนวนข้อทดสอบครอบคลุมจุดประสงค์					
7.5 ความชัดเจนของข้อคำถามแต่ละข้อ					
7.6 ความยากง่ายของข้อคำถาม					
7.7 การลำดับคำถามจากง่ายไปหายาก					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก ช
การสร้างสรรค์สมุดภาพประกอบคำศัพท์

การสร้างสรรค์สมุดภาพประกอบคำศัพท์

การผลิตหนังสือสำหรับเด็กนั้น เป็นการสร้างสรรค์ทั้งศาสตร์และศิลป์ในหลายด้านทั้งทางภาษา ภาพประกอบ รวมถึงการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เนื้อหาสาระ รูปแบบ ลักษณะเหมาะสมกับวัย ความรู้ และความสามารถของผู้เรียน ที่จะช่วยพัฒนาความคิดอ่านให้กว้างขวาง เพิ่มพูนและพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาเสริมสร้างให้เกิดจินตนาการและทัศนคติอันดีงาม เป็นการสร้างสื่อประกอบการเรียนเสมือนอาหารสมองที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษา ผสมผสานให้หนังสือมีคุณค่าดึงดูดชวนอ่านและน่าหยิบจับ ซึ่งมีหลักในการสร้างสรรค์ (หทัย ตันหยง.2529 : 80-150) ดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ ผู้วิจัยได้กำหนด

วัตถุประสงค์ของการเขียนหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาไว้ดังนี้

1.1.1 เพื่อส่งเสริมทักษะในการอ่านออกเสียงคำภาษาไทยและเข้าใจความหมายของ ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองและเป็นสื่อในการแสวงหาความรู้ พัฒนาความพร้อม และขยายประสบการณ์ทางภาษาของผู้เรียนในการสื่อสาร อันมีส่วนเอื้อให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

1.1.2 เพื่อถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทย ทำให้เกิด การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรมอันดีงามตามชนบประเพณีของไทย

1.1.3 เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการอ่าน

1.2 หลักในการสร้างสรรค์ เพื่อให้หนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสมบูรณ์ ผู้วิจัยมี หลักในการสร้างรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.2.1 ชื่อหนังสือ การตั้งชื่อเครื่องมือในการวิจัยให้สั้นกระชับ ชัดเจน ใช้ภาษาที่ง่าย ถ้อยคำแสดงคุณลักษณะของหนังสือเบื้องต้นและสอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือ ผู้วิจัยตั้งชื่อหนังสือ ว่า “หนังสือภาพคำศัพท์ 2 ภาษา” หรือ “Picture Book Thai – English Words” ให้ผู้เรียนภาษาไทย เป็นภาษาที่สองเห็นมโนทัศน์ของชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้

1.2.2 การสร้างเอกภาพ เป็นการแสดงภาพพจน์รวบรวมความคิดให้เป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน ในการสร้างหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ มีข้อคำนึงดังนี้

1.2.2.1 เอกภาพของการใช้ภาษา ภาษาที่ใช้ในการประมวลคำศัพท์ส่งผลให้ ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจความหมายของคำดียิ่งขึ้น หนังสือภาพประกอบคำศัพท์ควรส่งเสริมความ เจริญทางภาษา โดยให้ประสบการณ์พื้นฐานทางภาษาแก่เด็กเพื่อขยายความรู้ทางภาษาให้กว้างยิ่งขึ้น คำศัพท์ที่แสดงในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ มีการศึกษาคำสามัญพื้นฐานจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว พบเห็นได้ง่ายและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ภาษาสุภาพ ลักษณะของคำมีความหมายเด่นชัดเข้าใจ ง่ายไม่ต้องแปลความหมายซ้ำ สรรคำที่เป็นมาตรฐานถูกต้องตามหลักภาษาโดยยึดพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เป็นหลัก และภาษาเป็นไปตามวัยของเด็กเหมาะสมกับผู้เรียนอายุ

7-11 ขอบ โดยประมวลศัพท์เหมาะสำหรับวัยเริ่มเรียนรู้ภาษาจากหนังสือพจนานุกรมภาพของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 150 คำแบ่งออกเป็น 12 หมวดหมู่ ดังนี้

1. ร่างกาย ได้แก่ หน้า ตา หู จมูก ปาก คอ หน้าอก แขน มือ หัวไหล่ เข่า ขา เท้า นิ้วมือ
2. ครอบครัว ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว
3. ห้องครัว ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ จาน ชาม ช้อน ส้อม แก้วน้ำ ปิ่นโต หม้อ กระทะ เขียง มีด ตะกร้า ตะหลิว ถังขยะ น้ำตาล น้ำปลา น้ำมัน ท็อปปิ้ง ตู้เย็น
4. พืชผัก ได้แก่ กระหล่ำปลี แตงกวา คื่นช่าย พริก มะเขือ พริก ข้าวโพด ผักกาดขาว มะนาว ตำลึง ต้นหอม ผักชี พริกทอง มะเขือ ถั่วฝักยาว
5. ผลไม้ ได้แก่ กุ้งก้ามกราม มะม่วง มะละกอ ชมพู น้อยหน่า แตงโม เงาะ ขนุน ทุเรียน ส้ม มะพร้าว ลำไย ส้มโอ มังคุด
6. สี ได้แก่ สีส้ม สีขาว สีแดง สีชมพู สีเหลือง สีม่วง สีนํ้าตาล สีเขียว
7. โรงเรียน ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด กระดาษ หนังสือ กระดานดำ แปรง ยางลบกระดาน คุณครู นักเรียน รูปภาพ ชิงช้า ม้ากระดก ธงชาติ เลื่อน กระโปรง กางเกง รองเท้า
8. กิริยาอาการ ได้แก่ เดิน วิ่ง นั่ง นอน จับ ถือ ดึง ชี เป่า ยืน กระโดด ก้ม
9. สัตว์ ได้แก่ ช้าง ม้า ยีราฟ ฮิปโป นกเป็ดน้ำ นกเงือก กวาง เสือ แรด สิงโต จระเข้ เสือผา ม้าลาย เต่า
10. อาหาร ได้แก่ ข้าว แกงส้ม ไก่ย่าง ส้มตำ ต้มยำ ผัดผักรวม ผักสด ไข่เจียว แกงจืด ขนมจีน
11. ยานพาหนะ ได้แก่ รถยนต์ มอเตอร์ไซด์ จักรยาน แท็กซี่ เครื่องบิน รถไฟ รถไฟฟ้า
12. เทศกาลลอยกระทง ได้แก่ แม่น้ำ กระทง ใบตอง ดอกไม้ ธูป เทียน พลุ นางนพมาศ อธิษฐาน วัด ดวงจันทร์

1.2.2.2 เอกภาพของภาพ การสร้างความกลมกลืนทั้งในด้านตัวละคร และฉาก สถานที่ต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา ซึ่งตัวละครในเรื่อง มีทั้งหมด 8 ตัว ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว ตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตน อาทิ

ปู่	อายุ 75 ปี การแต่งกาย สวมเสื้อผ้าชุดม่อฮ่อม
ย่า	อายุ 65 ปี เกล้ามวยผม การแต่งกาย สวมเสื้อคอกระเช้า นุ่งผ้าถุง
ตา	อายุ 55 ปี การแต่งกาย สวมเสื้อยืด กางเกงขาสั้น
ยาย	อายุ 50 ปี การแต่งกาย สวมเสื้อ นุ่งผ้าถุง
พ่อ	อายุ 35 ปี การแต่งกาย สวมเสื้อผ้าชุดม่อฮ่อม
แม่	อายุ 30 ปี การแต่งกาย สวมเสื้อ นุ่งผ้าถุง

ลูกชาย อายุ 10 ขวบ การแต่งกาย สวมเสื้อคอกลม กางเกงขาสั้น

ลูกสาว อายุ 7 ขวบ การแต่งกาย สวมเสื้อ นุ่งผ้าถุง

การแต่งกายของตัวละครเป็นชุดแบบชาวบ้าน ผู้ชายสวมชุดม่อฮ่อมตัดเย็บมาจากใยฝ้าย ลักษณะเป็นเสื้อคอกลม แขนสั้นผ่าอกตลอด สีของเสื้อเป็นสีขาวตุ่นมักย้อมเป็นสีน้ำเงินเข้ม สีคราม หรือสีดำ บ้างสวมเสื้อคอกลมธรรมดาแขนสั้น ผู้หญิงสวมเสื้อคอกระเช้า นุ่งผ้าถุงซึ่งใช้ผืนผ้าเย็บริม ด้านข้างให้ติดกันใช้เป็นเครื่องนุ่งของผู้หญิง เครื่องแต่งกายเป็นผ้าที่สวมใส่สบายเหมาะกับสภาพ อากาศเมืองร้อน และถักทอด้วยความประณีตจากเส้นใยธรรมชาติ

ทรงผมของตัวละครเหมือนการไว้ทรงผมของเด็กไทยในอดีตแบ่งออกเป็น 4 แบบได้แก่ ผมจุก ผมแกละ ผมโก๊ะ ผมเปีย ลักษณะผมจุก คือการขมวดผมไว้ห้อยหนึ่งตรงกลางกระหม่อมพอดี ผมแกละ คือการปล่อยห้อยผมเอาไว้ตรงง่ หรือส่วนหักมุมของศีรษะ โดยปล่อยปอยผมให้ยาวไว้ อย่างนั้น อาจจะมีหนึ่งแกละ สองแกละหรือสามแกละก็ได้ ผมโก๊ะ คือการปล่อยผมไว้ห้อยหนึ่งตรง บริเวณขวัญของศีรษะพอดี และผมเปียก็คือผมแกละหรือผมโก๊ะที่เอามาถักเข้าด้วยกันจนเป็นเปีย นั้นเอง ส่วนผมบริเวณอื่นโกนเกลี้ยงทั้งศีรษะเพื่อรักษาความสะอาด ซึ่งมีความเชื่อว่าขวัญหรือชีวิตอยู่ บริเวณกลางศีรษะสังเกตจากเด็กแรกเกิดกระหม่อมจะบางจนเห็นเส้นตบ ๆ อยู่ เนื่องจากศีรษะของเด็กอ่อนกะโหลกยังไม่ประสานกันหากโกนผมหมดเด็กอาจเจ็บป่วยไม่สบายได้ พอเจริญวัยขึ้นกระดูกจะ ค่อย ๆ สร้างและประสานกันสนิทเมื่ออายุประมาณ ๗ ขวบ การไว้จุกหรือผมแกละจึงเป็นการรักษา บริเวณที่บอบบางนี้ นอกจากนี้มีความเชื่อว่าการไว้ผมดังที่กล่าวมาจะเป็นสิริมงคล ทำให้เด็กแข็งแรง ฉลาดเฉลียวมีไหวพริบและเลี้ยงง่าย การโกนผมตัดจุกของเด็กหญิงนิยมเมื่ออายุ 11 ขวบ ส่วนเด็กชาย มักตัดเมื่ออายุ 13 ขวบ ค่านิยมการไว้ผมจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความช่างสังเกตและภูมิปัญญา ของคนไทย

วิถีชีวิตและการดำรงสังคมเนื่องจากสังคมไทยถือเป็นสังคมเมืองพุทธ วิถีชีวิตหรือทัศนคติ ของคนไทยจึงผูกพันกับการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักพุทธศาสนาสืบต่อกันมา อาทิ การทำบุญตัก บาตร การฟังเทศน์ฟังธรรม การสืบสานประเพณี เป็นต้น ชี้นำแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางหล่อหลอมให้จิตใจของคนในสังคมน้อมนำไปสู่ความสุขและความดีงาม

การนำเสนอภาพถ่ายทอดออกมาในแต่ละหมวดเป็นการสะท้อนสภาพสังคมและ วัฒนธรรมของไทยพื้นบ้านผสมผสานทั้งความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์ต่าง ๆ หล่อหลอมมา จากรากเหง้าอันทรงคุณค่าของบรรพบุรุษจนมีการสร้างสมและสืบทอดเป็นภูมิปัญญา ให้คนใน ปัจจุบันเรียนรู้และปรับตัวเพื่อพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตัวละครทุกตัวจึงมีความ กลมกลืนกันในแต่ละบทตอนสอดคล้องจนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

1.2.3 การสร้างสัมพันธ์ภาพ เป็นการสร้างความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของภาพในแต่ละหมวดให้มีความต่อเนื่อง การลำดับเนื้อหาคำศัพท์จึงเริ่มจากเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุดคือ ร่างกาย ครอบครัว ห้องครัว พืชผัก ผลไม้ สัตว์ กิริยาอาการ โรงเรียน สัตว์ อาหาร ยานพาหนะ ไปจนถึงเทศกาลลอยกระทง ซึ่งเป็นประเพณีไทยที่จัดขึ้นทุกปีเพื่อบูชาแม่น้ำคงคาอันแสดงความเชื่อทางศาสนาและวิถีชีวิตไทยได้เป็นอย่างดี การลำดับความเกี่ยวเนื่องของภาพและให้สาระแนวคิดเรื่องการค้าขายของคนในสังคมรวมไปถึงการแสดงความเอื้ออาทรที่มีให้แก่กัน อาทิเช่น

เรื่องครอบครัว เป็นการแสดงสภาพธรรมชาติ ชีวิตชาวบ้าน ณ ลานร่มไม้อันแสนร่มรื่นอยู่หลังบ้านท่ามกลางทิวเขาและพุ่มไม้นานาพรรณ ยายนั่งเก้าอี้โยกกำลังเล่านิทานให้หลานชายฟังอย่างสนุกสนานในขณะเดียวกันแม่คอยเท่กล่อมลูกสาวซึ่งนอนหนุนตักชวนให้เคลิบเคลิ้มจนผล็อยหลับไป เป็นการแสดงความรักอันอบอุ่นและทะนุถนอม ให้ความรู้สึกปลอดภัยไม่ว่าเหว่ อีกมุมด้านหนึ่งปู่ร่วมมือกับตาช่วยกันปลูกผัก ส่วนพ่อกำลังยืนตำข้าวโดยใช้ครกกระเดื่อง กิจกรรมต่าง ๆ ในภาพจึงสื่อถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีให้แก่กันและกันเป็นความอบอุ่นที่อบอวลด้วยความรัก การเกื้อกูล ความสามัคคี การช่วยเหลือกันอันมีให้เห็นในครอบครัวสังคมไทย สภาพของฉากที่ปรากฏเสมือนกระจกสะท้อนสังคมการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายและดำรงชีพอย่างพอเพียง ทำให้การลำดับคำศัพท์สัมพันธ์กับภาพในแต่ละหมวดมีความเกี่ยวเนื่องกลมกลืนและหลอมรวมอย่างมีเอกภาพ ดังตัวอย่างภาพ

ภาพประกอบ 19 เรื่องครอบครัว

1.2.4 การสร้างสารัตถภาพ เป็นการสร้างความหนักแน่นในเนื้อหาและใจความสำคัญของการทำหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ ให้ผู้เรียนเห็นมโนทัศน์จนเข้าใจภาษาของคำที่มีความหมายและเกิดสาระแนวคิดจากภาพประกอบ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกคำศัพท์สามัญพื้นฐานสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองและนำคำศัพท์มาจัดหมวดหมู่โดยใช้ภาพประกอบเป็นสื่อเร้าให้ผู้เรียนสนใจพร้อมกันนี้ได้มีการสอดแทรกแนวคิดขนบธรรมเนียม ประเพณี ระเบียบแบบแผนที่คนไทยยึดถือปฏิบัติชวนให้ผู้เรียนเกิดประกายความคิดสร้างสรรค์ซึมซับเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมไทย อาทิ หมวดพืชผัก มีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ 14 คำได้แก่ กะหล่ำปลี แตงกวา คื่นช่าย พริก มะเขือ ข้าวโพด ผักกาดขาว มะนาว ตำลึง ต้นหอม ผักชี พักทอง มะเขือ ถั่วฝักยาว รายละเอียดของภาพเป็นส่วนผักยาวทอดตลอดแนวท้องไร่ท้องนา เนื่องจากครอบครัวนี้มีอาชีพเกษตรกรรมจึงใช้พื้นที่ของตนที่มีอยู่จัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรโดยยึดหลักตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (รัชกาลที่ 9) เป็นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้พื้นที่ของตนให้บรรลุประโยชน์สูงสุดโดยจัดสรรปันส่วนพื้นที่ดังนี้ นาข้าว 30 % : พืชสวนพืชไร่แบบผสมผสาน 30 % : สระเก็บน้ำและเลี้ยงปลา 30 % : ที่อยู่อาศัยปลูกพืชสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ 10 % (คิดเป็นสัดส่วน 30:30:30:10) จากภาพหมวดพืชผัก ทั้งพ่อและแม่กำลังช่วยกันปลูกผักสวนครัว ลูกชายกำลังง่วนกับการขุดดินส่วนลูกสาวมีความสุขกับการปลูกต้นไม้ อย่างไรก็ตามการสร้างคำศัพท์และรายละเอียดของภาพสอดคล้องกันเพื่อเกิดมโนทัศน์ที่ดีงามและสร้างความประทับใจในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ภาพประกอบ 20 เรื่องพืชผัก

1.2.5 การสร้างประดิษฐการ เป็นการสร้างแนวคิดที่นำไปสู่การสร้างสรรค์หนังสือภาพประกอบคำศัพท์จากการค้นคว้าวิทยาการต่าง ๆ โดยลำดับสาระไว้อย่างมีระบบ ซึ่งการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับเด็กนั้นจำเป็นต้องมีสื่ออุปกรณ์ช่วยในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพื่อสร้างความคุ้นเคยและน่าสนใจ นำไปสู่การเรียนรู้คำศัพท์อย่างต่อเนื่องและพัฒนาขยายประสบการณ์ทางภาษาเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นได้ ด้วยวัสดุฝึกอ่านในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ การประดิษฐ์คิดสร้างหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศโดยที่ภาพถ่ายทอดเอกลักษณ์ทางสังคมและคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยอันดีงามเพื่อผู้เรียนเห็นความงามของภาษาและเกิดสุนทรียภาพนำมาสู่ความจรรโลงใจในการเรียนรู้ภาษา

1.3 การจัดคำศัพท์ คำศัพท์ที่ปรากฏในแต่ละหมวดมีหลักในการคัดเลือกและบรรจุคำศัพท์ในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา โดยคำนึงถึงเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.3.1 คำศัพท์เป็นคำที่พบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

1.3.2 คำศัพท์เป็นคำสุภาพ คำนึงถึงกาลเทศะในการใช้

1.3.3 คำศัพท์มีความทันสมัยใช้อยู่ในปัจจุบันยึดคำหลักตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

1.3.4 คำศัพท์ตรงมาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยคัดเลือกตามระดับวัยของผู้เรียนคือ 7-11 ขวบสำหรับผู้เริ่มเรียนรู้ภาษา

1.3.5 คำศัพท์ภาษาไทยแปลเป็นภาษาอังกฤษ อ้างอิงจากหนังสือ Oxford basic English dictionary จัดพิมพ์โดย Oxford University Press

1.3.6 คำศัพท์ภาษาไทยมีการเทียบเสียงภาษาไทยด้วยอักษรโรมัน ชุด International Phonetic Alphabet หรือ IPA โดยใช้สัญลักษณ์ของ กาญจนา นาคสกุล (2541)

1.4 การสร้างภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ปรากฏในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์สำหรับเด็กนั้นถือว่ามีส่วนสำคัญมากที่ช่วยในการอธิบายคำศัพท์ เรื่องราว เสริมความคิดประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง และเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ภาพจึงเป็นเครื่องปรุงแต่งให้หนังสือน่าอ่าน สนุกและปลูกฝังค่านิยมที่ดี ผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างภาพประกอบดังนี้

1.4.1 ภาพแสดงเนื้อหาที่กระจ่างชัดเจน รายละเอียดของภาพช่วยให้ผู้เรียนเล็งเห็นเหตุการณ์ไปตามเรื่องราวจนเข้าใจและเกิดจินตนาการ อีกทั้งภาพเอื้อให้เรียนรู้ความหมายของคำบางคำได้ชัดเจน เข้าใจคำศัพท์และจดจำได้เร็วยิ่งขึ้น เพราะธรรมชาติของผู้เรียนในวัยนี้จะจดจ่ออ่านเนื้อหาจากภาพ ทำให้ได้รับทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสุขจากการอ่านไปพร้อมกับการดูภาพประกอบ

1.4.2 ภาพถ่ายทอดเรื่องราววิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน การอยู่อาศัยร่วมกันของครอบครัว การดำรงชีพในสังคม รวมไปถึงการแสดงวัฒนธรรมและความเป็นไทยอย่างชัดเจน ผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจะเรียนรู้อารมณ์ บุคลิกและความรู้สึกของตัวละคร สภาพแวดล้อมของฉาก ตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในแต่ละหมวด อันเป็นเครื่องมือสร้างทัศนคติที่ดีงามให้เกิดขึ้นภายในจิตใจไปพร้อมกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข

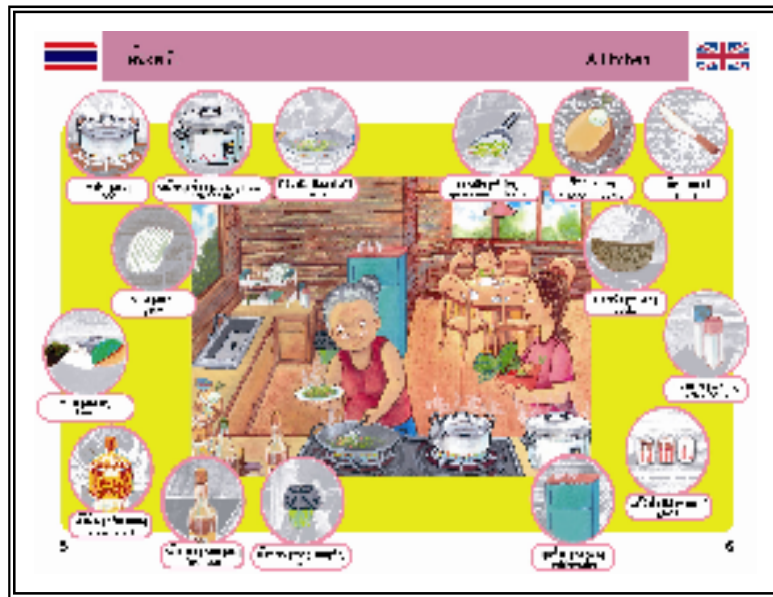
1.4.3 ภาพตัวละครมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ผู้เรียนสามารถมองเห็นตัวละครจากชีวิตจริง อาทิ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว และสัตว์เลี้ยงภายในบ้านเช่น สุนัข แมว ฯลฯ โดยใช้ตัวละครที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด รวมไปถึงสิ่งที่ผู้เรียนพบเห็นได้จริง ใกล้ตัว จึงทำให้เกิดความสนใจอยากที่จะรู้เห็นในสิ่งเหล่านั้น และภาพชี้ชวนให้ผู้เรียนอยากอ่านในสิ่งนั้นด้วยความตั้งใจ อยากค้นหาคำตอบจุดประกายความคิดไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของสังคมนำมาสู่การกระตุ้นให้มินิรักการอ่าน และสอดคล้องตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการเด็ก

1.5 การจัดภาพในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์

1.5.1 ขนาดของภาพ เป็นสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงในการสร้างหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ มีการจัดวางให้สวยงาม มีช่องว่างที่เหมาะสมกับระดับและวัยของผู้เรียน โดยผู้วิจัยมีหลักในการจัดทำสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ดังนี้

1.5.1.2 ขนาดของภาพมีสัดส่วนสามในสี่ ($\frac{3}{4}$) ของหน้ากระดาษตามหลักหนังสือสากล เพื่อให้ภาพอธิบายภาษา สื่อความหมาย แนวคิดในรายละเอียดต่าง ๆ รวมถึงความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมองเห็นภาพที่ใหญ่ได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย ยั่วเย้าให้อยากรู้อยากเห็นอยู่เสมอ ภาพประกอบจึงเป็นตัวช่วยขยายความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น

1.5.1.3 สัดส่วนหนึ่งในสี่ ($\frac{1}{4}$) ของหน้ากระดาษใช้ในการบันทึกคำศัพท์ประกอบภาพ เป็นเครื่องมือฝึกให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงและการสะกดคำ คำศัพท์ชัดเจนสอดคล้องกับภาพยกตัวอย่างดังนี้

ภาพประกอบ 21 เรื่องห้องครัว

1.5.2 ลักษณะของภาพ เป็นการเสริมสร้างความน่าสนใจให้เนื้อหาของหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ โดยใช้เทคนิคการสร้างสรรคภาพด้วยวิธีการถ่ายทอดภาพลักษณะลดทอนจากของจริง ด้วยการดัดแปลง ลดรายละเอียดจากวัตถุเหมือนจริง แต่ยังคงเค้าความหมายสาระของภาพที่ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจรายละเอียดได้อย่างสมเหตุสมผล ไม่ขัดต่อความรู้สึกในการมอง นอกจากนี้ยังเพิ่มคุณค่าทางด้านศิลปะ อาทิ การจัดองค์ประกอบของภาพ ลักษณะลายเส้น สี สันสวยงามและนำเสนอจุดสนใจที่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

1.5.3 การให้สีในภาพประกอบคำศัพท์ การสร้างสรรคงานให้เกิดประสิทธิภาพ มีความหมายและเสริมความเข้าใจแก่ผู้เรียน จำเป็นที่จะต้องมีการใช้สีมาดึงดูดให้เกิดความน่าสนใจ รวมถึงบอกเล่าเรื่องราวได้ใกล้เคียงกับความจริง เนื่องจากสีมีพลังปลุกเร้าการตอบสนองของอารมณ์จนเกิดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสีกับปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เรียน สีจึงเป็นองค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อจิตใจ ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ โดยเลือกสีโปสเตอร์ มาใช้ในการวาดภาพ เป็นสีที่มีคุณสมบัติที่บ่งแสง สามารถใช้สีอ่อนสีเข้มได้ในภาพเดียว ให้สีสดใสเข้ากับภาพและเหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อให้จินตนาการผสมผสานกับอารมณ์ความรู้สึก นอกจากนี้มีการใช้สีคู่ตัดทำให้ภาพตื่นตาตื่นใจ ส่งเสริมให้ภาพและเนื้อหาคำศัพท์น่าสนใจยิ่งขึ้นแต่ไม่ใช้สีที่มีโทนตัดกันมากเกินไปเพราะทำให้สีดึงดูดความสนใจมากกว่าเนื้อหาคำศัพท์และภาพ ยกตัวอย่างเช่น

ภาพประกอบ 22 เรื่องโรงเรียน

1.6 ตัวอักษร เป็นสัญลักษณ์ใช้แทนความหมายเพื่อติดต่อสื่อสารกันระหว่างมนุษย์ โดยการ
ใช้ตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ตัวอักษรจึงมีความสำคัญและควรคำนึงถึงในการสร้าง
สมุดภาพประกอบคำศัพท์สองภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนวัย 7-11 ขวบ โดยมีหลักในการพิจารณา
สร้างตัวอักษรที่ช่วยให้ง่ายต่อการศึกษาคำศัพท์และมีส่วนเอื้อให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงได้ดีขึ้น ดังนี้

1.6.1 รูปแบบตัวอักษร ลักษณะตัวอักษรสำหรับหนังสือเด็กนั้นควรใช้ตัวพิมพ์ที่มี
รูปแบบตามมาตรฐานเป็นเส้นโค้ง เพื่อให้เกิดความรู้สึกอ่านง่าย ชัดเจน ตัวอักษรมีความเป็นสากล
โดยเลือกใช้รูปแบบตัวอักษรชื่อว่า Cordia New เป็นอักษรตัวหนา ช่วยในการมองเห็นที่ชัดเจนและ
สบายตาของผู้เรียน ยกตัวอย่างคำศัพท์หมวดของใช้ในครัว เช่น

โต๊ะ	[tóʔ]	table
เก้าอี้	[kâw ʔi:]	chair
จาน	[ca:n]	dish
ชาม	[cha:m]	bowl

1.6.2 ขนาดตัวอักษร ตัวหนังสือมีความสำคัญต่อการใช้สายตาและการรับรู้ของผู้เรียน
เนื่องจากวัยนี้สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในรูปแบบที่สื่อความได้ง่าย ชัดเจนโดยเลือกตัวพิมพ์ธรรมดา มี
ขนาดตัวอักษร 18-24 พอยท์ ขนาดตัวอักษรที่เป็นคำศัพท์ภาษาไทยมีขนาดใหญ่ ขนาดที่รองลงมาคือ
คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ส่วนขนาดตัวอักษรที่เล็กที่สุดคือ สัทอักษร ตัวอักษรที่ใช้แทนการออกเสียงหรือ
เรียกว่าPhonetics เป็นการลำดับความสำคัญเพื่อสร้างความเด่นชัดให้สนใจและอ่านภาษาไทย
มากกว่าภาษาอังกฤษและสัทอักษร เพื่อให้สอดคล้องบรรลุไปตามเป้าหมายในการสร้างหนังสือ
ภาพประกอบคำศัพท์สองภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมทักษะการเข้าใจความหมายของคำไทย นำมาสู่การพัฒนาความพร้อมและขยายประสบการณ์ทางภาษาของผู้เรียนในการสื่อสาร อันมีส่วนเอื้อให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่จึงสร้างความโดดเด่นและน่าสนใจยิ่งขึ้น อีกทั้งตัวพิมพ์มีช่องว่างให้การมองดูสวยงามและไม่น่าเบื่อ การเลือกใช้ขนาดตัวพิมพ์เนื้อหาคำศัพท์นั้นเหมาะกับระดับสายตาและนิยมใช้ในการทำหนังสือสำหรับเด็ก ยกตัวอย่างขนาดของตัวอักษรคำศัพท์หมวดกิริยาอาการ เช่น

ขี่	[khì:]	ride
เป่า	[pàw]	blow
ยืน	[yw:n]	stand
กระโดด	[krà dò:t]	jump

1.6.3 สีของตัวอักษร การเลือกสีตัวอักษรที่ปรากฏในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์เป็น ตัวอักษรสีดำ ตัวพิมพ์หนา เนื่องจากสีดำเป็นสีที่ลดการสะท้อนของแสง มีความชัดเจน ลดการเพ่งจ้องของสายตา สีของตัวอักษรเป็นสีที่ตัดกันกับพื้นกระดาษจึงสร้างความโดดเด่นขึ้นบนหน้าหนังสือ มองเห็นตัวพิมพ์ได้สบายตา นำมาสู่การเรียนรู้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 23 เรื่องสัตว์

1.7 การจัดหน้าและขนาดของหนังสือภาพประกอบคำศัพท์

1.7.1 การจัดภาพและตัวหนังสือควบสองหน้า เป็นการจัดองค์ประกอบของหนังสือ โดยให้ภาพหลักถ่วงดุลน้ำหนักตรงกลางระหว่างสองหน้ากระดาษ ทำให้ภาพเป็นจุดเด่นเร้าอารมณ์ ความสนใจของผู้เรียน ส่วนคำศัพท์ที่ต้องการอธิบายอยู่ด้านริมรอบรูปภาพหลักทั้งด้านซ้าย ขวา บน และล่าง คำศัพท์ที่ต้องการอธิบายและรูปภาพย่อยประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้สีและเส้นหลอกล่อให้ผู้เรียนจับสายตาจากภาพไล่ไปสู่คำศัพท์จากซ้ายไปขวาหรือบนลงล่าง การจัดภาพลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนใช้สายตาด้วยทฤษฎีที่โปร่งโล่งสบาย ไม่รู้สึกอึดอัดและปิดกั้นทางความคิด มองเห็นภาพประกอบและคำศัพท์ประสานสัมพันธ์ให้เกิดความสมบูรณ์ร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น

ภาพประกอบ 24 เรื่องยานพาหนะ

1.7.2 การจัดเว้นขอบว่าง ริมหน้าหนังสือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึงในการสร้างความสมดุลให้หน้าหนังสือโดยมีแกนกลาง คือ ภาพ เกิดความสมบูรณ์ทั้งซ้ายและขวา เป็นจุดเด่นเร้าอารมณ์และเตะตาผู้อ่านเมื่อเปิดหนังสือ จากนั้นจึงค่อยเคลื่อนสายตาไปตามธรรมชาติของเด็ก ช่องว่างริมขอบหนังสือจึงสร้างความพอดีให้น้ำกระดาษ เพื่อให้เนื้อหาในทุกบททุกตอนกลมกลืนสัมพันธ์กัน ไม่ขัดต่อสายตาของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยไม่สร้างเส้นกรอบริมหน้าหนังสือ มิให้เส้นกรอบมีอิทธิพลต่อการปิดกั้นทางความคิดเนื่องจากภาพสามารถทำให้ผู้เรียนคิดต่อยอดจากความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอในหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ได้ เป็นการสร้างเสริมภาพทางอารมณ์และความรู้สึกสบายใจต่อผู้เรียน โดยมีเกณฑ์ในการจัดขอบหนังสือมีดังนี้

1.7.3 รูปแบบขนาดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์ ผู้วิจัยคำนึงถึงหลายองค์ประกอบ อาทิ เนื้อหาของหนังสือ กลุ่มเป้าหมาย วัยของผู้เรียน ให้ความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการสร้างหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ ดังนี้

1.7.3.1 รูปแบบของหนังสือ สมุดภาพประกอบคำศัพท์สองภาษาจัดเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับหนังสือพจนานุกรมภาพ ดังนั้นรูปแบบของหนังสือจึงเป็นทรงนิยมคือ ทรงสี่เหลี่ยมซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานสากล ประกอบกับเป็นรูปทรงผู้เรียนหยิบจับได้ง่าย เก็บรักษานานเนื่องจากน้ำหนักของหนังสือถ่วงดุลสม่ำเสมอ เมื่อตกหล่นปกจะไม่ขาดง่าย และสะดวกในการจัดวาง ส่วนลักษณะการวางรูปเล่มให้เป็นไปตามความยาวในแนวตั้ง เพื่อให้เกิดความสมดุลกับการจัดหน้าหนังสือแบบควบสองหน้า ทำให้เห็นภาพที่มีขนาดใหญ่ และเนื้อหาไม่เบียดแน่นจนเกินไป มีระยะการจัดวางที่เหมาะสม อันเป็นปัจจัยทางอ้อมอย่างหนึ่งที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น

1.7.3.2 ขนาดของหนังสือ การคัดเลือกขนาดกว้างยาวของปกที่เหมาะสมได้คำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งผู้เรียนที่ใช้สมุดภาพประกอบคำศัพท์ วัย 7-11 ขวบ ดังนั้นหนังสือควรเหมาะกับวัยเด็กเล็กไปจนถึงเด็กโตช่วงแรก จึงจัดให้หนังสือมีขนาดประมาณ $7 \frac{1}{2} \times 10 \frac{1}{4}$ " หรือเรียกแบบวิธีพับกระดาษตามมาตรฐานสากลที่ใช้ในการพิมพ์มีขนาด 8 หน้ายก เป็นหนังสือขนาดใหญ่ที่เหมาะสมกับช่วงมือของผู้เรียน น้ำหนักไม่มากจนเกินไปพอที่กลัมน้ำหนักของเด็กจะสามารถถืออ่านได้ เหมาะสมกับขนาดของภาพประกอบ ตัวอักษรและจำนวนคำศัพท์

1.8 การวางรูปแบบของหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ (Book Design) มีดังนี้

1.8.1 ส่วนนอกของหนังสือ

1.8.1.1 ปก (Cover) เป็นส่วนด้านหน้าสุดของสมุดภาพประกอบคำศัพท์สองภาษา สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนจะมองเห็นเป็นส่วนแรก ด้านหน้าหนังสือเป็นชื่อของสมุดว่า “สมุดภาพคำศัพท์ 2 ภาษา”

1.8.1.2 ปกในหรือปกรอง เมื่อเปิดหนังสือจะอยู่ด้านขวาของหน้ากระดาษ ลักษณะตัวอักษรพิมพ์เป็นแบบธรรมดา ไม่มีภาพประกอบ มีเฉพาะชื่อหนังสือ

1.8.1.3 หน้าลิขสิทธิ์ เป็นหน้าที่อยู่หลังปกใน แสดงรายละเอียดดังนี้

1) ชื่อหนังสือ - “หนังสือภาพประกอบคำศัพท์ 2 ภาษา” หรือ “Picture Book Thai – English Words”

2) ลิขสิทธิ์ - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3) จัดทำโดย - รุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดำรง

4) ครั้งที่พิมพ์ – พิมพ์ครั้งที่ 1

5) ที่ปรึกษา – ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จินตนา พุทธิเมตตา

6) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย – รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์
รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร
อาจารย์พัชนี โชติกลีภัย
อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา

7) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ – ผู้ช่วยศาสตราจารย์เตือนใจ เฉลิมกิจ

8) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพประกอบ – รองศาสตราจารย์เกริก ยืนพันธ์

9) ภาพประกอบ – ธนยพันธ์ ฉัพพรรณรังษี

10) ออกแบบศิลป์ – เอนก ไชยศรี

1.8.1.4 หน้าคำนำ ผู้วิจัยกล่าวถึงเจตนารมณ์และความตั้งใจที่จัดทำหนังสือภาพประกอบคำศัพท์เล่มนี้ขึ้น

1.8.1.6 บรรณานุกรม กล่าวอ้างอิงข้อมูลที่น่ามาใช้ในการสร้างหนังสือภาพประกอบ คำศัพท์

1.8.1.6 บรรณานุกรม เป็นส่วนแสดงคำศัพท์โดยเรียงตามตัวพยัญชนะ เพื่อสะดวกในการ ค้นหาและทบทวนคำศัพท์

1.8.2 ส่วนในของหนังสือ ประกอบด้วย

1.8.2.1 เนื้อเรื่อง เป็นรายละเอียดเนื้อหาคำศัพท์ แบ่งออกเป็น 12 เรื่อง

1.8.2.2 ภาพประกอบ จัดอยู่ในทุกหมวดของคำศัพท์ เป็นการอธิบายคำศัพท์ด้วย ภาพให้มีความชัดเจน อีกทั้งยังถ่ายทอดสังคมและวัฒนธรรมไทยอันงดงาม โดยมีรายละเอียดของภาพ ในแต่ละหมวดตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย ดังตัวอย่างหมวดผลไม้

จาก ณ บ้านไม้ริมน้ำในยามเช้าอันแสนสดใสมีพระออกบิณฑบาต และเริ่มมีตลาดน้ำตอนเช้าตรู่ แม่ค้าพายเรือขายของหลากชนิด อาทิ ผลไม้ กว๊ายเตี๋ยว ดอกไม้ เป็นต้น

ตัวละคร ย่าพาหลานมาทำบุญตักบาตรด้วยจิตใจสงบผ่องแผ้วแจ่มใส ขณะที่ยายกำลังตักบาตร หลานสาวพนมมือด้วยความเลื่อมใสศรัทธา พ่อค้าแม่ค้าต่างเริ่มทยอยพายเรือขายสินค้า

คำศัพท์ กล้วย มะม่วง มะละกอ ชมพู แดงโม ขนุน ทูเรียน ส้ม มะพร้าว ลำไย ส้มโอ มังคุด แอปเปิ้ล ฝรั่ง จำนวนคำศัพท์ 14 คำ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวรุ่งอรุณ โรจนรัตนดำรง
เกิด	26 เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2526
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	785/41 ซ.กิ่งจันทร์ ต.บางโคล่ ข.บางคอแหลม จ.กรุงเทพฯ 10120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูสอนภาษาไทย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอัสสัมชัญ 90/1 ถ.สาทร 11 จ.กรุงเทพฯ 10120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
พ.ศ. 2549	กศ.บ. (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2550	ศศ.บ. (สื่อสารมวลชน) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2552	ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ